

صفحه	درس اول: «هدایت الهی»	ردیف
۱۳	«آب، هوا، غذا و پوشاسک»؛ یک دسته نیازهای طبیعی و غریزی هستند که انسان همچون سایر موجودات زنده در زندگی به آنها احتیاج دارد. درست ☒ نادرست ☐	۱
۱۴	خداوند، پاسخ به نیازهای «طبیعی» و «غریزی» و ادو کجا آماده کرده است؟ با ذکر مثال توضیح دهید. پاسخ: در جهان خلقت، البته قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان نشان داده است. مثال(۱)؛ در وقت نیاز به آب و غذا، احساس تشنگی و گرسنگی می‌کند و سراغ آب و غذا می‌رود. مثال(۲)؛ هنگام سرما و گرما، از مصالح موجود در طبیعت بهره می‌برد و برای خود لباس، پوشاسک و مسکن تهیه می‌کند.	۲
۱۵	آیا نیازهای انسان، منحصر به نیازهای «طبیعی» و «غریزی» او می‌شود؟ توضیح دهید. پاسخ: <u>خیر</u> ، زمانی که انسان اندکی از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در آفاق بالاتری بیندیشد، خود را با نیازهایی مهم‌تر رو به رو می‌بیند؛ نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به وی عطا کرده است و پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی است که سعادت انسان را تضمین می‌کند. این نیازها، به تدریج به دل مشغولی، دغدغه و بالأخره به سوال‌هایی تبدیل می‌شوند که تا پاسخ آن‌ها را نیابد، آرام نمی‌گیرد.	۳
۱۶	نیازهای برتر انسان را بنویسید. (۳ مورد) پاسخ: ۱- شناخت هدف زندگی ۲- در ک آینده خویش ۳- [کشف راه درست زندگی] یا [چگونه زیستن]	۴
۱۷	از نیازهای برتر انسان، «شناخت هدف زندگی» را توضیح دهید. پاسخ: انسان می‌خواهد بداند «برای چه زندگی می‌کند؟» و کدام هدف است که می‌تواند با اطمینان خاطر زندگی اش را صرف آن نماید؟ او می‌داند که اگر هدفی حقیقی خود را نشناشد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است.	۵
۱۸	دعای امام سجاد(ع) که در آن می‌فرماید: «خدایا! ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای» با کدام یک از نیازهای برتر انسان، «ارتباط» دارد؟ با کدام یک از نیازهای برتر انسان، «ارتباط» دارد؟ ۱) شناخت هدف زندگی ☒ ۲) در ک آینده خویش ☐ ۳) کشف راه درست زندگی ☐	۶
۱۹	در نیاز برتر «در ک آینده خوبی»، کدام سؤالات برای انسان مطرح می‌شوند؟ بنویسید. پاسخ: «آینده او چگونه است؟» / «آیا زندگی او با مرگ تمام می‌شود یا دفتر حیات او به شکل دیگری گشوده می‌گردد؟» / «اگر حیات، به شکل دیگری ادامه می‌باید و انسان زندگی ابدی را پس از مرگ آغاز خواهد کرد، نحوه زندگی او پس از مرگ چگونه است؟» / «زاد و توشه سفر به جهان دیگر چیست؟» / «خوبی‌بختی وی در آن سراء در گرو انجام چه کارهایی است؟»	۷

۱۲	<p>ایات زیر، با کدامیک از نیازهای برتر انسان «ارتباط» دارد؟</p> <p>روزها هکم ماست و همه شب ستم که هرگاه غافل از احوال دل خویشتم از کجا آمد هالم آمد من به مردم بود پاسخ: درک آینده خویش</p>	۸
۱۳	<p>چرا «کشف راه درست زندگی» یا «چگونه زیستن» دغدغه‌ای جدی برای انسان است؟</p> <p>پاسخ: زیرا ارتباط دقیقی با دنیا قبلی؛ «شناخت هدف زندگی» و «درک آینده خویش» دارد، همچنین انسان فقط یک بار به دنیا می‌آید و یک بار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند. بنابراین، در این فرصت تکرار نشدنی باید از بین همه راههایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد تا بتواند با پهنه‌مندی از سرمایه‌های خدادادی به هدف خلقت برسد</p>	۹
۱۴	<p>پاسخ به نیازهای برتر، باید حدائق چند ویژگی داشته باشد؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: «دو ویژگی»؛ (۱) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد. (۲) همه جانبه باشد.</p>	۱۰
۱۴	<p>چرا پاسخ‌هایی که به نیازهای برتر می‌دهیم، باید «کاملاً درست و قابل اعتماد» باشد؟</p> <p>پاسخ: زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است، در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست، به خصوص که راههای پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند.</p>	۱۱
۱۴	<p>چرا پاسخ‌هایی که به نیازهای برتر می‌دهیم باید «همه جانبه» باشد؟ پاسخ: زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی انسان، بیوند و ارتباط کامل و هماهنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بُعدی، جداگانه برنامه‌ریزی کرد.</p>	۱۲
۱۴	<p>با توجه به ویژگی‌های دوگانه نیازهای برتر، یعنی «کاملاً درست و قابل اعتماد» و «همه جانبه» بودن؛ بنویسید چه کسی می‌تواند پاسخ صحیحی به این سؤال‌ها بدهد؟ کسی که؛ (۱) آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و طریف روحی و جسمی و فردی و نیز فردی و اجتماعی داشته باشد.</p> <p>(۲) همچنین؛ بداند که انسان‌ها، پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آن‌هاست.</p>	۱۳
۱۵	<p>خداآند هر دسته از مخلوقات را متناسب با ویژگی‌هایی که در وجودشان قرار داده است، هدایت می‌کند.</p> <p>درست ☒ نادرست ☐</p>	۱۴
۱۵	<p>دو مورد از ویژگی‌های انسان، که سبب تمایز او از سایر موجودات می‌شود را بنویسید.</p> <p>پاسخ: (۱) توانایی تعقل و تفکر (۲) قدرت اختیار و انتخاب</p>	۱۵
۱۵	<p>چه زمانی انسان، کاری را انجام می‌دهد؟</p> <p>پاسخ: انسان، ابتدا درباره هر کاری «تفکر» می‌کند، اگر تشخیص داد که آن کار مفید است و او را به هدفش می‌رساند، آن را «انتخاب» و انجام می‌دهد. (تفکر + تشخیص + انتخاب = انجام)</p>	۱۶
۱۵	<p>شیوه هدایت انسان نوسط خداوند، چگونه است؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: هدایت خداوند، از مسیر دو ویژگی «تفکر» و «انتخاب» انسان می‌گذرد؛ یعنی خداوند برنامه هدایت وی را که در برگیرنده پاسخ به سوالات برتر و بنیادین است، از طریق «پیامبران» می‌فرستد تا انسان‌ها با «تفکر» در این برنامه و پی‌بردن به ویژگی‌ها و امتیازات آن، با «اختیار خود» این برنامه را انتخاب کند و در زندگی به کار بندد و به «هدفی» که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.</p>	۱۷

۱۵	<p>انسان با استفاده از کدام سرمایه الهی، در پیام الهی تفکر می‌کند و چگونه می‌تواند راه صحیح زندگی را بیابد و پیش برود؟ پاسخ: «عقل» - «با کسب معرفت و تشخیص بایدها و نبایدها».</p>	۱۸
۱۶	<p>در حدیث امام کاظم(ع) که خطاب به شاگرد بر جسته خود هشام بن حکم است، تأمل کنید و به سوالات داده شده پاسخ دهید: «ای هشام! خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آن که در پیام الهی تعقل کنند. کسانی این پیام را بیتر می‌بذریند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمان‌های الهی دانلورند و آن کس که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»</p> <p>۱- علت ارسال رسولان توسط خداوند، چه چیزی بیان شده است؟ پاسخ: « فقط برای آن بود که بندگان، در پیام الهی تعقل کنند.»</p> <p>۲- چه کسانی پیام الهی را بیتر می‌بذریند؟ پاسخ: «کسانی که از معرفت برتری برخوردار باشند.»</p> <p>۳- چه کسانی نسبت به فرمان‌های الهی، «دانلور» اند؟ پاسخ: «کسانی که در تعقل و تفکر برترند.»</p> <p>۴- چه کسی رتبه‌اش در دنیا و آخرت، «بالاتر» است؟ پاسخ: «آن کس که عقلش کامل‌تر است.»</p>	۱۹
۱۷	<p>آیه، با کنار هم قرار گرفتن «عقل» و «وحی» می‌توان به پاسخ سؤال‌های اساسی دست یافت؟ توضیح دهید. پاسخ: «بلی»؛ البته انسان، به علت دارا بودن «اختیار» می‌تواند راههای دیگری را نیز برگزیند. اما چون هر برنامه دیگری، غیر از برنامه خداوند <u>نمی‌تواند</u> پاسخ درستی به آن نیازها بدهد، انسان زیان خواهد کرد و با دست خالی به دیار آخرت خواهد شتافت.</p>	۲۰

صفحه	درس کووم: خداوندزادگی	ردیف
۲۳	«دین» به چه معناست؟ پاسخ: به معنای «راه» و «روش» است.	۱ ☐
۲۳	راه و روشی که خداوند برای زندگی انسان‌ها برگزیده، همان «.....» است. پاسخ: «دین اسلام»	۲ ☐
۲۴	بر اساس آیات قرآن‌کریم، خداوند چند دین برای انسان‌ها فرستاده است؟ توضیح دهید. پاسخ: «یک دین» فرستاده و به همه پیامبران فرمان داده است تا «همان دین را در میان مردم تبلیغ کنند» و «راحتفرقه در پیش نگیرند». این فرمان الهی را اطاعت کرده و مأموریت خود را انجام داده‌اند.	۳ ☐
۲۴	«فطرت» به چه معنایست و وقتی که از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور چیست؟ پاسخ به معنای «نوع خاص آفرینش» است. منظور «آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است و انسان‌ها با این ویژگی‌ها خاص، شناخته می‌شوند.»	۴ ☐
۲۴	از ابتدای آفرینش انسان تا کنون اقوام مختلفی که روی زمین زندگی کرده‌اند در کدام یک از موارد زیر مشترک‌اند؟ ۱) آداب و رسوم ☐ ۲) زبان ☐ ۳) نزد ☐ ۴) ویژگی‌های فطری ☒	۵ ☐
۲۴	چهار مورد از ویژگی‌های فطری مشترک میان همه انسان‌ها را بنویسید. پاسخ: ۱) از سرمایه تفکر و قدرت اختیار بر خوردارند. ۲) فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی را دوست دارند و از ردائل اخلاقی مانند ظلم، حسادت و دروغ بیزارند. ۳) به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدودند. ۴) از فنا و نابودی گریزان و در جستجوی زندگی جاودانه هستند.	۶ ☐
۲۴	چرا خداوند، به سبب ویژگی‌های فطری مشترک میان انسان‌ها - یک برنامه کلی به آن‌ها ارزانی داشته است؟ پاسخ: تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقشان قرارداده است، برساند.	۷ ☐
۲۴	برنامه کلی ای (فطری مشترک) که خداوند به انسان ارزانی داشته تا آنان را به هدف مشترکی که در خلقشان قرارداده است، بررساند؛ چه نام دارد و به چه معنایست؟ پاسخ: «اسلام» - به معنای «تسلیم بودن در برابر خداوند» است.	۸ ☐
۲۴	در برنامه فطری الهی، از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در «خود» و «جهان هستی» به چه چیزی دست یابد؟ پاسخ: «ایمان قلبی».	۹ ☐
۲۴	چهار مورد از ویژگی‌های فطری‌ای که اسلام از انسان خواسته تا به آن‌ها «ایمان قلبی» داشته باشد را بنویسید. پاسخ: ۱) خدای یگانه و دوری از شرک ۲) فرستادگان الهی و راهنمایان دین ۳) سرای آخرت، پاداش و حسابرسی عادلاته ۴) عادلاته بودن نظام هستی	۱۰ ☐

۱۱	<p>پیامبران در حیطه «عمل» از انسان می‌خواهند با ایمانی که کسب کرد ۵۵ است، در چه زمینه‌هایی تلاش نماید؟</p> <p>پاسخ: ۱) با انجام واجبات و ترک حرام‌های آن، خداوند را عبادت و بندگی کند.</p> <p>۲) جامعه‌ای دینی بر اساس عدالت بنا نماید.</p> <p>۳) فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امامت‌داری را کسب نماید و از رذائل اخلاقی مانند خلم، نفاق و دروغ و ربا دوری کند.</p>	۲۵
۱۲	<p>محتوای اصلی دعوت پیامبران، «.....» است و همه آن‌ها آورند «.....» بوده‌اند.</p> <p>پاسخ: «یکسان» – «یک دین»</p>	۲۵
۱۳	<p>تعالیم انبیاء در چه زمینه‌هایی «تفاوت» دارند؟ با ذکر مثال توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: در «<u>سرخی احکام فرعی</u>»، متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره، تفاوت‌هایی با یکدیگر داشته‌است. مثلاً همه پیامبران، امته‌ای خود را به «نمایز» دعوت کرده‌اند، اما در «شکل» و «تعداد» آن تفاوت‌هایی بوده است، البته این قبیل تفاوت در اصل دین <u>نشده</u> است.</p>	۲۵
۱۴	<p>علل فرستادن پیامبران متعدد را فقط نام ببرید.</p> <p>پاسخ: (الف) استمرار و پیوستگی در دعوت (ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم (ج) تحریف تعالیمات پیامبر پیشین</p>	۲۵
۱۵	<p>لازمه ماندگاری یک پیام چیست؟ پاسخ: «تبليغ دائمي و مستمر آن است.»</p>	۲۵
۱۶	<p>استمرار و پیوستگی (تماد) در دعوت پیامبران، سبب چه نتایجی شد؟</p> <p>پاسخ: سبب شد تا: ۱) تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود. ۲) دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.</p>	۲۵
۱۷	<p>از علل آمدن پیامبران متعدد، «استمرار و پیوستگی در دعوت» را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است. پیامبران الهی، با «ایمان استوار» و «تلاش بی‌مانند» در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. انسان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت طلبی و کرامات‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک و ظلم و رذائل اخلاقی از بین برود. این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین، <u>نتوانند</u> آن را به راحتی کنار بگذارند.</p>	۲۵
۱۸	<p>رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن، مانند «دانش و فرهنگ» از علل فرستادن پیامبران متعدد است.</p> <p>درست ☒ نادرست ☐</p>	۲۵
۱۹	<p>چرا لازم بود در هر عصر و دوره‌ای پیامبران جدیدی «مبوعه» شوند؟ پاسخ: تا همان اصول ثابت دین الهی را در حد فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کنند و متناسب با درک آنان سخن گویند.</p>	۲۵
۲۰	<p>هر پیامبری که مبوعه می‌شد، درباره چه موضوعاتی سخن می‌گفت؟ (۴ مورد ذکر کنید)</p> <p>پاسخ: درباره توحید، معاد، عدالت، عبادت خداوند و مانند آن. [البته، در سطح فهم و درک مردم زمان خود بوده است.]</p>	۲۵

۲۵	<p>هر کدام از موارد زیر، به کدامیک از علل آمدن پیامبران متعدد اشاره دارند؟ بنویسید.</p> <p>(الف) مناسب در گ مردم سخن گفتن پیامبران و اصول ثابت دین را در خور فهم آثان بیان کردن (ب) ناتوان ماندن دشمنان در کنار گذاشتن دین الهی پاسخ: (الف) رشد تدریجی سطح فکر مردم (ب) استمرار و پیوستگی در دعوت</p>	۲۱
۲۵	<p>حدیث شریف پیامبر اکرم (ص): «إِنَّ مَعَاصِيرَ الْأُنْبِيَاءِ أَمْرَتَا أَنْ تُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَذْرِ عَقْلِهِمْ» به کدام یک از علل آمدن پیامبران متعدد اشاره دارد؟ پاسخ: «رشد تدریجی سطح فکر مردم».</p>	۲۲
۲۵	<p>به چه علت، تعلیمات انبیاء به تدریج فراموش می‌شد یا به گونه‌ای تغییر می‌یافتد که با اصل آن «متفاوت» می‌شود؟ پاسخ: به علت؛ ۱- ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی مردم ۲- عدم توسعه کتابت.</p>	۲۳
۲۵	<p>به چه علت، پیامبران بعدی می‌آمدند و تعلیمات اصیل و صحیح پیامبران قبل از خود را بار دیگر به مردم ابلاغ می‌کردند؟ پاسخ: به علت این که تعلیمات پیامبران به تدریج «فراموش» می‌شد یا به گونه‌ای «تغییر» می‌یافت.</p>	۲۴
۲۹	<p>عوامل ختم نبوت را فقط نام ببرید. پاسخ: ۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی. ۲) حفظ قرآن کریم از تحریف. ۳) وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم(ص). ۴) پویایی و روز آمدبودن [به روز بودن] دین اسلام.</p>	۲۵
۲۹	<p>چرا تعیین زمان ختم نبوت، فقط با «خداآوند» است؟ پاسخ: زیرا اوست که دقیقاً می‌داند عوامل ختم نبوت فراهم شده یانه. مثلاً یکی از عوامل بی‌نیازی از آمدن پیامبر جدید، «حفظ کتاب آسمانی از تحریف» و «وجود آن در میان مردم» است. اما تشخیص این که در چه زمانی مردم به مرحله‌ای می‌رسند که می‌توانند کتاب آسمانی خود را حفظ کنند، در توانایی انسان <u>نیست</u> و «فقط خداوند» از چنین علمی برخوردار است. بنابراین، با توجه به اعلام ختم نبوت در زمان حضرت محمد(ص)، در می‌باییم که عوامل بی‌نیازی از پیامبر جدید فراهم بوده است.</p>	۲۶
۲۹	<p>از عوامل ختم نبوت، «آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی» است «آن را شرح دهید. پاسخ: پایین بودن سطح در ک انسان‌ها و عدم توانایی آثان در گرفتن برنامه کامل زندگی، از عوامل تجدید نبوت‌ها بود. در عصر نزول قرآن، با این که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به دست آورد. به همین جهت می‌بینیم که با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند: «عراق، مصر و شام و ایران» نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و داشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.</p>	۲۷

	به چه جهت، کتاب قرآن کریم نیازی به تصحیح ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند؟ از عوامل ختم نبوت، «حفظ قرآن کریم از تحریف است» آنرا توضیح دهید.	۲۸
۲۹	پاسخ: در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم(ص) داشت و با تلاش و کوشش مسلمانان در جمع اوری و حفظ قرآن، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای برآن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین چه جهت این کتاب، نیازی به تصحیح ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.	
۳۰	تعیین امام معصوم از طرف خداوند، سبب چه نتایجی شد؟ پاسخ: ۱) مسئولیت‌های پیامبر (ص)، به جز «دریافت وحی» ادامه یابد. ۲) جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.	۲۹ ☐
۳۱	چه دینی می‌تواند برای همیشه «جاودانه» و «ماندگار» باشد؟ پاسخ: دینی که بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. «دین اسلام»، ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد.	۳۰
۳۲	دو مورد از ویژگی‌هایی که سبب پویایی و روزآمدن بودن دین اسلام هستند را فام ببرید. پاسخ: «دو دسته»؛ ۱) توجه به نیازهای متغیر، در عین توجه به نیازهای ثابت. ۲) وجود قوانین تنظیم کننده.	۳۱
۳۳	انسان در زندگی «فردی» و «اجتماعی» خود، چند دسته نیاز دارد؟ آن‌ها را نام برد، با هم مقایسه نمایید. پاسخ: ۱) نیازهای ثابت ۲) نیازهای متغیر. «نیازهای ثابت»؛ مانند نیاز به امنیت، عدالت، داد و ستد با دیگران، ازدواج و تشکیل خانواده، تعلیم و تربیت و حکومت. این نیازها، همواره برای بشر وجود داشته است و از بین نمی‌روند. دین اسلام نیز برای تأمین هر کدام از این نیازها، قوانین ثابت و مشخصی دارد. دسته دیگر، «نیازهای متغیر» هستند که از درون نیازهای «ثابت»، پدیده می‌آینند؛ یعنی، انسانها با گذشت زمان برای پاسخگویی به نیازهای ثابت خود، از روشها و شیوه‌های مختلف و متغیری استفاده می‌کنند. مثلاً داد و ستد، بک نیاز «ثابت» است اما شیوه‌آن ممکن است در هر زمان تغییر کند. مثلاً یک زمانی، «کالا را با کالا» عوض می‌کردد زمانی دیگر، به جای کالا، «سکه» می‌گرفتند، بعدها «پول اعتباری» یعنی «اسکناس» به بازار آمد و امروزه قراردادهای بانکی، معامله‌ها را تنظیم می‌کنند.	۳۲
۳۴	از ویژگی‌هایی که سبب پویایی و روزآمدن بودن دین اسلام است، «وجود قوانین تنظیم کننده» را توضیح دهید. پاسخ: در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی سلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل می‌کنند. به طور مثال، پیامبر اکرم (ص) فرموده است: «لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام»؛ اسلام، با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است. این سُخن، به صورت یک قاعدة [قانون] درآمده و بسیاری از مقررات اسلامی را کنترل می‌کند. مثلاً روزه ماه رمضان بر هر مکلفی واجب است، اما اگر این روزه، برای شخصی ضرر داشته باشد، بر او «حرام» می‌شود.	۳۳
۳۵	چرا دیگر نیازی به آمدن پیامبر جدید، نیست؟ پاسخ: به دلیل: ۱) تحقیق عوامل ختم نبوت [که در سوال ۲۵ گفته شد]. ۲) آخرین پیامبر، کامل‌ترین و شایسته‌ترین برنامه را برای هدایت تمامی انسان‌ها، در همه زمان‌ها به مردم معرفی نمود.	۳۴ ☐

۳۱	<p>- خداوند، فقط یک دین و یک راه را برای هدایت انسان‌ها فرستاده است که از آن به «.....» تعبیر می‌شود.</p> <p>پاسخ: اسلام</p> <p>- هر یک از پیامبران، دین الهی واحد را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان گرده‌اند.</p>	☐ غلط ☒ صحیح	۳۵
۳۱	<p>آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید، نشانگر چه چیزی است؟</p> <p>پاسخ: این که «بخشی» از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون <u>نمی‌تواند</u> پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.</p>	۳۶	
۳۱	<p>هر پیامبری که می‌آمد، به آمدن پیامبر بعدی «.....» می‌داد و بر «.....» از او تأکید می‌کرد.</p> <p>پاسخ: «بشارت» - «پیروی».</p>	۳۷	
۳۱	<p>وجود «دو یا چند دین» در بک زمان، نشانگر چه بود؟ پاسخ: این که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر، ایمان <u>نیاورده‌اند</u> و این کار به معنای «سریچی از فرمان خدا» و «عدم پیروی از پیامبران گذشته» است.</p>	۳۸	
۳۱	<p>امروزه تنها کتاب آسمانی که تحریف <u>نشده</u>، کدام است؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: امروزه به جز قرآن کریم، هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود <u>ندارد</u> که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. بنابراین، تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند، اسلام است.</p>	۳۹	
۳۱	<p>با توجه به آیة شریفه: «وَمَن يَتَّبِعْ عَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُفْلَمَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» به سؤالات داده شده، پاسخ دهید:</p> <p>۱- «اسلام» در این آیه، به کدام معناست؟</p> <p>پاسخ: «به معنای خاص آن؛ یعنی دین آخرین پیامبر [دین حضرت محمد (ص)] است.»</p> <p>۲- چرا اگر کسی غیر از اسلام پیروی نکند، در آخرت از او پذیرفته نخواهد شد؟</p> <p>پاسخ: زیرا ادیان پیامبران دیگر تحریف شده‌اند و تنها دینی که تحریف نشده و نمی‌شود، دین رسول خدا (ص) است.</p> <p>۳- اگر کسی از دین اسلام پیروی نکند، در آخرت جزء کدام دسته قرار می‌گیرد؟</p> <p>پاسخ: «زیان کاران».»</p> <p>۴- طبق آیه بالا، آیا ادامه پیروی از دستورات پیامبر قبلی، مورد قبول خداوند است؟</p> <p>پاسخ: «خیر».</p>	۴۰	
۳۱	<p>وقتی خداوند، پیامبر جدیدی برای هدایت مردم می‌فرستد، وظیفه پیروان پیامبر قبل چیست؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: برخی تصویر می‌کنند، پیامبران مانند فروشنده‌گان کالا هستند که هر کدام برای خود فروشگاهی باز کرده و کالای خود را تبلیغ می‌کند و مردم می‌توانند بین آن کالاهای یکی را انتخاب نمایند. در صورتی که پیامبران، «مانند معلمان یک مدرسه‌اند که پایه‌های مختلف تحصیلی را به ترتیب تدریس می‌کنند، و هر کدام مطالب سال قبل را تکمیل می‌کنند.» همه آنان، یک برنامه و هدف مشخص را دنبال و همه یکدیگر را تأیید کرده‌اند. بنابراین، اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است.</p>	۴۱	

ردیف	دسته سوم: معجزه جاویدان	صفحه
۱	<p>هرگاه پیامبری از سوی خداوند مجهوت می‌شد، برای این ک مردم در بندگه وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است، چه کاری را انجام می‌داد؟ پاسخ: «کارهای خارق العاده‌ای انجام می‌داد که هیچ کس بدون تأیید و اذن خداوند، قادر به انجام آن‌ها نبود.»</p>	۳۷
۲	<p>قرآن کریم، کارهای خارق العاده‌ای که پیامبران از طرف خداوند برای اثبات نبوت خویش انجام می‌دادند چه می‌نامد و اندیشمندان اسلامی، آن را چه می‌نامند؟ پاسخ: «آیت [یعنی، نشانه و علامت نبوت]»—«معجزه».</p>	۳۷
۳	<p>چرا اندیشمندان اسلامی، «آیت» را «معجزه» می‌نامیدند؟ پاسخ: «زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد را در انجام این امور، آشکار می‌سازد. <u>نکته:</u> معجزات پیامبران گشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آن‌ها باقی نمانده است.</p>	۳۷
۴	<p>معجزه آخرين پيامبر الهى گه دينش برای تمامی دوران ها تا روز قیامت خواهد بوده چگونه باید باشد؟ پاسخ: ۱) مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند. ۲) آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.</p>	۳۷
۵	<p>چرا خداوند، معجزه اصلی پیامبر اکرم (ص) را فرآن کریم قرار داد؟ پاسخ: زیرا معجزه‌ای از جنس «کتاب» است؛ البته کتابی که هیچ کس توان اوردن مانند آن را ندارد.</p>	۳۷
۶	<p>خداوند به کسانی که در الهی بودن فرآن کریم شک دارند، چه پیشنهادی گرده است؟ توضیح دهید. پاسخ: «کتابی همانند آن [قرآن] را بیاورند و برای این که عجز و ناتوانی آن‌ها را نشان دهد، این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد اوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است.</p>	۳۷
۷	<p>با توجه به آیه شریفه: «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ فُلَّا تُؤْتُوا بِسُورَةٍ مُّثِيلَهِ» به سؤالات زیر پاسخ دهید: ۱- این دعوت به مبارزه را چه می‌گویند؟ پاسخ: «تحذی». □ ۲- خداوند، در این تحذی به چه چیزی تأکید می‌کند؟ پاسخ: این که هیچ‌گاه، هیچ کس نمی‌تواند در این مبارزه پیروز شود و همانند قرآن را بیاورد.</p>	۳۷
۸	<p>آیه: «فَلَئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسَنُوالْجَنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوَا بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَغْضُهُمْ لِتَعْضُلٍ ظَهِيرًا» بر کدام موضوع تأکید می‌کند؟ بنویسید. پاسخ: اگر تمامی انس و جن جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند، نمی‌توانند، هر چند پشتیبان هم باشند. [ناتوانی انس و جن در اوردن همانند قرآن.]</p>	۳۸

۹	آسان ترین راه برای غیرالهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، چیست؟ توضیح دهد.	
۳۸	پاسخ: آوردن سوره‌ای مشابه یکی از سوره‌های این کتاب الهی است. از روزی که قرآن کریم دعوت به مبارزه را اعلام کرده است، بیش از چهارده قرن می‌گذرد و این دعوت همچنان ادامه دارد. مخالفان سر سخت اسلام از همان ابتدای نزول این کتاب الهی، تاکنون در این باره تلاش بسیاری کرده‌اند تا عظمت قرآن را زیر سؤال ببرند، اما نتوانسته‌اند سوره‌ای به اندازه سوره «کوثر» بیاورند که اندیشمندان و متخصصان زمان، برابری آن را با سوره‌ای از قرآن بیذیرند.	۳۸
۱۰	آیا مخالفان غیرالهی بودن قرآن کریم، برای آیات ادعای خود متن‌هایی ارائه نموده‌اند؟ توضیح دهد.	
۳۸	پاسخ: «أَرَى»، از گذشته دور تا امروز، مخالفان قرآن کریم متن‌هایی ارائه کرده‌اند که برای افراد «غیرمتخصص» ممکن است بی‌عیب جلوه کند، اما تاکنون هیچ یک از این متن‌ها در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و همگی به فراموشی سپرده شده‌اند.	۳۸
۱۱	جنبه‌های اعجاز قرآن کریم را فقط نام ببرید. پاسخ: (۱) لفظی (۲) محتوایی	۳۹
۱۲	از جنبه‌های اعجاز قرآن کریم، «اعجاز لفظی» را توضیح دهد.	
۳۹	پاسخ: خداوند برای بیان معارف ژرف و عمیق قرآن، زیباترین و مناسب‌ترین کلمات و عبارت‌ها را انتخاب کرده است تا به بهترین وجه، معنای مورد نظر را برساند و دلایل آماده را به‌سوی حق جذب کند. هر کس با زبان عربی آشنا باشد، به محض خواندن قرآن، در می‌بادد که آیات آن با سایر سُخن‌ها کاملاً فرق می‌کند و به شیوه‌ای خاص بیان شده است.	۳۹
۱۳	کدام عوامل سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر (ص) می‌رفت، یا از پشت دیوار خانه آن حضرت، به قرآن خواندن ایشان گوش فرا می‌داد، او را مجازات می‌کردند؟ پاسخ: ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشیں کلمه‌ها و جمله‌ها، شیوه‌ی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار.	۴۰
۱۴	زیایی اعجاز لفظی قرآن کریم سبب چه تابعی شد؟ پاسخ: سبب نفوذ خارق العادة این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادبیان و اندیشمندان تحت تأثیر آن، مسلمان شده‌اند.	۴۰
۱۵	از جنبه‌های اعجاز قرآن کریم، «اعجاز محتوایی» را توضیح دهد.	
۴۰	پاسخ: علاوه بر اعجاز «لفظی»، قرآن کریم؛ از نظر محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراویش نکرده است، چه رسد به شخصی که قبل از آن، چیزی ننوشته و آموخته ندیده است. این جنبه از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.	۴۰
۱۶	چهار مورد از ویژگی‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم را فقط نام ببرید. پاسخ: (الف) انسجام درونی، در عین نزول تدریجی (ب) تأثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت (د) ذکر نکات علمی بی‌سابقه (ج) جامعیت و همه جانبه‌بودن	۴۰

۴۰	<p>از ویژگی‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم، «انسجام درونی»، در عین نزول تدویجی است «آن را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: می‌دانیم که آثار و نوشهای اولیه دانشمندان و متغیران با آثار دوران پختگی آن‌ها متفاوت است. از این‌رو، دانشمندان معمولاً در نوشهای گذشته خود تجدید نظر می‌کنند و اگر بتوانند، کتاب‌های گذشته خود را اصلاح می‌نمایند. با این‌که بیش از شش هزار آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال به تدریج نازل شده و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است، نه تنها میان آیات آن، تعارض و ناسازگاری <u>نیست</u>، بلکه آیاتش دقیق‌تر از اعضاش یک‌بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و هم‌دیگر را تأیید می‌کنند.</p>	۱۷
۴۱	<p>در هر دوره‌ای از زمان؛ مجموعه‌ای از افکار، عقاید و آداب و رسوم که از آن به «.....» تعبیر می‌شود، مردم را کم و بیش تحت تأثیر قرار می‌دهد. پاسخ: «فرهنگ»</p>	۱۸
۴۲	<p>از ویژگی‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم، «تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت است» آن را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: در هر دوره‌ای از زمان؛ مجموعه‌ای از افکار، عقاید و آداب و رسوم که از آن به «فرهنگ» تعبیر می‌شود، مردم را کم و بیش تحت تأثیر قرار می‌دهد. فرهنگ مردم حجاز، آمیزه‌ای از عقاید نادرست و آداب و رسوم خرافی و شرک آسود بود. با وجود این، قرآن کریم نه تنها از این فرهنگ <u>تأثیر نپذیرفت</u>، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت و از موضوع‌هایی همچون «عدالت‌خواهی»، «علم‌دستی»، «معنویت» و «حقوق برابر انسان‌ها» سخن گفته است.</p>	۱۹
۴۳	<p>از ویژگی‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم، «جامعیت و همه‌جانبه بودن آن» را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: با وجود این‌که قرآن کریم حدود پانزده قرن پیش نازل شده، در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال به آن نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است. این کتاب، فقط از امور معنوی، یا آخرت و رابطه انسان با خدا سخن نمی‌گوید؛ بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیت‌های اجتماعی و رابطه اوی با انسان‌های دیگر سخن می‌گوید و برنامه‌ای «جامع و همه جانبه» را در اختیارش قرار می‌دهد.</p>	۲۰
۴۴	<p>حدیث امام باقر(ع) که در آن می‌فرماید: «خداؤند آن‌جه را که امت تاروز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.» با کدامیک از ویژگی‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم «ارتباط» دارد؟</p> <p>(۱) ذکر نکات علمی بی‌سابقه ☐</p> <p>(۲) انسجام درونی، در عین نزول تدریجی ☐</p> <p>(۳) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت ☒</p> <p>(۴) جامعیت و همه‌جانبه بودن ☐</p>	۲۱
۴۵	<p>منظور از «آن‌جه مورد نیاز و احتیاج» در حدیث امام باقر (ع) که می‌فرماید: خداوند آن‌جه را که امت تاروز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است، چیست؟ پاسخ: نیازها و احتیاج‌های مربوط به «برنامه زندگی» و «هدایت انسان‌هاست.» یعنی، همان نیازهایی که پیامبران به خاطر آن‌ها فرستاده شده‌اند.</p>	۲۲
۴۶	<p>اشارة کردن قردن قرآن به نکات علمی در جامعه‌ای که در آن علم و دانش جایگاهی نداشت، گویای چیست؟</p> <p>پاسخ: آن است که این کتاب الهی، بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر نکات علمی بی‌سابقه، فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم باشد؛ یعنی «خداؤند متعال».</p>	۲۳
۴۷	<p>دو مورد از نکات علمی بی‌سابقه که در قرآن کریم ذکر شده‌اند را فقط نام ببرید.</p> <p>پاسخ: ۱) نیروی جاذبه ۲) انبساط جهان</p>	۲۴

۴۲	<p>از نکات علمی بی‌سابقه که در قرآن کریم ذکر شده، «نیروی جاذبه است» آن را توضیح دهید. پاسخ: در قرن هجدهم میلادی دانشمندان دریافتند که نیرویی عامل حفظ نظم و نگهداری ستارگان و سیارات در مدار خود است؛ نیرویی که آن را «نیروی جاذبه» نام نهادند. اما قrons‌ها قبل از آن، قرآن کریم از وجود این نیرو خبر داد و آن را عامل در هم نرفتن ستارگان در یکدیگر معرفی کرد و فرمود: «خداوند، آسمان‌ها را با ستون‌هایی که برای شما دیدنی نیستند، بر پا داشته است.»</p>	۲۵
۴۲	<p>عبارت قرآنی: «خداوند، آسمان‌ها را با ستون‌هایی که برای شما دیدنی [قابل رؤیت] نیستند بر پا داشته است.» جزء کدام یک از ویژگی‌های محتوایی قرآن کریم و مبنی کدام موضوع است؟</p> <p>(۱) ذکر نکات علمی بی‌سابقه – انبساط جهان ☐</p> <p>(۲) ذکر نکات علمی بی‌سابقه – نیروی جاذبه ☒</p> <p>(۳) جامعیت و همه جانبه بودن – انبساط جهان ☐</p> <p>(۴) جامعیت و همه جانبه بودن – نیروی جاذبه ☐</p>	۲۶
۴۲	<p>یکی از مهم‌ترین گشاییات فجومی انسان در قرن ییستم میلادی، کدام است؟ آن را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: «نظریه انبساط جهان» – بر طبق این نظریه، که کشان‌ها با سرعت فوق العاده‌ای در حال حرکت و فاصله گرفتن از یکدیگرند که در نتیجه آن، جهان هستی مُدام در حال گسترس و انبساط است. مطلبی که خداوند در قرآن کریم به آن اشاره کرده است: «وَالسَّمَاءُ بَيْنَهَا يَأْنِدُ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ؛ وَآسمان را با قدرت خود برآفرانشیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم.»</p>	۲۷
۴۲	<p>یکی از مهم‌ترین گشاییات فجومی انسان در قرن ییستم میلادی، کدام نظریه بوده و کدام آیه، بیانگر آن است؟</p> <p>(۱) نیروی جاذبه – خداوند، آسمان‌ها را با ستون‌هایی که برای شما دیدنی نیستند، بر پا داشته است ☐</p> <p>(۲) نیروی جاذبه – و آسمان را با قدرت خود برآفرانشیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم ☐</p> <p>(۳) انبساط جهان – خداوند، آسمان‌ها را با ستون‌هایی که برای شما دیدنی نیستند، بر پا داشته است ☐</p> <p>(۴) انبساط جهان – و آسمان را با قدرت خود برآفرانشیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم ☒</p>	۲۸

ردیف	صفحة	پرس‌چهارم: مسئولیت‌های پیامبر (ص)
۱	۴۹	تعلیمات قرآن کریم و سیره رسول خدا (ص) نشان می‌دهد که ایشان به عنوان فرستاده الهی، چند مسئولیت مهم را عهده‌دار بوده؟ پاسخ: «سه‌تا»؛ ۱) دریافت و ابلاغ وحی ۲) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن [مرجعیت دینی] ۳) اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی [ولايت ظاهري]
۲	۴۹	از مسئولیت‌های مهم پیامبر اکرم (ص)، «دریافت و ابلاغ وحی است» آن را توضیح دهید. پاسخ: رسول خدا (ص)، آیات قرآن کریم را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می‌کرد و بدون ذره‌ای کم‌یا زیاد به مردم می‌رساند. پیامبر اکرم (ص)، این مسئولیت را به طور کامل انجام داد و همه آیات قرآن را برای مردم خواند. همچنین، ایشان نویسنده‌گانی را مأمور نوشتن قرآن نمود. عده زیادی نیز با اشتیاق، آیات قرآن را فرا می‌گرفتند و در سینه خود حفظ و به آن‌ها عمل می‌کردند.
۳	۴۹	عبارت: «ما، ده آیه از قرآن را از پیامبر (ص) فرا می‌گرفتیم و بعد از این‌که در معنای آن‌ها تفکر می‌گردیم و به آن‌ها عمل می‌نمودیم بار دیگر برای یاد گرفتن آیات بعدی، نزد ایشان می‌رفتیم.» از زبان چه کسی نقل شده است و درباره چیست؟ پاسخ: «عبدالله بن مسعود» - «دریافت وحی به طور کامل توسط پیامبر (ص) و ابلاغ آن بدون کم و کاست به مردم.»
۴	۴۹	نویسنده‌گان قرآن را «..... وحی و آثار آن را به خاطر سپرده و حفظ می‌گردند» ..... آن می‌نمایند. پاسخ: «کاتیان» - «حافظان»
۵	۴۹	اولین و بوترین «کتاب» و «حافظه» قرآن کریم، چه کسی بود؟ ۱) عبدالله بن مسعود ☐ ۲) حضرت علی (ع) ☒ ۳) عبدالله بن عباس ☐ ۴) رسول خدا (ص) ☐
۶	۴۹	چرا پیامبر اکرم (ص)، علاوه بر رساله‌ن وحی به مردم «وظیفه تعلیم و تبیین قرآن کریم» را نیز بر عهده داشت؟ پاسخ: تا مردم بتوانند؛ ۱) به معارف بلند این کتاب اسلامی دست یابند. ۲) جزئیات احکام و قوانین آن را بفهمند. ۳) شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند.
۷	۴۹	اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی، کدام است؟ پاسخ: «گفتار و رفتار پیامبر اکرم (ص)»
۸	۴۹	مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار پیامبر اکرم (ص)، به چه چیزی بی می‌برند و چه چیزی را می‌آموزند؟ پاسخ: «به معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن، پی می‌برند» و «شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند.»
۹	۴۹	چهار مورد از چیزهایی که «کلیات» آن‌ها در قرآن آمده و مطابق گفتار و رفتار رسول خدا (ص) انجام می‌دهیم، بنویسید. پاسخ: ۱- وضو ۲- نماز ۳- روزه ۴- حج

۴۹	اولین و بزرگترین معلم قرآن کریم، چه کسی است؟ پاسخ: «رسول خدا(ص)»	۱۰
۵۰	از مسئولیت‌های مهم پیامبر اکرم(ص)، «ولایت ظاهری» را توضیح دهید. پاسخ: ولایت به معنای «سوبرستی» و «رهبری» است. پیامبر اکرم(ص)، به محض این‌که مردم مدینه، اسلام را پذیرفتند به این شهر هجرت کرد و به کمک مردم آن شهر [انصار] و کسانی که از مکه آمدند [مهاجرین]، حکومتی را که بر مبنای قوانین اسلام اداره می‌شد، پی‌ریزی نمود.	۱۱
۵۰	طبق روایات متعددی که از معمومین (علیهم السلام) نقل شده است، ایشان؛ اسلام را بر چند پایه استوار دانسته‌اند و از میان آن‌ها مهم‌ترین پایه کدام مورده شده است؟ پاسخ: «پنج پایه»: ۱) نماز ۲) زکات ۳) روزه ۴) حج ۵) ولایت مهمترین آن‌ها؛ «ولایت»	۱۲
۵۰	دو مورد از ضرورت‌های تشکیل حکومت اسلامی را فقط نام ببرید. پاسخ: (الف) اجرای احکام اجتماعی اسلام (ب) پذیرش ولایت‌الهی و نفی حاکمیت طاغوت	۱۳
۵۰	یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی «ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام است»، آن را شرح دهید. پاسخ: اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است؛ یعنی علاوه بر توجه به «فرد»، به «زنگی اجتماعی» نیز توجه کامل دارد و تا آنجا که مقدور بوده، به برخی احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است؛ مثلاً نماز جماعت را از نماز فرادی برتر دانسته است و برای آن، ثواب بیشتری قرار داده است.	۱۴
۵۰	یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه‌ای بر پایه «عدل» بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را براساس «قوانین عادلانه» بنانند؛ آیا این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، میسر است؟ توضیح دهید. پاسخ: <u>خیر</u> ، یا می‌شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی اینزار و شیوه رسیدن به آن را نادیده بگیرد؛ همچنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند «خمس»، «زکات»، «حقوق» و «مسئولیت‌های خانواده و جامعه»، امر به معروف، نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوز‌گران و ستمکاران روشی است که اجرای این قوانین، «بدون تشکیل حکومت» امکان‌پذیر نیست.	۱۵
۵۰	از دلایل تشکیل حکومت اسلامی «ضرورت پذیرش ولایت‌الهی و نفی حاکمیت طاغوت است»، آن را شرح دهید. پاسخ: ولی و سرپرست حقیقی انسان‌ها «خداست» و به همین جهت، فرمانبرداری و اطاعت از دستورهای او و کسانی که خودش معین کرده، «ضروری» و «واجب» است. اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه‌ای به قانون الهی و فرمان او باز گردد.	۱۶
۵۰	«طاغوت» را تعریف کنید. پاسخ: «کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان نشست گرفته از فرمان الهی <u>نیست</u> ، «طاغوت» نامیده می‌شوند.	۱۷
۵۰	پذیرش حکومت طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان، چه حکمی دارد؟ (۱) مکروه ☐ (۲) مستحب ☐ (۳) حرام ☒ (۴) واجب ☐	۱۸
۵۰	لازم است در جامعه، چه نوع حکومتی وجود داشته باشد؟ پاسخ: حکومتی که «طاغوتی» نباشد؛ یعنی مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا درآورد.	۱۹

۵۲	<p>«ولایت معنوی» را تعریف کنید. پاسخ: همان، «سرپرستی و رهبری معنوی انسان‌هاست که مرتبه‌ای برتر و بالاتر از ولایت ظاهری شمرده می‌شود.»</p>	۲۰
۵۲	<p>ولایت معنوی رسول خدا (ص) را توضیح دهید. پاسخ: ایشان با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر فرباله‌ی به مرتبه‌ای از کمال نائل شد که می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی، در عالم خلقت تصریف نماید. به طور مثال، به اذن الهی قادر بود بیمار را شفا بخشد، بلایی را از شخص یا جامعه دور نماید و حاجات مردم را در صورتی که صلاح آن‌ها در آن باشد، برآورده سازد.</p>	۲۱
۵۲	<p>به سوالات زیرکه درباره «ولایت و هدایت معنوی» است، پاسخ دهید:</p> <p>۱- رسول خدا (ص) با استفاده از این ولایت، دل‌های آماده را نیز هدایت می‌کرد. درست ☒ نادرست ☐</p> <p>۲- هدایت دل‌های آماده توسط رسول خدا (ص)، از طریق آموزش معمولی و عمومی است. درست ☐ نادرست ☒</p> <p>۳- هدایت دل‌های آماده توسط رسول خدا (ص)، از طریق امداد غیبی و الهامات و مانند آن صورت می‌گیرد. درست ☐ نادرست ☒</p> <p>۴- میزان بهره‌مندی انسان‌ها از این هدایت، به چه چیزهایی بستگی دارد؟ پاسخ: به درجه «ایمان» و «عمل» آنان بستگی دارد.</p> <p>۵- هر قدر درجه ایمان و عمل انسان‌ها «بالاتر» باشد، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: استعداد و لیاقت دریافت هدایت‌های معنوی را بیشتر کسب می‌کند.</p> <p>۶- نمونه‌ای کامل از این نوع هدایت را می‌توانیم در رفتار چه کسانی بینیم؟ پاسخ: در رفتار رسول خدا (ص) با حضورت علی (ع): آن حضرت از همان دوران کوکی که تحت تربیت رسول خدا (ص) قرار گرفت، با «استعداد بی نظیر» خود، مراتب کمال را در «ایمان» و «عمل» به سرعت پیمود. به همین جهت، علاوه بر تربیت از روش‌های معمولی، از هدایت معنوی رسول خدا (ص) نیز بهره می‌برد.</p>	۲۲
۵۳	<p>حدیث امام علی (ع) که در آن می‌فرماید: «روزی رسول خدا (ص) هزار باب از علم را به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شده.» اشاره به کدام نوع هدایت است و آموزش این علوم از چه طریقی بود؟ پاسخ: «هدایت معنوی» - «از طریق آموختن معمولی نبود، بلکه به صورت الهام بر روح و جان حضرت علی (ع) بوده است.»</p>	۲۳
۵۳	<p>پیامبر، چه زمانی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد؟ پاسخ: زمانی که؛ ۱- تحت تأثیر هوایی نفسانی قرار نگیرد. ۲- مرتکب گناه و خطأ نگردد.</p>	۲۴
۵۳	<p>مردم، چه زمانی گفته‌ها و هدایت‌های پیامبر را می‌پذیرند؟ پاسخ: زمانی که مطمئن باشند که او هیچ‌گاه مرتکب گناه و اشتباہ نمی‌شود.</p>	۲۵
۵۳	<p>اگر مردم احتمال دهند که پیامبران گناه می‌کنند و دچار خطأ می‌شود، چه نتایجی خواهد داشت؟ پاسخ: به او، اعتماد نمی‌کنند و از او پیروی نخواهند کرد. به عبارت دیگر، بدون وجود عصمت، مسئولیت پیامبری به نتیجه نخواهد رسید.</p>	۲۶
۵۳	<p>اگر پیامبری در «دریافت وحی و ابلاغ آن به مردم» مقصوم نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟ پاسخ: ۱) دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد. ۲) امکان هدایت، از مردم سلب می‌شود.</p>	۲۷

۵۲	<p>اگر پیامبری در «تعلیم و تبیین دین و وحی‌الهی» مخصوص نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟</p> <p>پاسخ: ۱) امکان انحراف در تعالیم الهی پیدا می‌شود. ۲) اعتماد مردم به دین از دست می‌رود.</p>	۲۸
۵۳	<p>اگر پیامبری در «اجرای احکام الهی» مخصوص نباشد، چه نتایجی خواهد داشت؟</p> <p>پاسخ: امکان دارد کارهایی که مخالف دستورهای خداست، انجام دهد و مردم نیز از او الگو و سرمشق بگیرند و مانند او عمل کنند و به گمراهی ڈچار شوند.</p>	۲۹
۵۴	<p>اگر از ما سؤال شود: «چه کسی تشخیص می‌دهد که کدام فرد توائیی مقاومت در مقابل وسوسه گناه را دارد؟» چه جوابی باید بدھیم؟</p> <p>پاسخ: این کار از انسانها ساخته نیست و فقط خداوند است که از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می‌تواند، توائیی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد. بنابراین، وقتی خداوند کسی را به پیامبری بر می‌گزیند معلوم می‌شود که وی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد. عبارت قرآنی «الله أعلم حَتَّى يَجْعَلُ رِسَالَةَ» مؤید همین مطلب است.</p>	۳۰
۵۴	<p>معصومیت از گناه و خطای پیامران به چه صورت است؟ آیا یک مانع بیرونی [مانند فرشته]، آفان را از گناه و خطای حفظ می‌کنند یا آنان با اختیار خود به سمت گناه و خطای نمی‌روند؟</p> <p>پاسخ: پیامران با این که مانند ما انسان‌ها «غربیزه» و «اختیار» دارند، در مقام عمل به دستورات الهی ڈچار گناه نمی‌شوند؛ زیرا کسی گناه می‌کند که هوی و هووس بر او غلبه کند، اما کسی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می‌کند و می‌داند که با انجام آن، از چشم خدا می‌افتد و از لطف و رحمت او دور می‌شود، محبت به خداوند را با هیچ چیز عوض نمی‌کند. ما انسانها در مورد «بعضی» از گناهان معصوم هستیم و حتی تصور آنها نیز برای ما ناراحت کننده و آزار دهنده هستند، اما پیامبران در مورد «همه» گناهان عصمت دارند.</p>	۳۱
۵۵	<p>رسول خدا (ص) چگونه توافق در مدت ۲۳ سال، بزرگترین و ماندگارترین پیام الهی را به مردم برساند و جامعه‌ای با ایمان به خدا و به دور از شرک بنا کند؟</p> <p>پاسخ: با تلاش و تحمل رنج‌های فراوان که نظیر آن در تاریخ یافت نمی‌شود. بنای چنین جامعه‌ای در سرزمینی بیگانه از ارزش‌های انسانی، خود معجزه‌ای بزرگ بود که فقط با مجاهدت پیامبر اکرم (ص) می‌سازد.</p>	۳۲
۵۵	<p>ما مسلمانان، چگونه می‌توانیم قدر دان تلاش‌ها و مساعی مجاهدات‌های پیامبر اکرم (ص) باشیم؟</p> <p>پاسخ: با اتحاد و همدلی با یکدیگر، نگذاریم دشمنان اسلام را حفظ و تلاش‌های آن حضرت را بی‌اثر کنند.</p>	۳۳
۵۵	<p>یکی از نتایج زیان بار اختلافات میان مسلمانان در یکی دو قرن اخیر که دشمنان اسلام با یک نقشه دقیق و برنامه‌ریزی شده آن را دنبال می‌کنند، چیست؟</p> <p>پاسخ: تجزیه کشورهای بزرگ به کشورهای کوچک در سده اخیر بود تا قدرت‌های استعمارگر به راحتی بتوانند بر آنها سلطه پیدا کنند و ذخایر آنان را به تاراج ببرند. این سیاست اکنون نیز از سوی این قدرت‌های استعماری در کشورهای منطقه در حال اجراست.</p> <p>نکته‌هم: در یکی دو قرن اخیر دشمنان اسلام با یک نقشه دقیق و برنامه‌ریزی شده، همبستگی مسلمانان را به دشمنی با یکدیگر تبدیل کرده و اختلافات معمولی اقوام و مذاهب اسلامی را بزرگ جلوه دادند.</p>	۳۴

۳۵	امام خمینی (ره) در یکی از بیان‌های خود به مسلمانان درباره «وحدت» چه نکاتی را بیان فرموده‌اند؟ پاسخ: ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید؛ ۱) به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید. ۲) دست خیانت ابر قدرت‌ها را از ممالک خود و خزانه سرشمار آن کوتاه کنید. ۳) دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید. ۴) بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غرب زدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.	۵۷
۳۶	برای این که ما مسلمانان بتوانیم وحدت میان خود را تقویت کنیم و از قدرت حدوド دو میلیارد مسلمان و امکانات بی‌نظیر سوزمین‌های اسلامی برای پیشرفت خود استفاده کنیم، نیازمند به چه چیزی هستیم؟ پاسخ: نیازمند اجرای برنامه‌های دقیقی هستیم که نقشه‌های تفرقه‌افکن استعمارگران و عوامل آشان را در سوزمین‌های اسلامی خشی کند و دل‌های مسلمانان را به یکدیگر نزدیک کند.	۵۷
۳۷	سه مورد از اقداماتی که باعث ایجاد وحدت میان مسلمانان در جامعه می‌شوند را بنویسید. پاسخ: ۱) از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم. ۲) از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم. ۳) کسانی که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، بشناسیم و فریب برنامه‌های آنان را نخوریم.	۵۷
۳۸	برای این که از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم، شایسته است چه کاری را انجام دهیم؟ چرا؟ پاسخ: برای این منظور، شایسته است اعتقادات خود را با «دانش» و «استدلال»، اعتلا و ارتقا ببخشیم. تا بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون نزاع و ناسرآگویی بیان کنیم.	۵۷
۳۹	سخن رسول خدا (ص) که در آن می‌فرمایند: «هر کس فریاد داد خواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبید بشنود، اما به یاری آن مظلوم بزنخیزد، مسلمان نیست.» به کدام یک از برنامه‌های وحدت‌بخش میان مسلمانان اشاره دارد؟ پاسخ: «از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم، بکوشیم.»	۵۷
۴۰	روش کسانی که به ظاهر خود را «مسلمان» می‌نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، چگونه است؟ پاسخ: روش این گروه‌ها، چنین است که دشمنان اسلام مانند صهیونیست‌ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می‌کنند؛ به طوری که مردم عادی به «تدریج» با دشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و با گروهی از مسلمانان، دشمنی بورزند. پس، باید آنان را بشناسیم و فریب برنامه‌های آنان را نخوریم.	۵۷

ردیف	برنامه: «امانت ندایم و سلت»	
۶۲	<p>دو میان مسئولیت‌های پیامبر اکرم (ص) کدام یک با رحلت ایشان، پایان می‌پذیرد و کدام یک باید ادامه یابد؟ پاسخ: مسئولیت اول، یعنی «دریافت و ابلاغ وحی به مردم»، با ختم نبوت پایان می‌پذیرد و کتاب قرآن، آخرين کتاب آسمانی است و نیازی به آوردن کتاب جدیدی نیست. اما دو مسئولیت دیگر، یعنی «تعلیم و تبیین دین [مرجعیت دینی] و «ولایت ظاهري»، پس از رحلت ایشان چه سرنوشتی بینا می‌کنند؟!</p>	۱
۶۳	<p>درباره پایان یافتن یا ادامه پیدا کردن دو مسئولیت پیامبر اکرم (ص) یعنی؛ «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهري» سه فرض مطرح شده است، آن‌ها را بنویسید.</p> <p>پاسخ: قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص)؛</p> <p>(۱) در این باره، «سکوت» گرده‌اند. (۲) همچون مسئولیت اول، پایان یافتن این دو مسئولیت را نیز اعلام گرده‌اند. (۳) این دو مسئولیت را بر عهده جانشینی که تعیین گرده‌اند، قرار داده‌اند.</p>	۲
۶۴	<p>چرا فرض اول، یعنی سکوت قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص) درباره پایان دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهري» «باطل» است؟ پاسخ: زیرا قرآن کریم، هدایت‌گر مردم در همه امور زندگی می‌باشد و ممکن نیست، نسبت به این دو مسئولیت مهم که به شدت در سرنوشت جامعه اسلامی تأثیرگذار است، بی‌تفاوت باشد. همچنین، پیامبر اکرم (ص) آگاه‌ترین مردم نسبت به اهمیت و جایگاه این مسئولیت‌های است و نمی‌تواند از کنار چنین موضوع مهمی با سکوت و بی‌توجه بگذرد. در حقیقت، بی‌توجهی به این مسئله بزرگ، خود دلیلی بر نقص دین اسلام است؛ و این در حالی است که این دین، کامل‌ترین دین الهی است.</p>	۳
۶۵	<p>چرا فرض دوم، یعنی پایان دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهري» از نظر قرآن کریم و پیامبر اکرم (ص)، نیز صحیح نیست؟ پاسخ: زیرا نیاز جامعه به این دو مسئولیت پس از رسول خدا (ص)، نه تنها از بین نرفت، بلکه «افزایش» هم یافت؛ به دلیل گسترش اسلام در نقاط دیگر جهان، ظهور مکاتب و فرقه‌های مختلف، پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی را به دنبال داشت و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن‌گونه که پیامبر (ص) مدیریت می‌کرد، اداره نماید، «افزون‌تر» شد.</p>	۴
۶۶	<p>عبارت «درست» را از عبارت «نادرست» مشخص کنید:</p> <p>۱- اداره جامعه و تعلیم و تبیین دین، امری تمام شدنی و پایان پذیر است. درست ☒ نادرست ☐</p> <p>۲- جامعه همواره نیازمند حاکم و معلمی است که بتواند راه رسول خدا (ص) را ادامه دهد و احکام اسلام را اجرا نماید. درست ☐ نادرست ☒</p>	۵

۶	<p>از میان سه فرض ارائه شده درباره پایان یا ادامه یافتن دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهري» پس از رحلت رسول خدا (ص)، کدامیک «منطقی» و «قابل قبول» است؟ توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: فرض «سوم» یعنی، رسول اکرم (ص) ایه فرمان خداوند، به تداوم تعییم و تبیین دین [مرجعیت دین] و دوام حکومت [ولایت ظاهري] پس از خود، به شکل «امامت» فرمان داده و مانع تعطیلی این دو مسئولیت شده است.</p>
۷	<p>چه کسی امام را معین و معرفی می‌کند و چگونه می‌توان کسی را که شایستگی این مقام است، شناخت؟</p> <p>پاسخ: از آنجا که امام همه مسئولیت‌های پیامبر اکرم (ص) جز دریافت و ابلاغ وحی را دارد، بنابراین، باید همان صفات و ویژگی‌های پیامبر (ص) را نیز داشته باشد، تا مردم به وی اطمینان کنند و راهنمایی‌های او را بپذیرند. از جمله این ویژگی‌ها «عصمت» است. البته تشخیص عصمت، برای انسان‌ها ممکن نیست؛ یعنی آن‌ها نمی‌توانند تشخیص دهنده که چه کسی معصوم است و مرتکب هیچ گناهی نمی‌شود. بنابراین، همان طور که پیامبر از طرف خدا معرفی و معین می‌شود تنها خداوند است که می‌تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند و به مردم بشناساند.</p>
۸	<p>باقدیر در «آیات» «روایات مطمئن و مسلم نقل شده از پیامبر (ص)» و «مطالعه تاریخ اسلام»؛ چه چیزی را درباره جانشینی رسول خدا (ص) در می‌باییم؟ پاسخ: در می‌باییم که خداوند، امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (ع) را به جانشینی رسول خدا (ص) و امامت بعد از ایشان منصوب و امامان معصوم (علیهم السلام) پس از ایشان را نیز معرفی کرده است.</p>
۹	<p>آیات و روایاتی که به معرفی جانشینان رسول خدا (ص) پرداخته‌اند را نام ببرید. (ذکر ۴ مورد کافی است.)</p> <p>پاسخ: (۱) آیة انذار (۲) آیة ولایت (۳) حدیث جابر (۴) حدیث ثقلین (۵) حدیث منزلت (۶) حدیث غدیر</p>
۱۰	<p>حدود سه سال از بعثت فی مکرم اسلام حضرت محمد (ص)، کدام فرمان از جانب خداوند بر ایشان آمد؟ و این آیه به چه نامی مشهور است؟ پاسخ: «وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ؛ خُوبیشان نزدیکت را انذار کن.» - «آیة انذار».</p>
۱۱	<p>بعد از نزول کدام آیه، «رسول خدا (ص)» چهل نفر از بنی‌هاشم را دعوت کرد و درباره اسلام با آنان سخن گفت و آنان را به این دین فراخواند و از آنان برای ترویج و تبلیغ اسلام کمک خواست. از میان حاضران، فقط امام علی (ع) برخاست و گفت: «من بار و بار تو خواهم بود، ای رسول خدا». در هر سه بار تکرار در خواست پیامبر اکرم (ص)، همه سکوت می‌کردند و تنها امام علی (ع) قاطعانه اعلام آمادگی و فداکاری کرد؟ پس از آن پیامبر (ص)، چه کردند؟</p> <p>پاسخ: «آیة انذار»؛ پیامبر (ص) دست آن حضرت را در دست گرفت، بیعت ایشان را پذیرفت و به مهمانان فرمود: «همان، این برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.»</p>
۱۲	<p>«آیة ولایت» را به همراه ترجمه آن بنویسید.</p> <p>پاسخ: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا إِلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاءَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»</p> <p>ترجمه: «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی اند که ایمان آورده‌اند. همان ایمان اورندگانی که نماز را بر پا می‌دارند و در حال رکوع، زکات می‌دهند.»</p>
۱۳	<p>آیة شریفه: «نَمَا وَلِيْكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا إِلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاءَ وَهُمْ رَاكِعُونَ؛</p> <p>۱- به چه نامی معروف گشته و در شان چه کسی نازل شده است؟ پاسخ: «آیة ولایت» - «امام علی (ع)».</p> <p>۲- وقتی رسول خدا (ص) در مسجد پرسید: «چه کسی در حال رکوع صدقه داده»، چه پاسخی شنید؟</p> <p>پاسخ: فقیری که انگشتتری در دست داشت به حضرت علی (ع) که در حال نماز بود، اشاره کرد و گفت: «آری»، این مرد در حال رکوع، انگشتتر خود را به من بخشید.</p>

۶۵	<p>با نزول کدام آیه، رسول خدا (ص) پس از دریافتن وحی از طرف خداوند که کسی در حال رکوع صدقه داده است و خداوند قصد دارد او را معرفی کند، با شتاب و در حالی که آیه را می خواند و مردم را از آن آگاه می کرد، به مسجد آمد؟</p> <p>(۱) آیه ولایت ☒ (۲) آیه ابلاغ ☐ (۳) آیه تطهیر ☐ (۴) آیه اکمال ☐</p>	۱۴
۶۵	<p>نزول آیه تطهیر در شرایطی که رسول خدا (ص) با شتاب به مسجد بیاید و پرسید: چه کسی در حال رکوع صدقه داده است و اعلام ولایت امام علی (ع) از جانب آن حضرت، برای چه بود؟ پاسخ: برای آن بود که مردم با چشم ببینند و از زبان پیامبر اکرم (ص) بشنوند تا امکان «مخفی کردن آن» نباشد.</p>	۱۵
۶۶	<p>آیه ۵۹، سوره نساء «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكُمْ ...» در شهر..... نازل شد و درباره حکم ..... موضوعی را بیان فرموده، و سپس بعد از آن حدیث ..... بیان شده است.</p> <p>(۱) مکه- کلی- جابر ☐ (۲) مدینه- کلی- جابر ☒ (۳) مکه- جزئی- نقلین ☐ (۴) مدینه- جزئی- نقلین ☐</p>	۱۶
۶۶	<p>وقتی آیات نماز، نازل شد یاران رسول خدا (ص) از ایشان می خواستند که چگونگی «نماز خواندن» را بدانند پیامبر (ص) چه کاری را انجام دادند؟ پاسخ: پیامبر اکرم (ص) به مسجد آمد و به آنان فرمود: «این گونه که من نماز می خوانم، شما هم بخوانید.» آن گاه، نماز خواندن را به آنان تعلیم داد.</p> <p><u>نکته مهم:</u> زمانی که آیه «اطاعت» یا «أُولَئِكُمْ ...» نازل شد، چون مانند خواندن نماز، به صورت «کلی» بیان شده است، نیاز به توضیحات «جزئی» بود که پیامبر (ص) در پاسخ جابر بن عبد الله انصاری آن را بیان فرموده به حدیث «جابر» مشهور شد.</p>	۱۷
۶۶	<p>آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطْبِعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِكُمْ ...» کدام یک از قلمروهای پیامبر (ص) را شامل می شود؟ پاسخ: «دریافت و ابلاغ وحی»، «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری».</p>	۱۸
۶۶	<p>وقتی جابر بن عبد الله انصاری از رسول خدا (ص) سوال کرد، «أُولَئِكُمْ ...» چه کسانی هستند؟ ایشان چه فرمودند؟ پاسخ: ای جابر! آنان «جانشینان من» و «امامان بعد از من» هستند؛ سپس آنان را یکی یکی به وی معرفی کرد.</p>	۱۹
۶۶	<p>پیامبر اکرم (ص)، به جابر بن عبد الله انصاری فرمود که کدام امام معصوم (ع) را در سن پیری خواهد دید و از او خواست، سلامش را به آن امام برساند؟</p> <p>(۱) علی بن محمد (ع) ☐ (۲) حسن بن علی (ع) ☐ (۳) علی بن الحسین (ع) ☐ (۴) محمد بن علی (ع) ☒</p>	۲۰
۶۶	<p>رسول خدا (ص) در حدیث جابر، کدام معصوم را «هم نام» و «هم کنیه» خویش معرفی کرد؟</p> <p>پاسخ: «امام دوازدهم؛ حضرت مهدی (عج)»</p>	۲۱
۶۶	<p>طبق حدیث جابر، رسول خدا (ص) درباره ماندن بر عقیده به امام زمان (ع) با وجود پنهان و طولانی بودن غیبت آن حضرت را شامل کدام افراد می داند؟ پاسخ: فقط افرادی که «ایمان راسخ» دارند.</p>	۲۲
۶۷	<p>«حدیث نقلین» را با ترجمه آن بنویسید.</p> <p>«إِنَّ ثَارِكَ فِيْكُمُ النَّقْلِينَ كِتَابُ اللَّهِ وَ عَثْرَتِي أَهْلُ بَيْتِي مَا إِنْ ثَمَسْكَتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضْلِلُوا ابْدًا، وَ إِنْهُمَا لَنْ يَقْتَرِفَا حَتَّى يَرْدَا عَلَى الْحَوْضِ؛ مِنْ دِرْمَانِ شَمَاءِ دُوْچِيزْ گَرَانِ بِهَا مِنْ گَذَارَمْ: «كِتَابُ خَدَا، قُرْآنٌ» و «عَتْرَتِمْ، أَهْلُ بَيْتِمْ» رَا. اگر به این دو تمسک بجویید، هر گز گمراه نمی شوید و این دو هیچ گاه از هم جدا نمی شوند تا این که کنار حوض کوثر بر من وارد شوند.</p>	۲۳

۶۷	<p>چهار بیام برای حدیث «قلین» بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) همان طور که قرآن و پیامبر(ص) از هم جدا نمی شوند، قرآن و اهل بیت (علیهم السلام) نیز همواره با هم‌اند.</p> <p>۲) همان طور که قرآن «همیشگی» است، وجود معصوم نیز در کنار آن «همیشگی» است.</p> <p>۳) در صورتی مسلمانان گمراه نمی شوند که به هر دو باهم، تمتنک بجوابند.</p> <p>۴) نمی توان برای هدایت و سعادت اخروی، فقط از یکی از دو بادگار پیامبر(ص) پیروی کرد.</p>	۲۴
۶۷	<p>طبق حدیث: «أَنْتَ مِنِّي بِمُنْزَلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي» به سوالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>۱- پیامبر اکرم (ص)، نسبت حضرت علی (ع) به خود را به چه کسانی تشبیه کرده است؟</p> <p>(الف) هارون(ع) به موسی(ع) ☒ (ب) موسی(ع) به هارون(ع) ☐</p> <p>۲- این حدیث، به چه نامی مشهور است؟</p> <p>(الف) منزلت ☒ (ب) نقلین ☐ (ج) غدیر ☐ (د) جابر ☐</p> <p>۳- این حدیث، به کدام موضوع مهم‌تر اشاره دارد؟</p> <p>(الف) معرفی امام علی(ع) به عنوان دوست پیامبر(ص) ☒ (ب) معرفی امام علی(ع) به عنوان جانشین پیامبر(ص) ☐</p> <p>۴- این حدیث، پایان یافتن کدام یک از مسئولیت‌های پس از رسول خدا (ص) را تأیید می‌کند؟</p> <p>(الف) مرجعیت دینی ☐ (ب) دریافت و ابلاغ وحی ☒ (ج) ولایت ظاهری ☐</p>	۲۵
۶۸	<p>با توجه به «حدیث غدیر»، به سوالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>۱- حجّة الوداع» یا «حجّة البلاغ» واقعیت نماید.</p> <p>پاسخ: پیامبر گرامی اسلام (ص)، در سال «دهم هجرت» عازم «مگه» شد تا فریضهٔ حج را به جا آورد. این حج که در آخرین سال زندگی ایشان برگزار شد، به این نام مشهور شد.</p> <p>۲- چرا در آخرین حج پیامبر(ص)، حدود ۱۲۰ هزار نفر شرکت کرده بودند؟</p> <p>پاسخ: «تا روش انجام دادن اعمال حج را از رسول خدا (ص) فرا گیرند و حج را با ایشان به جا آورند.»</p> <p>۳- آیه ۶۷، سوره مائدۀ آیه ابلاغ[جه زمانی و مکانی نازل شد؟</p> <p>پاسخ: پس از برگزاری حج و در مسیر بازگشت به «مدینه» در روز «هجدت» ماه «ذی حجه» در محلی به نام «غدیر خم». </p>	۲۶
۶۸	<p>با توجه به آیه: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ» به سوالات زیر، پاسخ دهید:</p> <p>۱- خداوند چه فرمانی به پیامبر (ص) می‌دهد؟</p> <p>پاسخ: آن چه که از سوی خدا به او رسیده است را به مردم برساند. [دریافت و ابلاغ وحی]</p> <p>۲- اهمیت این فرمان، چقدر است؟ پاسخ: «به اندازه تمام رسالت».</p> <p>۳- چرا خداوند به پیامبر اکرم (ص) وعده می‌دهد که او را حفظ خواهد کرد؟</p> <p>پاسخ: چون افرادی می‌خواستند بعد از اعلام خلافت حضرت علی(ع) به وسیله پیامبر(ص)، به ایشان اسیب برسانند.</p>	۲۷
۶۸	<p>بعد از نزول کدام آیه، پیامبر اکرم(ص) دستور داد همه «توقف» کنند تا بازماندگان برسند و آنان که پیش و فنه‌اند، برگردند.</p> <p>ظهر شده بود، ایشان ابتدا «نمایز» را به جا آوردند و سپس در یک سخنرانی مهم و مفصل با مردم سخن گفت و آنان را برای دریافت آن پیام بزرگ الهی آماده کرد و در کدام واقعه؟</p> <p>پاسخ: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلَغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ...// واقعه غدیر خم»</p>	۲۸

۶۹	<p>پیامبر اکرم (ص) در سخنرانی روز غدیر، کدام مطلب زیر را «زودتر» بیان کرد؟</p> <p>(الف) هر کس که من ولی و سرپرست اویم، علی نیز ولی و سرپرست اوست ☐</p> <p>(ب) ای مردم، چه کسی به مؤمنان از خودشان سزاوارتر است? ☒</p>	۲۹
۶۹	<p>پیامبر اکرم (ص) در پایان سخنرانی غدیر، از مردم چه خواست؟ پاسخ: از حاضران خواست که مطالب گفته شده را به «غایبان» برسانند. پس از آن، مردم برای عرض تبریک و شادباش آمدند و با امام علی(ع)، «بیعت» کردند.</p>	۳۰
۶۹	<p>چرا امام علی(ع) و دیگر امامان(علیهم السلام) باید ملتند پیامبر اکرم (ص)، «معصوم» باشند؟ پاسخ: زیرا ایشان دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» مسلمانان را پس از رسول خدا (ص)، بر عهده دارند پس؛ ضروری است که آنان نیز مصون از گناه و خطا باشند.</p>	۳۱
۶۹	<p>ضرورت داشتن کدام ویژگی، یکی از دلایل معرفی امام از جانب خدا به خلاف است و کدام آیه، به این موضوع اشاره دارد؟ پاسخ: [معصوم بودن ایشان از «گناه» و «خطا»] – «آیه تطهیر».</p>	۳۲
۷۰	<p>آیه «تطهیر» را با «ترجمه» آن بنویسید.</p> <p>پاسخ: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَذْهِبَ عَنْكُمُ الرُّجْسُ أَهْلُ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا؛ هُمَّا خَدَا ارَادَه كَرَدَه كَه دور گرداند از شما اهل بیت، پلیدی و ناپاکی را و شما را کاملاً پاک و ظاهر قرار دهد.»</p>	۳۳
۶۹ و ۷۰	<p>طبق نقل «ام سلمه» همسر رسول خدا(ص)، پیامبر(ص) در حق اهل بیت خوبیش این گونه دعا کرد: «خدایا! اینان اهل بیت من اند! آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن!» در همین زمان فرشته وحی آمد و آیه «.....» را فرائت کرد.</p> <p>(۱) إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَذْهِبَ عَنْكُمُ الرُّجْسُ أَهْلُ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ☐</p> <p>(۲) إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ☐</p> <p>(۳) يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلْغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ... ☐</p> <p>(۴) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَئِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ... ☐</p>	۳۴
۷۰	<p>با تفکر در «آیه تطهیر» چه چیزهایی را در می باییم؟</p> <p>پاسخ:</p> <p>(۱) این آیه، تعداد خاصی از خانواده پیامبر(ص) را در بر می گیرد که مقام «عصمت» دارند؛ یعنی در اینجا افراد خاصی از اهل بیت رسول خدا (ص) مورد نظر است و شامل سایر بستگان ایشان نمی شود.</p> <p>(۳) چون این تعداد خاص «معصوم اند»، سخن و عمل آنان مطابق با دین و بیان کننده دستورات الهی است.</p>	۳۵
۷۰	<p>پیامبر گرامی اسلام(ص)، برای آگاهی مردم از کدام موضوع، مدت‌ها هر روز صبح، هنگام رفتن به مسجد از در خانه حضرت فاطمه(س) می گذشت و اهل خانه را «اهل بیت» صدا می زد؟ پاسخ: «نزول آیه تطهیر در حق این خانواده معصوم».</p>	۳۶
۷۰	<p>چرا آیه تطهیر در زمان رسول خدا(ص)، فقط شامل امام علی، حضرت فاطمه، امام حسن و امام حسین(علیهم السلام) می شد؟</p> <p>پاسخ: زیرا در زمان رسول خدا(ص)، فقط این چهار نفر حضور داشتند، به همین دلیل در این روایت، تنها نام این چهار بزرگوار ذکر شده است. البته در سخنان دیگر ایشان، امامان بعدی هم جزء اهل بیت شمرده شده اند.</p> <p>[برای مثال حدیث جابر]</p>	۳۷

۷۰	<p>اگر سؤال شود: «پیامبر اکرم (ص) با هدایت و راهنمایی خداونده حضرت علی(ع) و یازده فرزند ایشان را به جانشینی خود معرفی کرده است و آنان عهدهدار مسئولیت املامت‌اند.» کدام حدیث مبین مطلب است؟ چه پاسخی می‌دهیم؟ پاسخ: «حدیث جابر».</p>	۳۸
۷۰	<p>لازمه جانشینی رسول خدا(ص)، داشتن کدام ویزگی‌های ایشان است؟ پاسخ: (۱) علم کامل (۲) عصمت از گناه و اشتباہ</p>	۳۹ ☐
۷۰	<p>چرا پیروی از کلام و رفتار حضرت فاطمه زهرا(س) برهمه مسلمانان «واجب» است؟ پاسخ: زیرا؛ (۱) علم و عصمت کامل دارد. (۲) سرچشمۀ هدایت و رستگاری است.</p>	۴۰

ردیف	دوسن سسیم پیسوادان اسوه!	
۱ ۷۵	<p>پیامبر اکرم (ص) پس از «.....» سال قلاش برای هدایت مردم «.....» با دعوت مردم «.....»، به این شهر هجرت گرد و به فرمان خداوند، «حکومت اسلامی» را بنانهاد.</p> <p>(۲) دوازده - مکه - مدینه ☐</p> <p>(۴) سیزده - مکه - مدینه ☒</p> <p>(۳) سیزده - مدینه - مکه ☐</p>	
۲ ۷۵	<p>حکومت اسلامی پیامبر اکرم (ص) چکونه در شهر مدینه گسترش یافت؟ سرح دهید.</p> <p>پاسخ: این حکومت، به «<u>قدریج</u>» گسترش یافت و در مدت ده سال، سراسر شبه جزیره عربستان را فرا گرفت. آن حضرت، در مدت این ده سال، به گونه‌ای زندگی کرد که در همه زمینه‌های «فرودی» و «اجتماعی»، از جمله در جایگاه رهبری، از سوی خداوند به عنوان الگو و اسوه انسان‌ها معروفی شد. خداوند درباره ایشان فرمود: «قطعاً برای شما در رسول خدا، سرمشق نیکویی است برای کسی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند.»</p>	
۳ ۷۵	<p>باقوجه به آیه شریقه: «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»؛ بنویسید، رسول خدا (ص) برای چه کسی «سرمشق نیکویی» است؟</p> <p>پاسخ: کسی که؛ (۱) به خداوند و روز رستاخیز [قیامت] امید دارد.</p>	
۴ ۷۵	<p>امام علی (ع)، وقتی که حکومت را به دست گرفت، اعلام کرد که بر اساس چه چیزهایی حکومت می‌کند؟</p> <p>پاسخ: اعلام کرد که من بر اساس «دستورات قرآن» و «سنت رسول خدا (ص)» حکومت می‌کنم و بر همین اساس، اصلاحات مهمی را در جامعه آغاز کرد.</p>	
۵ ۷۸	<p>چهار مورد از ویژگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری جامعه را فقط نام ببرید.</p> <p>پاسخ: (۱) تلاش برای برقراری عدالت و برابری</p> <p>(۲) محبت و مدارا با مردم</p> <p>(۳) سختکوشی و دلسوزی در هدایت مردم</p> <p>(۴) مبارزه با فقر و محرومیت</p>	
۶ ۷۵	<p>از ویژگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری جامعه، «قلاش برای برقراری عدالت و برابری است» آنرا توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: یکی از اهداف مهم حکومت الهی رسول خدا (ص)، «اجرای عدالت» بود. ایشان در این مورد با قاطعیت عمل کرد و کوشید تا جامعه‌ای «عادلانه» بنا کند که در آن از تبعیض خبری <u>نباشد</u> و همه در برابر قانون الهی «یکسان» باشند. این اقدام ایشان، در شرایطی انجام می‌گرفت که در جامعه آن روز حجاز و سایر کشورها، تبعیض و تفاوت طبقاتی، یک قانون پذیرفته شده بود و کسی با آن مخالفت نمی‌کرد.</p>	
۷ ۷۵	<p>پیامبر اکرم (ص)، در تقسیم «بیت المال مسلمانان» چکونه عمل می‌گردد؟</p> <p>پاسخ: درآمد آن را به «تساوی» تقسیم می‌کرد و فرقی میان عرب و غیر عرب نمی‌گذاشت.</p>	

۷۵	<p>پیامبر اکرم (ص) در مقابل متجاوزان به حقوق ایشان و دیگران، چگونه روشی پیش می‌گرفتند؟</p> <p>پاسخ: با همه بُرداری و ملایمیتی که در برابر خایع شدن حق شخصی خود داشت، در برابر خایع شدن حقوق افراد جامعه می‌ایستاد و کوتاه نمی‌آمد و افراد متجاوز به حقوق مردم را در هر موقعیت و مقامی که بودند، مجازات می‌کرد.</p>	۸
۷۶	<p>طبق فرمایش رسول خدا (ص): علت این که اقوام و ملل پیشین دُجَار سقوط شدند، چیست؟</p> <p>پاسخ: به خاطر این که در اجرای عدالت، «تبیعیض» روا می‌داشتند. اگر شخصی قدرتمند و صاحب نفوذ از ایشان دزدی می‌کرد رهایش می‌کردند و اگر فردی ضعیف دزدی می‌کرد، وی را مجازات می‌کردند.</p>	۹
۷۶	<p>هر کدام از موارد ذیل، با کدام از ویژگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری جامعه مربوط است؟</p> <p>الف: «ایشان، بروای اوکین بار در جامعه آن روز؛ برابری همه افراد در برابر قانون را اعلام کرد.»</p> <p>ب: ایشان، عرب و غیر عرب و سیاه و سفید را برابر دانست و در مقابل تبعیبات قومی و قبیله‌ای ایستاد.</p> <p>پاسخ: الف: (تلاش برای برقراری عدالت و برابری) ب: (تلاش برای برقراری عدالت و برابری)</p>	۱۰
۷۶	<p>رفقا رسول خدا (ص) با مردم به قدری «محبت آمیز» بود که مردم.....</p> <p>(الف) ایشان را پدر مهربان خود می‌دانستند و در سختی‌ها به ایشان پناه می‌بردند</p> <p>(ب) برای نزدیک شدن به ایشان، عیب دیگران را نزد وی بازگو می‌کردند</p>	۱۱
۷۶	<p>حدیث شریف نبوی که در آن می‌فرماید: «بُدِی‌های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛ زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.» به کدامیک از ویژگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری جامعه اشاره دارد؟</p> <p>(۱) تلاش برای برقراری عدالت و برابری (۲) محبت و مُدارا با مردم</p> <p>(۳) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم (۴) مبارزه با فقر و محرومیت</p>	۱۲
۷۷	<p>وفتارهای محبت آمیز رسول خدا (ص) با مردم را بنویسید.</p> <p>پاسخ: (۱) هر کس به خانه ایشان می‌رفت، به او احترام می‌گذاشت تا آن جا که گاهی ردای خود را زیر پای او بین می‌کرد یا بر جای خود می‌نشاند. (۲) هرگز در مقابل یارانش پای خود را دراز نمی‌کرد و سعی می‌کرد تا وقتی که آن‌ها نشسته‌اند، در کنارشان باشند. (۳) اگر درباره آخرت حرف می‌زدند با آنان همراهی می‌کرد.</p> <p>(۴) اگر درباره خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند، برای اظهار مهربانی با آنان هم سخن می‌شدند.</p> <p>(۵) گاهی در حضور ایشان، شعر می‌خوانند یا از گذشته خود می‌گفتند.</p>	۱۳
۷۷	<p>در همه موارد زیر، پیامبر (ص) مانع مردم نمی‌شد مگر زمانی که .....، آنان را از ادامه بحث باز می‌داشت.</p> <p>(۱) در حضور ایشان، شعر می‌خوانند یا از گذشته خود می‌گفتند</p> <p>(۲) کار حرامي مانند غیبت کردن از آنان سر می‌زد</p> <p>(۳) درباره خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن می‌گفتند</p> <p>(۴) درباره آخرت یا دنیا حرف می‌زدند</p>	۱۴
۷۷	<p>از ویژگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری، «سخت‌کوشی و دلسوزی ایشان در هدایت مردم است» آنرا توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: پیامبر اکرم (ص) چنان علاقه‌مند به نجات مردم از گمراهی بود که سختی‌ها و آزارهای این راه، هرگز سبب دوری او از مردم نگردید و آن قدر برای هدایتشان شباهنگ روز تلاش می‌کرد، که خداوند در این باره خطاب به مسلمانان فرمود: «رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر [هدایت] شما حیریص [به شدت علاقه‌مند] است.»</p>	۱۵

۱۶	<p>آیا با همه دلسوزی‌ها و زحمت‌های پیامبر اکرم (ص) در هدایت مردم، دشمنی سران قریش با ایشان «کمتر» شد؟</p> <p>پاسخ: خیر، بلکه دشمنی آن‌ها «بیشتر» شد؛ می‌گفتند او «ساحر» و «جادوگر» است، می‌گفتند: «دیوانه» است، بر سر و رویش «خاکستر» می‌پاشیدند، «طعنه و نیش زبان» به او می‌زدند. با وجود این‌ها، آن‌قدر با مهربانی و صبر و تحمل، به هدایت مردم ادامه می‌داد که گاه نزدیک بود از شدت غصه و اندوه فراوان از پا درآید، که خداوند به او فرمود: «لعلک پاخع نفسک آلا یکوئوا مُؤْمِنِينَ؛ از این‌که برخی ایمان نمی‌آورند، شاید که جانت را [از شدت اندوه] از دست بدھی..».</p>
۱۷	<p>امام علی (ع) که در پیش‌قریب سخت‌گوشی و دلسوزی پیامبر اکرم (ص) در کنارشان بود، درباره فلاش‌های بی‌بایان ایشان چه می‌فرمود؟ پاسخ: «پیامبر یک طبیب سیار بود، بر خلاف سایر طبیبان] او خود به سراغ مردم می‌رفت، داروها و مرهم - هایش را خودش آماده می‌کرد و ابزارهای طبیعت را با خود می‌برد تا بر هر جا که نیاز باشد، مرهم بگذارد؛ بر دل‌های کور، گوش‌های کمر، زبان‌های گشته، او با داروهای خوبیش بیماران غفلت زده و سرگشته را درمان می‌کرد.»</p>
۱۸	<p>پیامبر اکرم (ص)، فلاش می‌کرد کسانی را که با ایشان می‌جنگیدند نیز هدایت کند و به سوی حق دعوت نماید.</p> <p style="text-align: right;">درست ☒ نادرست ☐</p>
۱۹	<p>چرا متفکران و برخی از بزرگان قبایل، جنگ‌هایی را علیه پیامبر اکرم (ص) به راه می‌انداختند؟ پیامبر اکرم (ص)، ناچار بود دست به چه اقدامی بزنند؟ پاسخ: زیرا تعالیم اسلام را به ضرر خود می‌دیدند. پیامبر اکرم (ص)، مسلمانان را برای مقابله با آنان بسیج می‌کرد.</p>
۲۰	<p>پیامبر اکرم (ص) به مسلمانانی که به جنگ با دشمنان اسلام بسیج شده بودند، چه سفارش‌هایی می‌کرد؟</p> <p>پاسخ: ۱) اگر کافری در جنگ کشته شد، او را مُثُلِه نکنید. ۲) کودکان، پیران و زنان را نکشید. ۳) حیوانات حلال گوشت را نکشید مگر اینکه برای تغذیه، به آن احتیاج داشته باشید. ۴) هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستان‌ها را نسوزانید.</p>
۲۱	<p>طبق فرمایش پیامبر اکرم (ص) به کسانی که در جنگ با کافران و متفکران بسیج شده‌اند، اگر در بحبوحة جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد «حقیقت اسلام» مطالبی بداند؛ باید چه کاری را انجام دهند؟</p> <p>پاسخ: پیامبر اکرم (ص) می‌فرمود: او، در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماست و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن، از خدا برای غلبه بر او یاری بجویید.</p>
۲۲	<p>از ویزگی‌های سیره پیامبر اکرم (ص) در رهبری، «مبارزه با فقر و محرومیت است» آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: رسول خدا (ص)، هم با فقر مبارزه می‌کرد و به دنبال بنای جامعه‌ای آباد و دور از محرومیت بود و هم با کوچک شمردن فقیران و بینوایان به مخالفت بر می‌خاست. از این‌رو، مردم را به کار و فعالیت تشویق می‌کرد، از بیکاری بنشش می‌آمد و کسانی را که فقط عبادت می‌کردند و کار نمی‌کردند، مذمت می‌کرد.</p>
۲۳	<p>رفوار پیامبر اکرم (ص) در ارتباط با «فقیران» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: به فقیران بسیار احترام می‌گذاشت و اجازه نمی‌داد که به خاطر فقر، مورد بی‌توجهی قرار گیرند و فراموش شوند. برخی از آن‌ها دوست صمیمی ایشان به شمار می‌رفتند. ثروت را ملاک برتری نمی‌شمرد. به آسانی با فقیرترین و محروم‌ترین مردم می‌نشست و صمیمانه با آن‌ها گفت و گو می‌کرد. آنان نیز، ایشان را همدل و همراه خود می‌یافتند.</p>

۷۸	حدیث رسول خدا (ص) که در آن می‌فرماید: «بِهِ مَنْ إِيمَانٌ نِيَارُوهُ أَسْتَ كَسِيٌّ كَهْ شَبْ رَابِّاً شَكْمَ سِيرْ بَخُوَابِدَ وَ هَمْسَايَهَاشْ گَرْسَنَهْ باشَدَه». به گدامیک از ویزگی‌های سیره ایشان در رهبری اشاره دارد؟ پاسخ: «مبارزه با فقر و محرومیت».	۲۴
۷۹	امیرمؤمنان علی (ع)، ده سال قبل از هجرت پیامبر اکرم (ص) در خانه کعبه به دنیا آمد. درست ☒ نادرست ☐	۲۵
۷۹	ابوظاب (ع) پدر بزرگوار امیرمؤمنان، به پیشنهاد چه کسی نام ایشان را «علی» گذاشت و به چه معناست؟ ۱) عبدالمطلب - والا و بلند مرتبه ☐ ۲) پیامبر اکرم (ص) - والا و بلند مرتبه ☒	۲۶
۷۹	حضرت علی (ع)، زمانی که سه یا چهار سال بیشتر نداشت به خانه پیامبر اکرم (ص) آمد و چندین سال نزد ایشان زندگی کرد. خود امام (ع) درباره این دوران چه می‌فرماید؟ پاسخ: «در حالی که کودک بودم، همواره در کنار پیامبر (ص) بودم و ایشان، مرا در کنار خود می‌نهاد... نه هرگز دروغی در گفتار من دید و نه رفتاری ناشایست از من مشاهده کرد. من، همچون بچه از شیر گرفته که به دنبال مادرش می‌رود، از آن بزرگوار پیروی می‌کردم و او هر روز پرچمی از خوی‌های نیکوی خود را برای من می‌افراشت و مرا به پیروی کردن از آن فرمان می‌داد.	۲۷
۷۹	هنجامی که وحی بر پیامبر (ص) فرود آمد، امام علی (ع) آوی اندوهگین چه کسی را شنیده زمانی که از پیامبر خدا، پرسید این فریاد اندوهناک چیست؟ ایشان چه پاسخی داد؟ پاسخ داد: «این شیطان است که از پرستش خود نا امید شده است.»	۲۸
۷۹	عبارت: «بِي گمان آن جه را که می‌شنوم، تو هم می‌شنوی و آن جه را می‌بینم، تو هم می‌بینی؛ جز این که تو پیامبر نیستی، بلکه وزیرهستی و تو هر آینه بر راه خیر می‌باشی» خطاب پیامبر (ص) به چه کسی است و گدام صفات امیرمؤمنان علی (ع) را در ذهن تداعی می‌کند؟ پاسخ: «امام علی (ع)» - «شیعه» که ترجمه آن «پیرو» می‌شود.	۲۹
۸۰	طبق نقل جابر بن عبد الله انصاری، رسول خدا (ص) در سخنان خود پیروی از چه کسی را سبب رستگاری دانسته است؟ و همچنین پیامبر اکرم (ص) از یاران ایشان، از چه عنوانی استفاده نمود و ترجمه آن چیست؟ پاسخ: «امام علی (ع)» - «شیعه» که ترجمه آن «پیرو» می‌شود.	۳۰
۸۰	با توجه به جمله رسول خدا (ص): «سُوْگَنْدَ بِهِ خَدَائِيْكَهْ جَانِمَ دَرْ دَسْتَ قَدْرَتَ اوْسَتَ، اِينَ مَوْهَ وَ شِيعَيَانَ وَ بِرَوَانَ اوَ، رَسْتَگَارَنَدَ وَ در روز قیامت، اهل نجات اند.» به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف- این جمله را چه کسی از رسول خدا (ص)، روایت کرده است؟ پاسخ: «جابر بن عبد الله انصاری». ب- پیامبر اکرم (ص) در ادامه سخنان خوده گدام صفات امیرمؤمنان علی (ع) را بیان فرمود؟ بنویسید. پاسخ: این مرد؛ ۱) اولین ایمان اورنده به خدا ۲) وفادارترین شما در پیمان با خدا ۳) راسخترین شما در انجام فرمان خدا ۴) صادق ترین شما در داوری بین مردم ۵) بهترین شما در رعایت مساوات بین آنها ج- پس از برشمردن صفات امیرمؤمنان علی (ع) توسط رسول خدا (ص)، گدام آیه نازل شد؟ پاسخ: «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْئِنَّكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِّيَّةِ؛ قطعاً کسانی که ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دادند، اینان بهترین مخلوقات‌اند.»	۳۱
۸۰	«شیعه» در اصطلاح به چه کسی گفته می‌شود؟ پاسخ: مسلمانی است که به فرمان خدا و پیامبر (ص)، امیر المؤمنین علی (ع) را «جانشین» پیامبر (ص) می‌داند و از او «پیروی» می‌کند.	۳۲

۳۳		
۸۱	بزرگان علم و دانش [مسلمان و غیر مسلمان] پس از بررسی شخصیت امام علی(ع) با شکفتی چه چیزی را مشاهده کردند؟ پاسخ: مشاهده کردن فضایلی در آن امام است، که به سختی در یک فرد، «جمع» می‌شود. آن امام، در میدان جنگ «شجاع‌ترین»؛ در محراب عبادت، «عبدالترین»؛ در مقام قضاویت، «دقيق‌ترین»؛ در کلاس درس، «عالی‌ترین»؛ در بالاغت و زیبایی سخن، «بلیغ‌ترین» و در عرصه حکمرانی، «عادل‌ترین» است.	
۳۴	امام علی(ع) همانند رسول خدا (ص)، همه فضائل الهی را در خود جمع کرده بود و تمام ویژگی‌هایی را که یک رهبر جامعه باید داشته باشد، دارا بود. درست ☒ نادرست ☐	
۳۵	دو مورد از فضائل و ویژگی‌های امیر المؤمنین علی(ع) را بنویسید. پاسخ: ۱) عدالت بی‌مانند ۲) علم بی‌کران	
۳۶	امام علی(ع) پس از چند سال گذاشته شدن از حق خلافت و در چه شرایطی به صحنه آمد و خلافت را پذیرفت؟ پاسخ: «پس از ۲۵ سال»—«زمانی که با درخواست عمومی مردم و اصرار آن‌ها بر قبول خلافت، حجت را بر خود تمام دید، به صحنه آمد.»	
۳۷	امام علی(ع) از همان آغاز خلافت خویش، با الگو قرار دادن سیره و روش چه کسی اقدام کرد و چه چیزی را سر لوجه کار خود قرار داد؟ پاسخ: «سیره و روش پیامبر اکرم(ص)»—«مبازه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت.»	
۳۸	طبق فرمایش امام علی(ع) در روزهای آغازین حکومتش، چه کسانی «فتک دنیا» و «عذاب آخرت» را خربده‌اند؟ پاسخ: گروهی که بیش از حق خود، از بیت المال و اموال عمومی برداشته‌اند و جیب خود را ایشان دلاند و ملک و باغ خربده‌اند.	
۳۹	سخن امام علی(ع) که در آن می‌فرماید: «سوگند به خدا، اگر همه دنیا را [با تمام وسعتش] به من بدهند تا به اندازه گرفتن پوست جو، از دهان موری خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد.» به کدامیک از فضائل و ویژگی‌های ایشان دلالت دارد؟ پاسخ: «عدالت بی‌مانند».	
۴۰	یکی از ابعاد شکفت‌انگیز شخصیت امیر المؤمنین علی(ع)، «علم و معرفت» وی بود. درست ☐ نادرست ☒	
۴۱	امام علی(ع) در کدام موضوعات مورد نیاز هدایت و سعادت انسان، سخن گفته و ما را راهنمایی کرده است؟ پاسخ: ۱) جهان‌شناسی ۲) انسان‌شناسی ۳) دین‌شناسی ۴) حکومت و کشورداری ۵) نظام اجتماعی و اقتصادی ۶) اخلاق و فضیلت و ... ☐	
۴۲	کتاب «نهج البلاعه» که بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندیزه‌های امام علی(ع) را در خود جای داده، حکایت‌کردن یک از ویژگی‌ها و فضائل ایشان است؟ پاسخ: «علم بی‌کران».	
۴۳	چه کسی در مقدمه کتاب شرح بر نهج البلاعه نوشته است: «به حق، سخن علی را از سخن خالق [قرآن] فروتر و از سخن مخلوق [دیگر انسان‌ها] برتر خوانده‌اند...» و به کدامیک از فضائل و ویژگی‌های امیر المؤمنین علی(ع) اشاره دارد؟ پاسخ: «ابن‌ابی‌الحید معتزلی، که از دانشمندان بزرگ اهل سنت است». «علم بی‌کران امام علی(ع)».	
۴۴	«قسم می‌خورم به کسی که همه انتها به او قسم می‌خورند» که ۵۰ سال است این خطبه را مطالعه می‌کنم و در این ۵۰ سال، بیش از هزار مرتبه آن را خوانده‌ام و تاکنون هیچ بار آن را نخوانده‌ام مگر آن که در جانم شگفتی و بیداری عمیقی ایجاد کرده است. این جمله، از کیست و درباره کدام خطبه نهج البلاعه است؟ پاسخ: «ابن‌ابی‌الحید معتزلی»—«خطبه ۲۲۱».	

۸۲	<p>« چقدر خطba و Mوعظه کنندگان درباره مرگ و آخرت خطبه خوانده‌اند! و من چقدر خطبه‌های آسان را خوانده و در آن تأمل کرده‌am! اما تاکنون هیچ کدام از آن‌ha قلیر این خطبه را در جان من ایجاد Nکرده است.» این جمله، اz کیst و درباره کدام خطبه نهج البلاغه است؟ پاسخ: «ابن ابیالحدید معتنزلی» – «خطبه ۲۲۱».</p>	۴۵
۸۳	<p>آیا امیر المؤمنین علی (ع)، غیر از رسول خدا (ص) نزد فرد دیگری نیز شاگردی کرده است؟ توضیح دهید. پاسخ: <u>خیس</u>، در حقیقت دانش ایشان متصل به دانش پیامبر (ص) بود و دانش پیامبر (ص) نیز از وحی الهی سرچشمه می‌گرفت. پیامبر اکرم (ص) در همین باره فرمود: «أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلَىٰ بَابِهَا فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلَيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا؛ مَنْ شَهَرَ عِلْمًا هُوَ مَنْ عَلَىٰ دِرَجَاتِهِ بَارِدٌ».</p>	۴۶

ردیف		نحوه هفتم: و نشیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا (ص)
۱	۸۹	چرا نظام حکومت اسلامی که بر مبنای «امامت» طرّاحی شده بود، پس از رحلت رسول خدا (ص) تحقق نیافت؟ پاسخ: زیرا حوادثی رخ داد که رهبری امت را از مسیری که پیامبر (ص) «برنامه‌ریزی» کرده و بدان «فرمان» داده بود، خارج کرد.
۲	۸۹	پس از رحلت رسول خدا (ص)، امامان معصوم (علیهم السلام) با وجود حضور در جماعت، فاقد «.....» و «.....» لازم برای اجرای همه جاذبه مسئولیت‌های خود شدند. پاسخ: «قدرت» و «امکانات».
۳	۸۹	حکومت امیر المؤمنین علی (ع)، چه مدت زمانی طول کشید؟ پاسخ: «چهار سال و نه ماه».
۴	۸۹	کدام امام معصوم (ع)، در مدت کوتاه حکومت خود و با وجود مشکلات و جنگ‌هایی که با «عهدشکنان» و «دشمنان داخلی» داشت؛ عالی‌ترین نمونه حکومت را عرضه کرد؟ پاسخ: «امیر المؤمنین علی (ع)».
۵	۸۹	آقان گسانی بودند که سرخانه با پیامبر اکرم (ص) مبارزه می‌کردند و فقط هنگامی تسلیم شدند که پیامبر اکرم (ص)، شهر «مکه» را فتح کرد و آنان راهی جز «تسلیم» و «اطاعت» نداشتند؟ ☐ (۱) بنی امیه ☐ (۲) بنی عباس ☐ (۳) مارقین ☐ (۴) قاسطین
۶	۸۹	وی رهبری مشرکان را بر عهده داشت، حدود دو سال قبل از رحلت پیامبر اکرم (ص) به فاجهار تسلیم شد و به ظاهر، اعلام مسلمانی کرد؟ پاسخ: «ابوسفیان».
۷	۸۹	کدام یک از موارد زیر، از کارهای «معاویه» نیست؟ ☐ (۱) جنگ صفين را علیه امیر المؤمنین علی (ع) به راه انداخت ☐ (۲) با بهره‌گیری از ضعف یاران امام حسن (ع)، حکومت مسلمانان را به دست گرفت ☐ (۳) آشکارا شراب می‌خورد، سگبازی و میمون بازی می‌کرد ☐ (۴) خلافت رسول خدا (ص) را به سلطنت تبدیل کرد
۸	۸۹	معاویه، در سال چهل هجری چگونه توافق حکومت مسلمانان را به دست بگیرد؟ پاسخ: «با بهره‌گیری از ضعف و سنتی یاران امام حسن (ع)».
۹	۸۹	معاویه بر خلاف تعهدی که به مسلمانان داده بود، مروان را جانشین خود قرار داد. درست ☒ نادرست ☐
۱۰	۹۰	چهار مورد از کارهای یزید را پنویسید. پاسخ: ۱) هر کار زشت و ناپسندی را انجام می‌داد. ☐ ۲) احکام خداوند، مانند نماز را به بازی و سُخره می‌گرفت. ☐ ۳) آشکارا شراب می‌خورد و سگ بازی و میمون بازی می‌کرد. ☐ ۴) با همان سگ و میمون، وارد مجالس می‌شد و آن‌ها را در کنار دست خود می‌نشاند. ☐ ۵) نوه گرامی پیامبر اکرم (ص)، امام حسین (ع) و فرزندان و یارانش را با وضع هولناکی به شهادت رساند. ☐ ۶) خانواده امام حسین (ع) را که از نوادگان پیامبر اکرم (ص) بودند، به عنوان اسیر در شهرها گرداند.

۹۰	امیرالمؤمنین علی (ع) در سخنرانی‌های متعدد، بارها مسلمانان را نسبت به ضعف و سستی‌شان در مبارزه با حکومت «بیم می‌داد». پاسخ: «بنی امیه».	۱۱
۹۰	امیرالمؤمنین علی (ع) در سخنرانی‌خود؛ علت پیروزی شامیان بر عراقی‌ها را چه چیزی معرفی کرده‌اند؟ پاسخ: «نه از آن جهت که آنان به حق نزدیکترند، بلکه به این جهت که آنان در راه باطلی که زمامدارشان [حاکمshan] می‌روند، شتابان فرمان او را می‌برند و شما در حق من، بی‌اعتنایی و کندی می‌کنید».	۱۲
۹۰	امام علی (ع) در سخنرانی خوش با مردم عراق، کدام مطلب را سبب «به درد آوردن قلب انسان» بیان می‌کند؟ پاسخ: (این مطلب که؛ آن‌ها [شامیان] در مسیر باطل خود، این چنین متحدند و شما در راه حق این گونه، متفرق و پراکنده‌اید.)	۱۳
۹۰	امام علی (ع) کدام عوامل را در آینده، موجب سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت؛ پیش‌بینی کرد و عراقی‌ها را از چنین روزی «بیم» داد؟ پاسخ: (۱) سربیچی از دستورات امام ۲) اختلاف و تفرقه میان مسلمانان	۱۴
۹۰	امام علی (ع) در نوح‌البلاغه می‌فرماید: «به خدا سوگند»..... چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهند که حرامی باقی نماند جز آن که حلال شمارند. پاسخ: «بنی امیه».	۱۵
۹۰	امام علی (ع)، پیش‌بینی کرد که دو دسته در هنگام تسلط بنی امیه بر مسلمانان گریه می‌کنند؛ کدام‌اند؟ پاسخ: (۱) دسته‌ای بر «دین خود» که آن را از دست داده‌اند. (۲) دسته‌ای دیگر، برای «دنیای خود» که به آن نرسیده‌اند.	۱۶
۹۰	«با این‌که خود را عموزادگان پیامبر (ص) می‌دانستند و به نام اهل بیت (علیهم السلام) قدرت را از بنی امیه گرفته بودند، روش سلطنتی آنان را ادامه دادند و در ظلم و ستم به اهل بیت پیامبر (ص) از چیزی فروگذار نکردند؟» (۱) آل‌زیار ☐ (۲) بنی مروان ☒ (۳) بنی عباس ☐ (۴) بنی سفیان ☐	۱۷
۹۰ و ۹۱	اگر کدام عوامل در دوران [بنی امیه و بنی عباس] نبود، جز نامی از «اسلام» باقی نمی‌ماند؟ پاسخ: (۱) تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر اکرم (ص) (۲) دو میراث کoran قدر آن حضرت یعنی؛ قرآن و ائمه اطهار (ع) یا [عترت].	۱۸
۹۱	مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی پس از رحلت رسول خدا (ص) را فقط نام ببرید. مهم‌ترین چالش‌های عصر ائمه (ع) که نتیجه دوری از راه و رسم توصیم شده از سوی پیامبر (ص) و جانشینان ایشان بود را بنویسید. پاسخ: (۱) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) (۲) تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث (۳) ارائه الگوهای اسوه‌های نامناسب (۴) تبدیل حکومت عدل بُّوی به سلطنت	۱۹
۹۱	مهم‌ترین مسائل و مشکلات عصر ائمه (علیهم السلام) که نتیجه دوری از راه آن بزرگواران بود کدام‌اند؟ بنویسید. پس از رحلت رسول خدا (ص)، سفارش آن حضرت به «نوشتن سخنانش» فادیده گرفته شد و هر گونه نوشتن احادیث ایشان ممنوع شد؛ پیامد و نتیجه این کار چه بود؟ پاسخ: کسانی که به احادیث پیامبر اکرم (ص) علاقه مند بودند، فقط می‌توانستند آن‌ها را به حافظه بسپارند و از این طریق به دیگران منتقل کنند.	۲۰

۹۱	<p>نتایج نامطلوب نکهداری حدیث به شیوه «به حافظه سپردن» را بنویسید.</p> <p>پاسخ: (الف) احتمال خطا در نقل احادیث «افزایش» یافت و امکان کم و زیاد شدن اصل حدیث فراهم شد. (ب) شرایط مناسب برای جاعلان حدیث پیش آمد و آنان براساس عرضهای شخصی به جعل یا تحریف حدیث پرداختند یا به نفع حاکمان ستمگر از نقل برخی احادیث خودداری کردند. (ج) بسیاری از مردم و محققان، از یک منبع مهم هدایت بی بهره ماندند و به ناچار، سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دادند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند.</p>	۲۱ □
۹۱	<p>چرا با این که سال‌ها بعد، منع نوشتن حدیث پیامبر (ص) در میان مردم برداشته شد و حدیث نویسی رواج یافت، اما احادیث زیادی «جعل» یا «تحریف» شد، به طوری که احادیث صحیح از غلط به سادگی قابل تشخیص نبود؟</p> <p>پاسخ: به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر(ص) در میان مردم [به علت فوت یا شهادت].</p>	۲۲
۹۱	<p>چرا بسیاری از مردم و محققان بعد از منع شدن نقل حدیث پیامبر(ص) آنچارشدن سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دهنند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند؟ پاسخ: «زیرا از یک منبع مهم هدایت بی بهره بودند.»</p>	۲۳
۹۱	<p>چرا پس از منع نوشتن حدیث پیامبر اکرم (ص)، اوضاع نابسامان حدیث برای پیروان ائمه (علیهم السلام) پیش نیامد؟</p> <p>پاسخ: زیرا ائمه (علیهم السلام)، احادیث پیامبر اکرم (ص) را «حفظ» کرده بودند و شیعیان؛ این احادیث را از طریق این بزرگواران که خود، انسان‌هایی «معصوم» و «به دور از خطأ» بودند و سخنانشان مانند سخنان رسول خدا (ص) معتبر و موثق بود، به دست آوردند.</p>	۲۴
۹۲	<p>از مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران پس از رحلت رسول خدا (ص) «تحریف در معارف اسلامی و جعل حدیث است»؛ آن را توضیح دهید. پاسخ: برخی از عالمان وابسته به بنی امیه و بنی عباس و گروهی از علمای اهل کتاب مانند کعب الاحبیار که ظاهراً مسلمان شده بودند، از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تعلیم آیات قرآن و معارف اسلامی، «<u>مطابق با افکار خود</u>» و «<u>موافق با منافع فدر تمندان</u>» پرداختند. برخی از آن‌ها در مساجد می‌نشستند و داستان‌های خرافی درباره پیامبران برای مردم نقل می‌کردند. این مطالب، به کتاب‌های «قاویخی» و «تفسیوی» راه یافت و سبب گمراهی بسیاری از مسلمانان شد.</p>	۲۵
۹۳	<p>عموم مردم در «اعتقادات» و «عمل خود»، از چه کسانی دنباله‌روی و آن‌ها را «اسوه» قرار می‌دهند؟</p> <p>پاسخ: «شخصیت‌های برجسته جامعه».</p>	۲۶
۹۳	<p>در زمانی که رسول خدا (ص) «اسوه» مردم بود، چه انسان‌هایی تربیت شدند و بعد از رحلت ایشان چه اتفاقی افتاد؟</p> <p>پاسخ: انسان‌های آزاده، با ایمان و شجاعی چون امام علی(ع)، مقدماد، عمار، ابودر و سلمان تربیت شدند، اما هر چه که جامعه از زمان پیامبر اکرم (ص) فاصله می‌گرفت، حاکمان وقت تلاش می‌کردند که شخصیت‌های اصیل اسلامی، به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) را در انزوا قرار دهنند و افرادی که در اندیشه، عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی دور بودند؛ به جایگاه برجسته برسانند و راهنمای مردم معرفی کنند.</p>	۲۷
۹۳	<p>پس از گذشت مدتی از رحلت رسول خدا (ص)، جاهلیت چگونه وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: «<u>با شکایی جوید</u>»؛ یعنی شخصیت‌های با تقوی، جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر اکرم (ص) «منزوی شدند» و طالبان قدرت و ثروت، «قرب و منزلت» یافتند.</p>	۲۸

۹۴	۲۹	<p>از مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران پس از رحلت رسول خدا (ص) «تبديل حکومت عدل نبیوی به سلطنت است»؛ آن را توضیح دهد. پاسخ: حاکمان بنی امیه و بنی عباس نیز، به تدریج مسیر حکومت را عوض کردند و برای خود و اطرافیانشان کاخ‌های بزرگ و مجلل ساختند و خزانه خود را از جواهرات گران قیمت، انباشته کردند. این تغییر مسیر، جامعه مؤمن و فدایکار عصر پیامبر اکرم (ص) را به جامعه‌ای راحت طلب، تسليم و بی‌توجه به سیره و روش رسول خدا (ص)، تبدیل کرد. این تغییر فرهنگ، سبب شد که ائمه اطهار (علیهم السلام) با مشکلات زیادی رویرو شوند و نتوانند مردمان آن دوره را با خود همراه کنند.</p>
۹۱	۳۰	<p>هر کدام از موارد زیر، از نتایج کدام یک از مسائل و مشکلات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران ائمه (علیهم السلام) است؟</p> <p>(الف) منزوی شدن شخصیت‌های باقی‌مانده، جهادگر و مورد اعتماد پیامبر (ص) و قرب و منزلت یافتن صاحبان قدرت و ثروت (ب) تکه‌داری حدیث فقط به شیوه «به حافظه سپردن» و از این طریق، به دیگران منتقل کردن (ج) به جایگاه بر جسته رساندن افرادی که در اندیشه، عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی دور بودند (د) راه یافتن داستان‌های خرافی به کتاب‌های تاریخی و تفسیری مسلمانان و در نتیجه، گمراهی بسیاری از مسلمانان</p>
۹۶		<p>پاسخ:</p> <p>(الف) تبدیل حکومت عدل نبیوی به سلطنت (ب) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) (ج) ارائه الگوها و اسوه‌های نامناسب (د) تحریف در معارف اسلامی و جعل حدیث</p>

دروس هشتم: «احیای ارزش‌های اسلامی»		ردیف
۹۹	<p>امام علی(ع) چگونه سرفوشت و آینده نسل اسلام را پیش‌بینی می‌کرد؟</p> <p>پاسخ: ایشان وقتی رفتار مسلمانان روزگار خود را مشاهده می‌کرد، با روشن‌بینی و درک عمیقی که از نتیجه رفتارها و قایع داشت، سرنوشت و آینده جامعه اسلامی را پیش‌بینی می‌کرد و در زمان‌های مختلف و در سختیرانی‌های متعدد، مسلمانان را نسبت به عاقبت رفتارشان بیم می‌داد.</p>	۱
۱۰۰	<p>بنی‌امیه «طبق پیش‌بینی امیر المؤمنین حضرت علی(ع)، برمدم حاکم شدند و دنیا اسلام را تحریزیادی به دوران جاهلیت بازگرداندند. درست ☒ نادرست ☐</p>	۲
۱۰۰	<p>آیا ائمه اطهار (علیهم السلام) با وجود شرایط سخت و بحرانی دوران خود در مقابل حاکمان، از مبارزه دست گشیدند؟</p> <p>پاسخ: خیر، آن‌ها از پا نتشستند و به شکل‌های گوناگون با این حاکمان، مبارزه کردند و در مقابل تفسیرهای غلط از اسلام و تحریف دین، «آموزه‌های فرآن» و «سخنان واقعی پیامبر(ص)» را در اختیار مردم جامعه قرار دادند.</p>	۳
۱۰۰	<p> فلاش و مجاهدت امامان (علیهم السلام) را می‌توان در قالب گدام مسئولیت‌های مقام امامت بروزی گرداند؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: (الف) اقدامات مربوط به مرجعیت دینی (ب) مجاهده در راستای ولایت ظاهري</p>	۴
۹	<p>اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان (علیهم السلام) را فقط نام ببرید.</p> <p>پاسخ: ۱) تعلیم و تفسیر قرآن کریم ۲) حفظ سخنان و سیره پیامبر(ص) ۳) تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو</p>	۵
۱۰۱		
۱۰۰	<p>از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان (علیهم السلام)، «تعلیم و تفسیر قرآن کریم» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: در حالی که حاکمان زمان به افراد فاقد صلاحیت میدان می‌دادند تا قرآن را مطابق با اندیشه‌های باطل خود تفسیر کنند، امامان بزرگوار (علیهم السلام) در هر فرصتی که به دست می‌آوردند، معارف این کتاب آسمانی را بیان می‌کردند و رهنمودهای آن را آشکار می‌ساختند. در نتیجه این اقدام، مشتاقان معارف قرآنی توانستند از معارف این کتاب الهی بهره ببرند.</p>	۶
۱۰۰	<p>از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان (علیهم السلام)، «حفظ سخنان و سیره پیامبر(ص)» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: بعد از رحلت رسول خدا (ص)، نوشتن سخنان ایشان ممنوع شد و این ممنوعیت آثار زبان‌باری برای مسلمانان داشت. البته، امام علی(ع) و حضرت فاطمه(س) به این ممنوعیت توجه نکردند و سخنان پیامبر اکرم(ص) را به فرزندان و یاران خود آموختند و از آنان خواستند که این آموخته‌ها را به نسل‌های بعد منتقل کنند.</p>	۷

۱۰۱	<p>به سؤالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>(الف) امام رضا (ع) به اجبار کدام خلیفه عباسی از «مدینه» به «مردو» رفت؟ پاسخ: «مأمون»</p> <p>(ب) پایتخت حکومت مأمون که امام رضا (ع) به اجبار این خلیفه عباسی به سوی آن می آمد، کدام است؟ پاسخ: «مردو»</p> <p>(ج) چرا هزاران نفر از مردم مردو، به استقبال امام رضا (ع) آمده بودند؟</p> <p>پاسخ: تاهر چه ایشان می گوید، بنویسند و برای خود و آیندگان نگه دارند.</p>	۸
۱۰۱	<p>با توجه به حدیث: «کلمة لا إله إلا الله حصنی فمن دخل حصنی أمن من عذابی» به سؤالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>(الف) این حدیث، به چه نامی مشهور است؟ پاسخ: «سلسلة الذهب» یا «زنجرة طلایی».</p> <p>(ب) امام رضا (ع) ترتیب روایان را که «خداؤند» چگونه معرفی فرمود؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: امام کاظم (ع) ← امام صادق (ع) ← امام باقر (ع) ← امام سجاد (ع) ← امام حسین (ع) ← امام علی (ع) ← پیامبر (ص).</p> <p>(ج) در این حدیث، کدام کلمه قلعه محکم خداوند معرفی شده است؟ پاسخ: «لا إله إلا الله».</p> <p>(د) امام رضا (ع) پس از گفتن این حدیث و درنگ، چه چیزی فرمود و مقصود ایشان چه بود؟</p> <p>پاسخ: «بِسْرُوطَهَا وَأَنَا مِنْ سُرُوطَهَا»؛ این بود که «توحید»، تنها یک لفظ و شعار نیست بلکه باید در زندگی «اجتماعی» ظاهر شود و تجلی توحید در زندگی اجتماعی با «ولایت امام» که همان «ولایت خداست»، میسر می گردد.</p> <p>(ه) شیوه امام رضا (ع) در نقل حدیث «زنجرة طلایی» چه چیزی را نشان می دهد؟</p> <p>پاسخ: نشان می دهد که چگونه احادیث رسول خدا (ص)، از امامی به امام دیگر منتقل می شده است.</p>	۹
۱۰۱	<p>حدیثی که به جهت توالی و پشت سر هم آمدن اسامی امامان (علیهم السلام) در آن، از امامی به امامی دیگر منتقل می شده است، به چیزی مشهور است و به کدام یک از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی این بزرگواران، اشاره دارد؟</p> <p>پاسخ: حدیث «سلسلة الذهب» یا «زنجرة طلایی» - «اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص)».</p>	۱۰
۱۰۱	<p>از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان (علیهم السلام)، «تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: با گسترش سرزمین های اسلامی، سؤال های مختلفی در زمینه های «احکام»، «اخلاق» و «نظام کشور داری» پدید آمد. ائمه اطهار (علیهم السلام)، با این که با حاکمان زمان خود مخالف بودند، اما به دور از انزوا و گوشہ گیری و با حضور سازنده و فعال، با تکیه بر «علم الهی» خود درباره همه این مسائل، اطهار نظر می کردند و مسلمانان را از معارف خود بهره مند می ساختند.</p>	۱۱
۱۰۱	<p>ئمرة حضور سازنده امامان (علیهم السلام) و دوری از انزوا و گوشہ گیری، فراهم آمدن کتاب هایی در چه زمینه هایی بود؟</p> <p>پاسخ: کتاب های بزرگ در حدیث و سیره ائمه اطهار (علیهم السلام) در کثار سیره پیامبر (ص) و قرآن کریم است.</p>	۱۲
۱۰۱	<p>فراهم آمدن کتاب هایی مانند «نهج البلاعه» از حضرت علی (ع) و «صحیفه سجادیه» از امام سجاد (ع)، به کدام یک از اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان (علیهم السلام) اشاره دارد؟</p> <p>پاسخ: «تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو».</p>	۱۳
۱۰۲	<p>تلاش ائمه اطهار (علیهم السلام) در زمینه تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو، سبب چه نتایجی شد؟</p> <p>پاسخ: سبب شد که: ۱) حقیقت اسلام برای جویندگان آن، پوشیده نماند. ۲) کسانی که طالب حقیقت اند، بتوانند در میان انبیوه تحریفات، به تعلیمات اصیل اسلام دست یابند و راه حق را از باطل تشخیص دهند.</p>	۱۴

	امامان بزرگوار (علیهم السلام) در راستای ولایت ظاهری [تشکیل حکومت اسلامی]، از «دو جهت» با حاکمان زمان خود مبارزه می‌کردد؛ آن‌ها را بنویسید.	۱۵
۱۰۲	پاسخ: اول؛ آن که رهبری و اداره جامعه از جانب خداوند به آنان سپرده شده و لازم بود برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات، حاکمان غاصب را برکنار کنند. دوم؛ آن که این حاکمان غاصب، قوانین اسلام را زیر پا می‌گذاشتند و به مردم ستم می‌کردند؛ امامان (علیهم السلام) نیز وظیفه داشتند که بر اساس اصل «امروز معروف و نهی از منکر» با آنان مقابله کنند و مانع زیر پا گذاشتن قوانین اسلام شوند و از حقوق مردم دفاع نمایند.	
۱۰۲	چرا لازم بود که امامان بزرگوار (علیهم السلام)، برای تشکیل حکومت اسلامی [ولایت ظاهری] به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات، حاکمان غاصب را برکنار کنند؟ پاسخ: تا با تشکیل حکومتی بر مبنای اسلام راستین، قوانین این دین را به «اجرا» درآورند و «عدالت» را برقرار سازند.	۱۶
۱۰۳	اصول کلی امامان بزرگوار (علیهم السلام) در مبارزه با حاکمان را فقط نام ببرید. پاسخ: (۱) عدم تأیید حاکمان (۲) معرفی خویش به عنوان امام برق (۳) انتخاب شیوه‌های درست مبارزه	۱۷
۱۰۳	از اصول کلی امامان بزرگوار (علیهم السلام) در مبارزه خود، «عدم تأیید حاکمان است» آن را توضیح دهید. پاسخ: امامان بزرگوار (علیهم السلام)، هیچ یک از حاکمان غاصب عصر خویش را به عنوان جانشین رسول خدا(ص) تأیید نمی‌کرند و این موضوع را به شیوه‌های مختلف به مردم اطلاع می‌دادند. آنان اگر چه تفاوت‌های اخلاقی و رفتاری حاکمان را در نظر می‌گرفتند و اگر حاکمی در موردی بر طبق دستور اسلام عمل می‌کرد، آن مورد را تأیید می‌کردند، اما در غصب خلافت و جانشینی رسول خدا (ص) همه را «یکسان» می‌دیدند.	۱۸
۱۰۳	از اصول کلی امامان بزرگوار (علیهم السلام) در مبارزه با حاکمان عصر خود، «معرفی خویش به عنوان امام برق است» آن را توضیح دهید. پاسخ: آن بزرگواران، همواره خود را به عنوان امام و جانشین پیامبر اکرم(ص) معرفی می‌کردند؛ به گونه‌ای که مردم بدانند تنها آن‌ها جانشین حضرتش و امامان بر حق جامعه‌اند.	۱۹
۱۰۳	امام صادق(ع) در روز «عرفه» و در مراسم «حج» که جمعیت زیادی از مسلمانان، از سراسر سرزمین‌های اسلامی حضور داشتند در میان انبوه جمعیت، کدامیک از اصول مبارزه با حاکمان را به کار گرفت؟ (۱) عدم تأیید حاکمان (۲) معرفی خویش به عنوان امام برق (۳) انتخاب شیوه‌های درست مبارزه	۲۰
۱۰۳	«ای مردم! رسول خدا (ص) امام و رهبر بود، پس از او علی(ع)، سپس حسن و حسین و علی بن حسین و محمد بن علی (علیهم السلام) به ترتیب امام بودند و اکنون من امام هستم.» این حدیث امام صادق(ع)، بیانگر استفاده ایشان از کدام یک از اصول مبارزه با حاکمان می‌باشد؟ پاسخ: «معرفی خویش به عنوان امام برق».	۲۱
۱۰۴	از اصول کلی امامان (علیهم السلام) در مبارزه با حاکمان عصر خود، «انتخاب شیوه‌های درست» را توضیح دهید. پاسخ: ایشان، شیوه مبارزه با حاکمان را متناسب با «شرایط زمان» بر می‌گزینند؛ به گونه‌ای که هم تفکر اسلام راستین باقی بماند، هم به تدریج، بنای ظلم و جور بتنی امیه و بنی عباس سست شود و هم روش زندگی امامان (علیهم السلام)، به نسل‌های آینده معرفی گردد.	۲۲

۱۰۳	<p>رفتار ائمه اطهار(علیهم السلام) در طول ۲۵۰ سال بعد از رحلت پیامبر اکرم (ص) تا امامت حضرت مهدی (عج) و غیبت ایشان، چگونه بوده است؟ توضیح دهید. پاسخ: چنان «مکمل یکدیگر» است که گویی یک شخص می‌خواهد برای رسیدن به یک مقصد مسیری را پیماید، ولی مسیر یک دست نیست؛ گاهی هموار است و گاهی ناهموار، گاهی لغزنده و خطرناک است و گاهی دشوار! ولی همه این جاده با همه این اختلافها، به «یک هدف» ختم می‌شود، به گونه‌ای که گویی یک انسان است که ۲۵۰ سال زندگی کرده است و در شرایط مختلف فرهنگی، اجتماعی و سیاسی روش‌های مناسب را برگزیده و عمل کرده است.</p>	۲۳
۱۰۴	<p>رفتار حاکمان بني امية و بنى عباس در مقابل کسانی که به عنوان «پیرو و شیعه امامان(علیهم السلام)» شناخته می‌شدند، چگونه بوده است؟ پاسخ: همراه با خشونت و ستمگری بوده است، به طوری که اگر کسانی به عنوان شیعه امامان(علیهم السلام) شناخته می‌شدند به سختی «آزار و اذیت» می‌شدند و در بسیاری موافق به «شهادت» می‌رسیدند.</p>	۲۴
۱۰۴	<p>ائمه اطهار(علیهم السلام) می‌گوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد، در قالب «تفیه» پیش‌بینند؛ یعنی چه؟ پاسخ: یعنی، اقدامات خود را «مخفي نگه دارند» و در عین ضربه زدن به دشمن، کمتر ضربه بخورند.</p>	۲۵
۱۰۴	<p>«تفیه» را تعریف نمایید. پاسخ: آن بخش مخفی مبارزات ائمه اطهار (علیهم السلام) در مقابل دشمن، که در عین ضربه زدن به او، کمتر ضربه بخورند.</p>	۲۶
۱۰۴	<p>امامان(علیهم السلام) با مخفی نگهداشت ارتباط میان خود و یاران صمیمی و فدائکارشان در نقاط مختلف سرزمین‌های اسلامی، نمی‌گذاشتند که بنی امية و بنی عباس، آن‌ها را شناسایی و به شهادت برسانند؛ در این روش، ایشان از کدام اصل از اصول کلی مبارزه با حاکمان بیرون می‌برندند؟ پاسخ: «انتخاب شیوه‌های درست مبارزه».</p>	۲۷
۱۰۵	<p>وظیفه ما به عنوان پیرو و شیعه امامانی که جان و همه زندگی خود را برای نجات و رستگاری انسان‌ها فدا کردن و به پیشگاه الهی رفتند؛ چیست؟ پاسخ: این است که به گونه‌ای زندگی کنیم که سبب بدینی دیگران نسبت به شیعیان نشویم و بدانیم که شیعه بودن تنها به اسم نیست؛ بلکه اسم باید با «عمل صالح» همراه باشد تا پیرو حقیقی آنان شویم. آنان، هم اکنون ناظر بر ما هستند و به پیروان خود می‌نگرند تا بینند چه می‌کنند. امام صادق(ع) خطاب به شیعیان می‌فرماید: «ما یه زینت و زیبایی ما باشید، فه ما یه زشتی و عیب.»</p>	۲۸

صفحه	درس نهم: «عصر غیبت [امام زمان (عج)]»	ردیف
۱۱۱	<p>حضرت مهدی (عج):</p> <p>(الف) امام چندم است؟ پاسخ: «دوازدهمین امام»</p> <p>(ب) در چه زمان و مکانی متولد شد؟</p> <p>پاسخ: «در سپیده دم جمعه، نیمه شعبان سال ۲۵۵ هـ. ق، در شهر سامرآ متولد شد.»</p> <p>(ج) ایشان تا چه سالی، نزد پدر بزرگوارش زندگی می‌کرد؟ پاسخ: «تا سال ۲۶۰ هـ. ق.»</p>	۱
۱۱۱	<p>امام حسن عسکری (ع) در قبال فرزند خویش حضرت مهدی (عج)، وظایفی داشت؛ دومورد را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) حفظ ایشان از گزند و خطر حاکمان بنی عباس که تصمیم بر قتل وی داشتند.</p> <p>۲) نشان دادن وی به بعضی یاران نزدیک و مورد اعتماد خویش و معروفی ایشان به عنوان امام بعد از خود.</p>	۲
۱۱۱	امامت حضرت مهدی (عج)، چه زمانی آغاز شد؟ پاسخ: «پس از شهادت امام حسن عسکری (ع) در سال ۲۶۰ هـ. ق.»	۳
۱۱۱	حضرت مهدی (عج)، چند غیبت دارد؟ بنویسید. پاسخ: «دو غیبت»: ۱-صغری ۲-کبری	۴
۱۱۱	<p>«غیبت صغیری» را تعریف کنید.</p> <p>پاسخ: غیبت حضرت مهدی (عج) که از سال ۲۶۰ تا ۳۲۹ هـ. ق به مدت ۶۹ سال طول کشید.</p>	۵
۱۱۱	<p>حضرت مهدی (عج) در غیبت صغیری، چگونه پیروان خود را رهبری می‌کرد؟</p> <p>پاسخ: از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد، پیوسته با پیروان خود در ارتباط بود و آنان را رهبری می‌کرد.</p> <p>این چهار شخصیت بزرگوار به «نواب اربعه» یا «نواب خاص» معروفاند.</p>	۶
۱۱۱	<p>«غیبت کبری» را تعریف نمایید.</p> <p>پاسخ: شش روز مانده به درگذشت آخرین نایب، حضرت مهدی (عج) برای ایشان نامه‌ای نوشته و فرمود به فرمان خداوند، پس از وی جانشینی <u>نیست</u> و مرحله دوم غیبت آغاز می‌شود. به دلایل طولانی بودن این دوره از غیبت، آن را «غیبت‌کبری» می‌نامند.</p>	۷
۱۱۱	<p>خداآنده، نعمت هدایت را بآ وجود چه کسانی نماید و کامل‌گردانیده و راه رسیدن به «رستگاری» را برای انسان‌ها هموار ساخته است؟ پاسخ: «امامان [علیهم السلام]».»</p>	۸
۱۱۱	پیامبر اکرم (ص)، چه کسانی را «پدران افت» معرفی فرموده است؟ پاسخ: «خود» و «امام علی (ع)».	۹

۱۰		عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان (علیهم السلام)، چه کسانی بودند؟ توضیح دهد.
۱۱		پاسخ: درست است که «حاکمان بنی امیه و بنی عباس»؛ ظالمانه و غاصبانه حکومت را به دست گرفته بودند و عاملان اصلی به شهادت رساندن امامان (علیهم السلام) بودند اما بیشتر مردم تسليم این حاکمان شده بودند و با آنان مبارزه نمی‌کردند و وظیفه «امر به معروف و نهی از منکر» را انجام نمی‌دادند. اگر مردم آن دوره با این حاکمان ظالم، مبارزه نمی‌کردند، خلافت در اختیار امامان (علیهم السلام) قرار می‌گرفت و آن بزرگواران بیش از پیش مردم را به سوی «وحید» و «عدل» فرا می‌خواندند و جامعه پسری در مسیر صحیح «کمال» پیش می‌رفت.
۱۱		طبق نقل تاریخ، سخت‌گیری‌های حاکمان بنی عباس نسبت به کدام امامان تا حدی شدت یافته بود که آن بزرگواران را در محاصره کامل قرار داده بودند؟ چرا؟ پاسخ: امام دهم (هادی) و امام یازدهم (حسن عسکری)؛ زیرا حاکمان بنی عباس، از اخباری که از پیامبر اکرم (ص) و سایر امامان (علیهم السلام) درباره امام مهدی (عج) رسیده بود، مطلع بودند.
۱۲		چرا حاکمان بنی عباس در صدد بودند که مهدی موعود (ع) را به محض تولد، به «قتل» برسانند؟
۱۲		پاسخ: زیرا پیامبر اکرم (ص) درباره امام مهدی (ع)، با مردم سخن گفته بود و ایشان را به عنوان آخرین امام و قیام کننده علیه ظلم و بر پا کننده «عدل» در جهان معرفی کرده است. امیر المؤمنین علی (ع) و سایر امامان (علیهم السلام) نیز از آن حضرت و مأموریتی که از جانب خدا دارد، یاد کرده‌اند.
۱۳		چرا خداوند، آخرين ذخیره و حجت خود [امام زمان (عج)] را از نظرها پنهان کرد؟ پاسخ: «تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده غیبت ادامه یابد».
۱۴		غیبت کبری امام زمان (عج)، چقدر ادامه می‌یابد؟ پاسخ: آن قدر ادامه می‌یابد که نه تنها مسلمانان، بلکه جامعه انسانی شایستگی در ک ظهور و بهره‌مندی کامل از وجود آخرين حجت‌الله را پیدا کند.
۱۵		طبق فرمایش امیر المؤمنین علی (ع)، به چه علت خداوند، مردم را از وجود حجت در میانشان بی‌بهره می‌سازد؟
		پاسخ: ۱) ستمگری انسان‌ها ۲) زیاده‌روی‌شان درگناه
۱۶		حدیث امام علی (ع) که در آن می‌فرماید: «زمین از حجت خدا [امام] خالی نمی‌ماند. اماً خداوند، به علت ستمگری انسان‌ها و زیاده‌روی‌شان درگناه، آنان را از وجود حجت در میانشان بی‌بهره می‌سازد.» با کدام‌یک از آیات درس، «ارتباط معنایی» دارد؟ پاسخ: آیه ۵۳، سوره انفال؛ «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُنْ مُّغَيِّرًا نَّعْمَةً أَعْنَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلَيْهِمْ».
۱۷		برای درک درست رهبری حضرت مهدی (عج) در عصر غیبت، ابتدا باید توجه کنیم که ایشان را «.....» نامیده‌اند.
		پاسخ: «غایب».
۱۸		چرا حضرت مهدی (عج) را «غایب» نامیده‌اند؟
۱۸		پاسخ: زیرا ایشان از «نظرها» غایب است، نه این که در جامعه حضور ندارد. به عبارت دیگر، این انسان‌ها هستند که امام را نمی‌بینند نه این که ایشان در بین مردم نیست و از وضع مردم بی‌خبر است.

۱۹	امیر المؤمنین علی(ع) درباره «حضور حضرت مهدی(ع) در جامعه» چه می فرماید؟	
۱۱۳	پاسخ: حجت خداوند در میان مردم حضور دارد، از معابر عبور می کند... به نقاط مختلف می رود، سخن مردم را می شنود و بر جماعت مردم سلام می کند...؛ تا این که زمان «ظهور و وعده الهی و ندای آسمانی» فرا می رسد. ها! آن روز، روز شادی فرزندان علی(ع) و پیروان اوست.	
۲۰	بهره مندی از حضرت مهدی(ع) در عصر غیبت، ..... می یابد. الف) کاهش ☒ ب) افزایش ☐	۱۱۳
۲۱	حضرت مهدی(ع) خود را در زمان غیبت، به چه چیزی تشبیه کرده‌اند؟ چرا؟ پاسخ: «خورشید پشت ابر»؛ زیرا در این دوره، بهره مندی از ایشان «کاهش» می یابد.	۱۱۳
۲۲	چگونگی امامت حضرت مهدی(ع) در عصر غیبت را بنویسید. پاسخ: در این دوره، نه امکان حکومت و ولایت ظاهری آن امام هست و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین. لذا این بهره مندی، منحصر به «ولایت معنوی» می شود که نیازمند به ظاهر بودن نیست.	۱۱۳
۲۳	ولایت معنوی حضرت مهدی(ع) را توضیح دهید. پاسخ: ایشان به اذن خداوند از احوال انسان‌ها آگاه است، افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان خویش را از کمک‌ها و امدادهای معنوی خویش برخوردار می سازد.	۱۱۳
۲۴	حضرت مهدی(ع)، نامه: «ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست.» را برای کدام یک از علمای بزرگ اسلام، نوشت؟ پاسخ: «شیخ مفید».	۱۱۳
۲۵	طبق فرمایش حضرت مهدی(ع) به شیخ مفید، آیا ایشان در رسیدگی و سیرستی مانند یاما را از خاطر می بوند؟ چرا؟ پاسخ: خیر ؛ زیرا که اگر جز این بود، دشواری‌ها و مصیبت‌ها بر ما فرود می‌آمد و دشمنان، ما را ریشه کن می‌کردند.	۱۱۳
۲۶	هم‌اکنون [زمان غیبت] فیز امام عصر(ع) سریرست، حافظاً و یاور مسلمانان است. درست ☒ نادرست ☐	۱۱۳
۲۷	نمونه‌هایی از یاری رسانی‌های حضرت مهدی(ع) را بنویسید. پاسخ: ۱) هدایت باطنی افراد ۲) حل بعضی از مشکلات علمی علما ۳) خبر دادن از پاره‌ای رویدادها ۴) دستگیری از درماندگان	۱۱۳
۲۸	آیا دوره غیبت[کبری] حضرت مهدی(ع)، به معنای «عدم رهبری» ایشان است؟ توضیح دهید. پاسخ: خیر ، بلکه رهبری حقیقی مسلمانان، هم‌اکنون نیز بر عهده ایشان است؛ اما این رهبری را انسان‌های عادی حسن نمی‌کنند؛ همان طور که برخی از انسان‌ها فواید خورشید پشت ابر را در نمی‌بینند و مشاهده نمی‌کنند. اگر شب، عالم را فراغیرد و خورشید هیچ گاه طلوع نکند، آن زمان است که نعمت وجود خورشید پشت ابر نیز بر همگان روشن خواهد شد.	۱۱۴
۲۹	خداؤند در همه آیات زیر، درباره آینده زندگی انسان‌ها در زمین سخن گفته و وعده‌هایی داده است به جز آیه..... ۱) وَثَرِيدُ أَنَّمْ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضْعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَتَجْعَلُهُمْ أَئِمَّةً وَتَجْعَلُهُمُ الْوَارِثِينَ ☐ ۲) وَاسْتَغْفِرُوا رَبِّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبَّيْ رَحِيمٌ وَدُودٌ ☒ ۳) وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُرِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثِهَا عِبَادِي الصَّالِحُونَ ☐ ۴) وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلُفُوهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفُوا الظَّالِمِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ... ☐	۱۱۴

	۳۰	پیامبران الهی، برای تحقق وعده الهی [پیروزی حق برو باطل در آینده تاریخ] از یک طرح الهی سخن گفته‌اند؛ آن را بنویسید.
۱۱۵		پاسخ: آنان اعلام کرده‌اند که گرچه مستکبران نمی‌خواهند، اما روزی جامعه بشری آماده پذیرش حق خواهد شد و یک رهبر و ولی تعیین شده از جانب خداوند، ظهور می‌کند و حکومتی عادلانه در جهان تشکیل می‌دهد. این عقیده اصلی همه پیامبران الهی است، اما تعليمات هر پیامبری، به جز پیامبر خاتم (ص)، دستخوش دگرگونی شد؛ یکی از این دگرگونی‌ها، مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود. با وجود این، همه در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی خدا برای برقراری حکومت جهانی اتفاق نظر دارند.
۱۱۵	۳۱	تعليمات هر پیامبری به جز پیامبر خاتم [حضرت محمد (ص)]، پس از دستخوش دگرگونی شد؛ یکی از این دگرگونی‌ها را بنویسید. پاسخ: «مربوط به چگونگی ظهور و تشکیل حکومت جهانی بود.»
۱۱۵	۳۲	همه پیامبران، در اصل الهی بودن پایان تاریخ و ظهور ولی الهی برای برقراری حکومت جهانی اتفاق نظر دارند. درست ☒ نادرست ☐
۱۱۵	۳۳	دیدگاه مسلمانان را با پیروان سایر ادیان درباره «موعود» بنویسید. پاسخ: ما مسلمانان نیز، مانند پیروان سایر ادیان الهی عقیده داریم که در آخر الزمان، منجی انسان‌ها ظهور خواهد کرد و جهان را به نهایت عدل خواهد رساند. این منجی، حضرت مهدی(عج) است که از نسل پیامبر اکرم (ص) می‌باشد.
۱۱۶	۳۴	در کتاب‌های «حدیثی اهل سنت» درباره «موعود» چه چیزی تأکید شده است؟ پاسخ: این که حضرت مهدی(عج) از نسل پیامبر اکرم (ص) و حضرت فاطمه (س) است، البته آنان معتقد‌نند که ایشان هنوز به دنیا نیامده است!
۱۱۶	۳۵	عقیده ما شیعیان را درباره «موعود» بنویسید. پاسخ: ما شیعیان معتقد‌یم که بنابر سخنان صریح پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (علیهم السلام)، موعود و منجی انسان‌ها، دوازدهمین امام و فرزند امام حسن عسکری(ع) است و با توجه خاص خداوند، به حیات خود ادامه می‌دهد تا این که به اذن خداوند ظهور می‌کند و حکومت جهانی اسلام را تشکیل می‌دهد.
۱۱۶	۳۶	مشخص بودن پدر و مادر حضرت مهدی(عج)، چه فایده‌ای دارد؟ بنویسید. پاسخ: اگر ماجراجویان فریبکاری بخواهند خود را مهدی موعود معرفی کنند، به زودی شناخته می‌شوند و مردم هوشیار، فریب آن‌ها را نمی‌خورند.
۱۱۶	۳۷	اعتقاد به زنده بودن حضرت مهدی(عج) و حضور ایشان در جامعه، چه فوایدی دارد؟ پاسخ: اول این که پیروان آن حضرت، از یک سو، امام خود را حاضر و ناظر بر خود می‌یابند و از سوی دیگر، انسان می‌توانند خواسته‌های خود را با امام خود همانند دوستی صمیمی در میان بگذارند و برای بدست اوردن رضایت ایشان، تلاش کنند. دوم این که جامعه به صورت‌های گوناگون از هدایت‌های امام و از «ولایت معنوی» ایشان پرخوردار می‌گردد.
۱۱۶	۳۸	مسئولیت‌های منتظران حضرت مهدی(عج) را فقط نام بیرید. ما به عنوان دوستان و پیروان حضرت مهدی(عج)، در دوران غیبت ایشان؛ چه وظایفی بر عهده داریم؟ پاسخ: ۱) تقویت معرفت و محبت به امام ۲) پیروی از فرمان‌های ایشان ۳) آماده کردن خود و جامعه برای ظهور ایشان ۴) دعا برای ظهور امام
۱۱۹		

۱۱۶	<p>چه کسانی محبت پیش قری نسبت به پیامبر (ص) و امام (ع) دارند؟ پاسخ: آنان که چنین معرفتی را به دست آورده‌اند که، پیامبر و امام از پدر و مادر برای مؤمنان مهربان ترند.</p>	۳۹
۱۱۶	<p>طبق فرمایش پیامبر اکرم (ص)، هر کس دوست دارد خدا و در حال ایمان کامل و مسلمانی مورد رضایت او ملاقات کند، باید چه چیزی را بیندیرد و به کدام یک از مسئولیت‌های شخص منتظر، اشاره دارد؟ پاسخ: «ولایت و محبت امام عصر (عج)» – «نقویت معرفت و محبت به امام».</p>	۴۰
۱۱۶	<p>سه مورد از عوامل مؤثر در معرفت و محبت به حضرت مهدی (عج) و از بین رفتن تردیدها را بنویسید. پاسخ: الف) شناخت جایگاه امام در پیشگاه الهی ب) آشنایی با شیوه حکومت‌داری ایشان به هنگام ظهور ج) آشنایی با صفات و ویژگی‌های ایشان در سخنان معصومین (علیهم السلام)</p>	۴۱
۱۱۷	<p>حدیث شریف نبوی: «من مات و لم یَعْرُفْ إِمَامَ زَمَانِهِ ماتَ مَيْتَةً جَاهِلِيَّةً» هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناشد، به مرگ جاهلی مرده است. با کدام یک از مسئولیت‌های منتظران ارتقاباط دارد؟ ۱) نقویت معرفت و محبت به امام ☒ ۲) پیروی از فرمان‌های ایشان ☐ ۳) آماده کردن خود و جامعه برای ظهور ایشان ☐ ۴) دعا برای ظهور امام ☐</p>	۴۲
۱۱۷	<p>منتظر حقیقی حضرت مهدی (عج) تلاش می‌کند که در عصر غیبت، «..... امام خود باشد و از ایشان «.....» گند. پاسخ: «پیرو» – «تبیعت».</p>	۴۳
۱۱۷	<p>حدیث شریف پیامبر اکرم (ص): «خوشابه حال کسی که به حضور [فأَمَّ] برسد در حالی که پیش از قیام او نیز پیرو او باشد». به کدام یک از مسئولیت‌های منتظران اشاره دارد؟ پاسخ: «پیروی از فرمان‌های امام عصر (عج)».</p>	۴۴
۱۱۷	<p>سه مورد از دستورات حضرت مهدی (عج) که پیروان ایشان به دنبال انجام آن‌ها هستند را بنویسید. پاسخ: ۱) مراجعه به عالمان دین ۲) عمل به احکام فردی و اجتماعی دین ۳) مقابله با طاغوت</p>	۴۵
۱۱۷	<p>یکی از علام «پیروی از امام عصر (عج)» در عصر غیبت را بنویسید. پاسخ: «تشکیل حکومت اسلامی و برکنار کردن حاکمان ستمگر».</p>	۴۶
۱۱۷	<p>یکی از مسئولیت‌های منتظران حضرت مهدی (عج)، «آماده کردن خود و جامعه برای ظهور ایشان است» آن را توضیح دهد. پاسخ: منتظر، عصر غیبت را «عصر آماده باش» برای یاری امام تلقی می‌کند و خود را سربازی برای یاری آن حضرت به حساب می‌آورد. او هر لحظه منتظر است ندای امام (ع) در جهان طنین انداز شود و مردم را برای پیوستن به حق فراخواند.</p>	۴۷

۱۱۷	<p>طبق فرمایش امام علی(ع)، حضرت مهدی(عج) در صورت وجود کدام شرایط با افرادی که باوی بیعت کردند، بیعت خواهد گردید؟ پاسخ: ۱) در امانت خیانت نکنند. ۲) پاک دامن باشند. ۳) اهل دشنام و کلمات رشت نباشند. ۴) به ظلم و ستم خون‌ریزی نکنند. ۵) به خانه‌ای هجوم نبرند. ۶) کسی را به ناحق آزار ندهند. ۷) ساده زیست باشند. ۸) بر مركب‌های گران قیمت سوار نشوند ۹) لباس‌های فاخر نپوشند. ۱۰) به حقوق مردم تجاوز نکنند. ۱۱) به یتیمان ستم نکنند. ۱۲) دنبال شهوت‌رانی نباشند. ۱۳) شراب ننوشند. ۱۴) به پیمان خود عمل کنند. ۱۵) ثروت و مال را احتکار نکنند. ۱۶) در راه خدا به شایستگی جهاد نمایند.</p>	۴۸				
۱۱۸	<p>چه کسانی می‌توانند در هنگام ظهور حضرت مهدی(عج)، ویزگی‌های مورد نظر ایشان را داشته باشند؟ پاسخ: کسانی که «قبل از ظهور» ایشان، در صحنه فعالیت‌های اجتماعی و نبرد دائمی حق و باطل، در جبهه حق، حضوری فعال داشته باشند و با ایستادگی در مقابل شیاطین درون و برون، ویزگی‌هایی همچون شجاعت، عزت نفس و پاکدامنی را در خود پرورانده باشند.</p>	۴۹				
۱۱۸	<p>کسی که در عصر غیبت حضرت مهدی(عج)، تنها با گریه و دعا سر کند و در صحنه نبرد حق طلبان علیه مستکبران حضور نداشته باشد، چه تیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: در «روز ظهور»، به علت «عدم آمادگی» مانند قوم موسی(ع) به حضرت مهدی(عج) خواهند گفت: «تو و پروردگارت بروید و یعنید، ما اینجا می‌نشینیم!»</p>	۵۰				
۱۱۸	<p>به اعتقاد برخی جامعه‌شناسان؛ پویایی جامعه شیعه در طول قاریخ، به چند عامل وابسته بوده است؟ آن‌ها را بنویسید. پاسخ: «دو عامل»:</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار</td> <td style="padding: 5px;">گذشته سرخ</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر(عج)</td> <td style="padding: 5px;">آینده سبز</td> </tr> </table>	اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار	گذشته سرخ	انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر(عج)	آینده سبز	۵۱
اعتقاد به عاشورا، آمادگی برای شهادت و ایثار	گذشته سرخ					
انتظار برای سرنگونی ظالمان و گسترش عدالت در جهان، زیر پرچم امام عصر(عج)	آینده سبز					
۱۱۸	<p>یاران حضرت مهدی(عج)، پیستازان تحول جهانی و سازندگان تمدن اسلامی‌اند. درست ☒ نادرست ☐</p>	۵۲				
۱۱۸	<p>به سوالات زیر پاسخ گویا دهید: (الف) هسته مرکزی یاران حضرت مهدی(عج) چند نفرند؟ پاسخ: «۳۱۳ نفر». (ب) به تعداد یاران پیامبر اکرم(ص)، در کدام جنگ؟ پاسخ: «جنگ بدرا». (ج) بنابر فرموده امام باقر(ع)، همه یاران حضرت مهدی(عج)، «مرد» هستند. درست ☒ نادرست ☐ (د) طبق احادیث آمده، بیشتر یاران حضرت مهدی(عج) را «.....» تشکیل می‌دهند. پاسخ: «جوانان».</p>	۵۳				
۱۱۹	<p>چرا در انتظار ظهور بودن، از برترین اعمال عصر غیبت حضرت مهدی(عج) است؟ پاسخ: «زیرا فرج و گشایش واقعی برای دین داران با ظهور آن حضرت حاصل می‌شود».</p>	۵۴				
۱۱۹	<p>حدیث امیر مؤمنان حضرت علی(ع) که در آن می‌فرماید: «منتظر فرج الهی باشید و از لطف الهی مأیوس نشوید و بدائید که محبوب‌ترین کارها نزد خداوند، انتظار فرج است.» به کدام یک از مسئولیت‌های منتظران اشاره دارد و لازمه این انتظار، چیست؟ پاسخ: «دعا برای ظهور امام عصر(عج)» - «دعا برای ظهور امام عصر(عج)».</p>	۵۵				

		امام عصر(عج)، چه زمانی ظهور می‌کند؟ توضیح دهید	۵۶
۱۱۹		پاسخ: زمانی که مردم جهان از مکتب‌های غیرالهی و مدعیان برقراری عدالت در جهان ناامید شده‌اند و با تبلیغی که منتظران واقعی کرده‌اند، دل‌های مردم به سوی آن منجی‌الهی جلب شده است. بیشتر مردم همین که ندای امام(ع) و طرفداران ایشان را می‌شنوند، با شوق به سوی ایشان می‌شتابند. اما مستکبران و ظالمان در مقابل امام(ع) می‌ایستند که در نهایت، شکست می‌خورند و حکومت جهانی ایشان تشکیل می‌شود.	
۱۱۹		چه زمانی همه اهداف انبیا الهی تحقق می‌یابد؟ پاسخ: «با تشکیل حکومت جهانی امام مهدی(عج)».	۵۷
۱۱۹		اهدافی که در جامعه حضرت مهدی(عج) با تشکیل حکومت جهانی ایشان، محقق خواهد شد را نام ببرید. (۴ مورد) پاسخ: ۱) عدالت گستری ۲) آبادانی ۳) شکوفایی عقل و علم ۴) امنیت کامل ۵) فراهم شدن زمینه رشد و کمال	۵۸
۱۱۹		حدیث پیامبر اکرم (ص) که در آن می‌فرماید: «با ظهور امام عصر(عج)، خداوند؛ زمین را از قسط و عدل پر خواهد گرد، بعد از این که از ظلم و جور پر شده باشد.» به کدامیک از اهداف جامعه مهدوی اشاره دارد؟ پاسخ: «عدالت گستری».	۵۹
۱۱۹		«عدالت گستری جامعه مهدوی» را با ذکر حدیثی از امام باقر(ع) توضیح دهید. پاسخ: در جامعه مهدوی؛ قطب مرفه و قطب فقیر، طبقه مستکبر و طبقه مستضعف وجود ندارد. امام باقر(ع) درباره وضعیت اقتصادی مردم «پساز ظهور» می‌فرماید: «[حضرت مهدی(عج)] آن چنان میان مردم مساوات برقرار می‌کند که نیازمندی پیدا نخواهد شد تا به او زکات داده شود.»	۶۰
۱۱۹ و ۱۲۰		از اهداف جامعه مهدوی، «آبادانی» و «شکوفایی عقل و علم» را توضیح دهید. پاسخ: آبادانی : «برکت و آبادانی همه سرزمین‌ها را فرا می‌گیرد. برای مثال، اگر کسی سرزمین‌های بین عراق و شام را که بسیاری از قسمت‌های آن در حاضر کویری است، بیماید، همه را سرسیز و خرم خواهد دید.» شکوفایی عقل و علم : «این دوران، زمان کامل شدن عقل‌های آدمیان است و با لطف و توجه ویژه‌ای که امام زمان(عج) به همه انسان‌ها می‌کند، عقل آنان کامل می‌شود.»	۶۱
۱۲۰		از اهداف جامعه مهدوی، «امنیت کامل» و «فراهم شدن زمینه رشد و کمال» را توضیح دهید. پاسخ: امنیت کامل : «در آن دوران، اگر کسی از شرق یا غرب عالم، شب یا روز، زن یا مرد و به تنہایی سمت دیگر حرکت کند، احساس ناامنی و ترس نمی‌کند، از دزدی اموال و ثروت دیگران خبری نیست.» فراهم شدن زمینه رشد و کمال : «از همه موارد فوق، مهم‌تر این که، در جامعه مهدوی رشد و تکامل همه افراد فراهم است. انسان‌ها بهتر می‌توانند خدا را بندگی کنند، فرزندان صالح به جامعه تقدیم نمایند و خیرخواه دیگران باشند. بدین ترتیب، انسان‌ها با هدفی که خدا در خلقت برای آن‌ها تعیین کرده، بهتر و آسان‌تر می‌رسند.»	۶۲

۱۲۵	چرا عقلاء ضروری است که دو مسئولیت «مرجیعت دینی» و «ولایت ظاهروی» در عصر غیبت[کبری] ادامه یابند؟ پاسخ: «زیرا دین اسلام، همیشگی و برای همه دوران هاست.»	۱ ☐
۱۲۵	اگر «مرجیعت دینی» در دوران غیبت کبری ادامه نیابد، یعنی متخصصی فناشدگه احکام دین را بداند و برای مردم بیان گند و پاسخگوی مسائل جدید مطابق با احکام دین نباشد؛ چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: «مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.»	۲ ☐
۱۲۵	اگر «ولایت ظاهروی» در دوران غیبت[کبری] ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: «نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند مدیریت و پشتوانه حکومتی است، در جامعه به اجرا درآورد.»	۳ ☐
۱۲۶	راهکار پیامبر اکرم(ص) و ائمه اطهار(علیهم السلام)، برای مردمانی که در شهرهای دور دست بودند و به آن‌ها دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از آن‌ها بشنوند و از فرمان‌های آنان مطلع شوند؛ چه بود؟ پاسخ: آن بزرگواران، دانشمندانی را تربیت می‌کردند که در حد توان به معارف و احکام دین دست یابند. این دانشمندان، به نقاط مختلف شهر خود و یا شهرهای دیگر می‌رفتند و احکام اسلامی را به مردم می‌آموختند. اگر مردم نیز پرسشی داشتند، آنان بر اساس دانشی که از «قرآن کریم» و «روایات» داشتند، به آنان پاسخ می‌دادند.	۴ ☐
۱۲۶	چرا خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد که گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در آن بپردازند؟ پاسخ: «تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند.»	۵ ☐
۱۲۶	«تفقه» به چه معناست و «فقیه» به چه کسی گفته می‌شود؟ پاسخ: به معنای « فلاش برای کسب معرفت عمیق» است. افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند، «فقیه» نامیده می‌شوند.	۶ ☐
۱۲۶	مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امامان (علیهم السلام) یا عدم امکان دسترسی به ایشان، به چه کسانی مراجعه کنند؟ پاسخ: فقیهان [واجد شرایط].	۷ ☐
۱۲۶	چرا پیامبر اکرم(ص)، حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد را سخت‌تر از حال یتیمی می‌داند که پدرش را از دست داده است؟ پاسخ: زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند. ایشان ادامه می‌دهند البته، اگر یکی از بیرون مان که به علوم و دانش مان آشناست، وجود داشته باشد، باید دیگران را که به احکام مان آشنا نیستند، راهنمایی کند و دستورات دین را به آن‌ها آموزش دهد. در این صورت، او در بهشت با ما خواهد بود.	۸ ☐

۱۲۷	<p>باقوجه به حدیث: «أَمَا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاهَةٍ حَدَّيْشَنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ؛ وَدَرْ مُورَدْ رویدادهای زمان به راویان ما رجوع کنید که آنان حجت من، برشمایند و من، حجت خداوند بر آنها می باشم.»</p> <p>به سوالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>(الف) این حدیث، فرمایش امام عصر(عج) در پاسخ سؤال «اسحاق بن يعقوب» درباره کدام موضوع است؟</p> <p>پاسخ: «رویدادهای جدید».</p> <p>(ب) این حدیث، با کدام آیه درس «ارتباط معنایی» دارد؟</p> <p>پاسخ:[وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لَيَنْفِرُوا كَافَةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَاغِيَةٌ لَيَسْقَهُوا فِي الدِّينِ وَلَيُسْذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَخَذِّرُونَ] [توبه، ۱۲۲]</p>	۹
۱۲۷	طبق روایات بالا، [روایت پیامبر اکرم(ص) و امام عصر(عج)]؛ مسلمانان در عصر غیبت امام، در کدام مسائل و احکام باید به فقیهه مراجعه کنند؟ پاسخ: نه تنها در احکام و مسائل «فردی» بلکه، در مسائل «اجتماعی» نیز باید به ایشان مراجعه کنند.	۱۰
۱۲۷	طبق روایات بالا، [روایت پیامبر اکرم(ص) و امام عصر(عج)]؛ مراجعه در احکام و مسائل فردی و اجتماعی مسلمانان به فقیه، جز با چه چیزی میسر نیست؟ پاسخ: جز با؛ «نفی حاکمان طاغوت» و «تشکیل حکومت اسلامی به رهبری فردی فقیه».	۱۱
۱۲۷	در دوره غیبت، بنابه فرمان امام زمان(عج) و به نیابت از ایشان، فقهیان واجد شرایط، کدام مسئولیت‌ها را بر عهده دارند؟	۱۲
۱۲۷	پاسخ: ۱) مرجعیت دینی ۲) ولایت ظاهری	۱۳
۱۲۷	در دوره غیبت[کبری] امام زمان(عج)، چه کسانی دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» را بر عهده دارند و در حد توان خود، جامعه اسلامی را در مسیر اهداف الهی، هدایت و رهبری می کنند؟ پاسخ: «فقیهان واجد شرایط».	۱۴
۱۲۷	[نکته‌مهم]: در یک جامعه، می تواند در یک زمان چند فقیه وجود داشته باشد و مرجعیت دینی مردم را به عهده بگیرند، لیکن در قسمت «ولایت ظاهری» در هر عصر، فقط یک نفر به عنوان حاکم اسلامی از میان فقهاء، انتخاب می گردد.]	۱۵
۱۲۷	«پیروی» یا «قللید» و تعریف نمایید. پاسخ: کسانی که در احکام دین متخصص نیستند، برای اموختن احکام و قوانین آن به فقهیان واجد شرایط(متخصص) مراجعه می کنند و احکام دین را از آنان می آموزند؛ به این شیوه مراجعه، «پیروی» یا «قللید» می گویند.	۱۶
۱۲۷	مراجعه به متخصص یک روش رایج «عقلی» است؛ یعنی چه؟	۱۷
۱۲۷	پاسخ: یعنی، «انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد، به متخصص آن مراجعه می کند.»	۱۸
۱۲۷	«مراجعه تقلید» به چه کسی گفته می شود؟ پاسخ: فقیهی که در مسائل و احکام دین، تخصص دارد و افراد غیر متخصص در این زمینه، به وی مراجعه می کنند و از وی تقلید می کنند.	۱۹
۱۲۷	«تقلید در احکام» به چه معناست؟ پاسخ: «رجوع به متخصص دین است».	۲۰
۱۲۷	«ولی فقیه» به چه کسی اطلاق می گردد؟ پاسخ: از میان فقهیان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، عهده دار حکومت می شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا در می آورد. به فقیهی که این مسئولیت را بر عهده بگیرد، «ولی فقیه» می گویند.	۲۱

۱۲۷	<p>در عصر غیبت[کبری] امام زمان(عج)، دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» چگونه ادامه و استمرار می‌یابند؟</p> <p>پاسخ: ۱) «مرجعیت دینی» در شکل «مرجعیت فقیه» ادامه می‌یابد.</p> <p>۲) «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می‌کند.</p>	۱۹ ☐
۱۲۸	<p>چهار مورد از شرایط «مرجع تقليد» را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) باتقوا باشد. ۲) عادل باشد. ۳) زمان‌شناس باشد. ۴) آعلم باشد.</p>	۲۰ ☐
۱۲۸	<p>شناخت متخصص در احکام دین، مانند شناخت هر متخصص دیگر است. درست [ ] نادرست [ ]</p>	۲۱ ☒
۱۲۸	<p>برای شناخت مرجع تقليد واجد شرایط باید چه کاری را انجام دهیم؟</p> <p>پاسخ: باید «تحقیق کنیم»، همان‌طور که برای یافتن بهترین پزشک، معمار یا مهندس همین کار را انجام می‌دهیم.</p>	۲۲ ☐
۱۲۸	<p>راههای شناخت مرجع تقليد را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتوانند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهند، پرسیم.</p> <p>۲) یکی از فقیهان، در میان اهل علم آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه، واجد شرایط است.</p>	۲۳ ☐
۱۲۸	<p>شرایط ولی فقیه را نام بیرید. (فقیهی که رهبری جامعه اسلامی را بر عهده می‌گیرد، باید چه شرایطی داشته باشد؟)</p> <p>پاسخ: ۱) باتقوا باشد. ۲) عادل باشد. ۳) زمان‌شناس باشد.</p> <p>۴) مدیر و مُدبّر باشد.</p> <p>۵) شجاعت و قدرت روحی داشته باشد.</p>	۲۴ ☐
۱۲۸	<p>چرا مرجع تقليد و ولی فقیه باید «زمان‌شناس» باشند؟</p> <p>پاسخ: «تا بتوانند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورند.»</p>	۲۵ ☐
۱۲۸	<p>چرا ولی فقیه، باید «مدیر و مُدبّر» و «شجاعت و قدرت روحی» داشته باشد؟</p> <p>پاسخ: باید مدیر و مُدبّر باشد؛ «تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند.»</p> <p>باید شجاعت و قدرت روحی داشته باشد؛ «تا بدون واهمه و ترس، در برابر زیاده‌خواهی‌های دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نرسد و با قدرت، در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.»</p>	۲۶ ☐
۱۲۸	<p>حکومت و رهبری کدام فقیه، «مشروع» است و به چه معناست؟ پاسخ: فقیهی که [باتقوا، عادل، زمان‌شناس، مدیر و مُدبّر و شجاعت و قدرت روحی داشته باشد]. – یعنی «دین» به او اجازه «رهبری مردم» را داده است. در غیر این صورت، پیروی از دستورات وی، «حرام» است.</p>	۲۷ ☐
۱۲۸	<p>ولی فقیه، علاوه بر «مشروعیت دینی»، کدام ویژگی دیگر را نیز باید داشته باشد؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: «مقبولیت»؛ ایشان باید از جانب «مردم» پذیرفته شده باشد «تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد.»</p>	۲۸ ☐
۱۲۸	<p>تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه‌هایی اسوار است؟ بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) مشروعیت [تأیید دین] ۲) مقبولیت [تأیید مردم].</p>	۲۹ ☐
۱۲۹	<p>چرا انتخاب «ولی فقیه» نمی‌تواند مانند انتخاب «مرجع تقليد» باشد؟</p> <p>پاسخ: زیرا ولی فقیه، «بیان کننده قوانین و مقررات اجتماعی اسلام» است.</p>	۳۰ ☐

۱۲۹	<p>چرا نمی‌شود که هر کس به طور جداگانه برای خود «ولی فقیه» انتخاب کند؟</p> <p>پاسخ: زیرا اداره جامعه، تنها با «یک مجموعه قوانین» و «یک رهبری» امکان پذیر است؛ در غیر این صورت، هرج و مرچ و تفرقه و پراکنده‌گی پیش می‌آید و این، یک امر روشن و بديهی در نظام‌های سیاسی دنياست.</p>	۳۱
۱۲۹	<p>مودم در انتخاب ولی فقیه، باید به صورت «فردي» اقدام کنند یا «دسته‌جمعی»؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: مزدم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت «دسته‌جمعی» اقدام کنند و فقیهی را که شرایط رهبری دارد، با آگاهی و شناخت پیذیرند، به وی اعتماد کنند و رهبری جامعه را به وی بسپارند.</p>	۳۲
۱۲۹	<p>انتخاب ولی فقیه در کشور ما چگونه انجام می‌گیرد و مردم از چه طریقی در انتخاب ایشان، دخالت دارند؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: به دو صورت انجام می‌گیرد؛ ۱) مستقیم ۲) غیر مستقیم.</p> <p>۱) در روش مستقیم؛ مزدم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، ولایت «امام خمینی(ره)» را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند.</p> <p>۲) در روش غیرمستقیم؛ در این روش، بنابر «قانون اساسی» مزدم ابتدا «نمایندگان خبره خود» را انتخاب می‌کنند و آن خبرگان نیز، از میان «فقهاء» آن کسی را که برای رهبری شایسته تشخیص دهند، به جامعه اعلام می‌کنند. بر این مبنای بود که پس از رحلت امام خمینی(ره)؛ «حضرت آیت الله خامنه‌ای» مسئولیت رهبری جامعه را بر عهده گرفت.</p>	۳۳
۱۲۹	<p>فقیهی که رهبری مزدم را بر عهده داشته باشد، تا چه زمانی این مسئولیت را بر عهده خواهد داشت و تشخیص این امر، بر عهده کدام نهاد در کشور است؟ پاسخ: «تا زمانی که شرایط رهبری را داشته باشد» - «مجلس خبرگان».</p>	۳۴
۱۲۹	<p>چهارمورد از وظایف رهبر جامعه اسلامی [ولی فقیه] که از قرآن کریم، روایات و سیره مخصوصین (علیهم السلام) به دست می‌آید و اینویسید. پاسخ: ۱) تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه ۲) حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان ۳) تصمیم‌گیری بر اساس مشورت ۴) ساده زیستی</p>	۳۵
۱۲۹	<p>عبارت: «رهبر جامعه اسلامی می‌کوشد جامعه مطابق با دستورات دین اداره شود و مزدم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.» به کدامیک از وظایف رهبر [ولی فقیه] اشاره دارد؟ پاسخ: «تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه».</p>	۳۶
۱۲۹	<p>از وظایفرهبر [ولی فقیه]، «حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان است» آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: کشورهای بیگانه، به خصوص قدرت‌های بزرگ، همواره در صدد سلطه بر کشورهای دیگراند و از روش‌های مختلف برای رسیدن به این هدف استفاده می‌کنند. یکی از روش‌های آنان، «فشار اقتصادی و روانی» است. رهبر با دعوت مزدم به «استقامت و پایداری» و «بسن راههای سلطه»، تلاش می‌کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.</p>	۳۷
۱۲۹ ۹ ۱۳۰	<p>از وظایفرهبر [ولی فقیه]، «تصمیم‌گیری بر اساس مشورت است» آن را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: از آن جا که اداره یک جامعه و رهبری آن به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی، با بهره‌گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان و متخصصان می‌پسند است، رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را پیگیرد. امروزه در جامعه‌ما، علاوه بر اشخاص، نهادهای مختلفی هستند که به صورت پیوسته به رهبری مشورت می‌دهند، مانند: «مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و شورای عالی حوزه‌های علمیه».</p>	۳۸

۱۳۰	<p>از وظایف رهبر [ولی‌فقیه]، «ساده‌زبستی است» آن را شرح دهید.</p> <p>پاسخ: رهبریه دنبال توسعهٔ مال و ثروت و تشکیل یک زندگی اشرافی و تجملاتی حتی از طریق مشروع، نیست. اگرچه امروزه زندگی اشرافی رؤسای جمهور و پادشاهان، از قبیل داشتن خانه‌های گران قیمت، استفاده از بهترین سرویس‌ها و مبلمان در خانه، استراحت و تفریح در زیارتین سواحل و جزایر دنیا، داشتن دهها اتومبیل شیک، برگزاری مهمانی‌های پُرس هزینه و شرکت در مجالس لهو، با هزینه شخصی یا با استفاده از اموال عمومی، یک امر عادی است، اما رهبر با الگو قرار دادن اولیای دین، همواره یک زندگی ساده را دنبال می‌کند.</p>	۳۹
۱۳۰	<p>رهبر جامعهٔ اسلامی، رهبری چه کسانی را بر عهده دارد؟</p> <p>پاسخ: کسانی که می‌خواهند راه «رسانگاری» را در سایهٔ «قوانين اسلام» بپیمایند.</p>	۴۰
۱۳۰	<p>آیا مسئولیت رهبری جامعهٔ اسلامی، مانند سایر رهبران دیگر جوامع است؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: خیر، بلکه «متفاوت» است؛ مردم نیز نگاهی «متفاوت» به رهبری دارند. رهبر، برای آنان بیشواهی است که با قدم گذاشتن در مسیر کمال و عدالت، سایر مردم را به پیمودن راه فرا می‌خواند. مردم نیز تلاش می‌کنند با همت و پشتکار خود، وی را همراهی کنند و قافله‌سالار را در همهٔ عرصه‌ها و به خصوص در آن جا که سختی‌ها بروز می‌کنند، نهاد نگذارند.</p>	۴۱
۱۳۰	<p>در نظام و حکومت اسلامی، چه چیزی پایه و اساس پیشرفت است و بدون آن حکومت اسلامی دستاوردهٔ تغییراتی داشت؟</p> <p>پاسخ: «حضور و مشارکت مردم».</p>	۴۲
۱۳۰ و ۱۳۱	<p>مردم نسبت به رهبر مسئولیت‌هایی دارند، آن‌ها را نام ببرید. (ذکر ۴ مورد کافی است)</p> <p>پاسخ: ۱) [حفظ] وحدت و همبستگی اجتماعی ۲) استقامت و پایداری در برابر مشکلات ۳) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی ۴) مشارکت در نظام همگانی ۵) اولویت دادن به اهداف اجتماعی</p>	۴۳
۱۳۰	<p>از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعهٔ اسلامی، [حفظ] وحدت و همبستگی اجتماعی را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: همان‌طور که تفرقه و پراکندگی، به سرعت یک حکومت را از پای در می‌آورد و سلطه‌گران را بر کشور مسلط می‌کند، همبستگی اجتماعی، کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد.</p>	۴۴
۱۳۱	<p>از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعهٔ اسلامی، «استقامت و پایداری در برابر مشکلات است» آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: هر کشوری در مسیر رسیدن به استقلال و کمال با مشکلات بزرگ و کوچکی رویه‌رو می‌شود؛ همان‌گونه که کشور ما از ابتدای انقلاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان قرار گرفت. پس، مردم باید با استقامت خود، فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی برای رهبر فراهم کنند.</p>	۴۵
۱۳۱	<p>«افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی»، از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعهٔ اسلامی است؛ آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: برای تضمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا، اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان، «ضروری» است. ما باید بتولیم به گونه‌ای عمل کنیم که بیشترین ضربه را به مستکبران و نقشه‌های تفرقه افکانه آنان بزنیم و خود، کمترین اسیب را ببینیم. ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می‌تواند یکی از معیارهای درستی یا نادرستی عملکرد ما باشد.</p>	۴۶

۱۳۱	<p>از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه اسلامی، «مشارکت در نظارت همگانی» را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: بر اساس فرمان خداوند، همه افراد جامعه اسلامی نسبت به یکدیگر مسئول‌اند و مانند سوارشیدگان در یک کشتی‌اند. اگر گناهاتی در جامعه رواج پیدا کند، فقط گناهکاران عذاب نمی‌شوند، بلکه همه کسانی که در برابر انجام گناه در جامعه سکوت کرده‌اند نیز باید پاسخگو باشند. بنابراین، همه ما باید ناظر بر فعالیت‌های اجتماعی باشیم و در صورت مشاهده گناه توسط هر کس، وظیفه «امر به معروف و نهی از منکر» را باروش‌های درست انجام دهیم. این مشارکت سبب می‌شود که رهبر، همه افراد جامعه را پشتیبان خود باید و هدایت جامعه به سمت وظایف اسلامی برای رهبر جامعه «آسان‌تر» شود.</p>	۴۷																		
۱۳۱	<p>اولویت دادن به اهداف اجتماعی «از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه اسلامی است، آن را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: در برخی موارد که اهداف و آرمان‌های اجتماعی در برابر منافع فردی قرار می‌گیرند، باید بتوانیم از منافع فردی خود بگذریم و برای اهداف اجتماعی تلاش کنیم؛ مثلاً خرید کالای ایرانی سبب می‌شود که کارخانه‌های داخلی به تولید خود ادامه دهند و مانع بیکاری صدها هزار کارگر شوند. این عمل، به طور «غیرمستقیم» سبب کاهش بیکاری شده و کمک خوبی به حکومت و رهبری است که بتوانند در اداره جامعه موفق‌تر باشند.</p>	۴۸																		
۱۳۲	<p>«کارگزاران» در جامعه اسلامیچه کسانی هستند؟ پاسخ: همان «مدیران» و «مسئولان جامعه» هستند که امروزه امور سه قوه؛ [مقتبه، مجریه و قضائیه] را بر عهده دارند. در واقع «کارگزاران»، یاران و کمک‌کنندگان به رهبرند.</p>	۴۹																		
۱۳۲	<p>اگر کارگزاران جامعه اسلامی، وظیفه خود را به درستی «بسنایند» و به درستی هم «اجرا کنند»، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: اعتماد مردم به حکومت، روز به روز «افزایش» می‌یابد.</p>	۵۰																		
۱۳۲	<p>عملکرد غلط کارگزاران در جامعه اسلامی، سبب چه نتیجه‌ای خواهد شد؟ پاسخ: سبب «افزایش و اپاشه شدن مشکلات» و «فکار آمدی حکومت» خواهد شد.</p>	۵۱																		
۱۳۲	<p>امیر المؤمنین علی(ع) در «عهدنامه مالک اشتر»، حکیمانه و عالمانه مسئولیت چه کسانی را بیان کرده است و هر کس آن را مطالعه کند، به چه چیزی بی‌می‌پردازد؟ پاسخ: «کارگزاران» – «به عظمت فکر و درایت امام علی(ع) در کشورداری بی‌می‌پردازد».</p>	۵۲																		
۱۳۲	<p>جدول زیر را که درباره «عهدنامه مالک اشتر» است؛ کامل نمایید:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">ردیف</th> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">وظیفه کارگزار</th> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">علت پیشنهاد آن وظیفه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">۱</td> <td style="text-align: center;">با همه دوست و مهربان باش؛</td> <td style="text-align: center;">چون مردم دو دسته هستند؛^۱ یا برادران دینی تو هستند^۲ یا در آفرینش همانند تو [انسان] هستند.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۲</td> <td style="text-align: center;">رضایت عموم را بر خواص، برقی</td> <td style="text-align: center;">زیرا با وجود رضایت عمومی، خشن‌خواص به تو آسیب نمی‌رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی‌بخشد.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۳</td> <td style="text-align: center;">عیب‌جویان را از خود دور کن؛</td> <td style="text-align: center;">زیرا مردم عیب‌هایی دارند و رهبر جامعه، باید بیش از همه درینهان کردن آن‌ها بگوشند.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۴</td> <td style="text-align: center;">مسئولیت دادن به افرادی مورد اعتماد که درباره طبقات محروم تحقیق کنند و به وی گزارش دهند؛</td> <td style="text-align: center;">زیرا این گروه [افراد محروم] بیش از دیگران به «عدالت» نیازمندند.</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۵</td> <td style="text-align: center;">در صورت ییمان با دشمن، از ییمان شکنی وی غافل نباش؛</td> <td style="text-align: center;">زیرا دشمن‌گاهی از این راه [ییمان‌شکنی]، تو را غافل‌گیر می‌کند.</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	وظیفه کارگزار	علت پیشنهاد آن وظیفه	۱	با همه دوست و مهربان باش؛	چون مردم دو دسته هستند؛ ^۱ یا برادران دینی تو هستند ^۲ یا در آفرینش همانند تو [انسان] هستند.	۲	رضایت عموم را بر خواص، برقی	زیرا با وجود رضایت عمومی، خشن‌خواص به تو آسیب نمی‌رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی‌بخشد.	۳	عیب‌جویان را از خود دور کن؛	زیرا مردم عیب‌هایی دارند و رهبر جامعه، باید بیش از همه درینهان کردن آن‌ها بگوشند.	۴	مسئولیت دادن به افرادی مورد اعتماد که درباره طبقات محروم تحقیق کنند و به وی گزارش دهند؛	زیرا این گروه [افراد محروم] بیش از دیگران به «عدالت» نیازمندند.	۵	در صورت ییمان با دشمن، از ییمان شکنی وی غافل نباش؛	زیرا دشمن‌گاهی از این راه [ییمان‌شکنی]، تو را غافل‌گیر می‌کند.	۵۳
ردیف	وظیفه کارگزار	علت پیشنهاد آن وظیفه																		
۱	با همه دوست و مهربان باش؛	چون مردم دو دسته هستند؛ ^۱ یا برادران دینی تو هستند ^۲ یا در آفرینش همانند تو [انسان] هستند.																		
۲	رضایت عموم را بر خواص، برقی	زیرا با وجود رضایت عمومی، خشن‌خواص به تو آسیب نمی‌رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی‌بخشد.																		
۳	عیب‌جویان را از خود دور کن؛	زیرا مردم عیب‌هایی دارند و رهبر جامعه، باید بیش از همه درینهان کردن آن‌ها بگوشند.																		
۴	مسئولیت دادن به افرادی مورد اعتماد که درباره طبقات محروم تحقیق کنند و به وی گزارش دهند؛	زیرا این گروه [افراد محروم] بیش از دیگران به «عدالت» نیازمندند.																		
۵	در صورت ییمان با دشمن، از ییمان شکنی وی غافل نباش؛	زیرا دشمن‌گاهی از این راه [ییمان‌شکنی]، تو را غافل‌گیر می‌کند.																		

صفحه	درس یازدهم: «عزت نفس»	ردیف
۱۳۸	یکی از مهمترین قدم‌ها در مسیر کمال، «.....» است. پاسخ: «قویت عزت نفس».	۱
۱۳۸	«عزت» از صفاتی است که فرآن کرید، بیش از ۹۵ بار خداوند را به آن توصیف کرده است. درست ☒ نادرست ☐	۲
۱۳۸	طبق دیدگاه مخصوصین (علیهم السلام)، اگر صفت «عزت» [که از ارکان فضایل اخلاقی است] در وجود ما شکل بگیرد چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟ پاسخ: «ملائج بسیاری از زشتی‌ها خواهد شد».	۳
۱۳۹	«عزت»، به چه معناست؟ پاسخ: به معنای «نفوذ ناپذیری» و «تسلیم نبودن» است.	۴
۱۳۹	وقتی می‌گویند، خداوند خوبی را در اراده او نفوذ نماید» و «او را تسليم خود کند». پاسخ: یعنی؛ «گسی نمی‌تواند در اراده او نفوذ نماید» و «او را تسليم خود کند».	۵
۱۳۹	«ذلت»، در مقابل کدام واژه استفاده می‌شود و به چه معناست؟ پاسخ: «عزت»؛ و به معنای «نفوذ پذیر»، «مغلوب» و «تسليم بودن» است.	۶
۱۳۹	به گسی که در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می‌ایستد، مقاومت می‌کند و تسليم نمی‌شود؛ چه چیزی اطلاق می‌گردد؟ چرا؟ پاسخ: «انسان عزیز»؛ چون زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را حقیر و کوچک سازد، نمی‌رود.	۷
۱۳۹	«انسان ذلیل» به چه گسی گفته می‌شود؟ پاسخ: کسی که در برابر مستکبران و زورگویان تن به خواری می‌دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد؛ همچنین تسليم هوی و هوس خویش می‌شود و هر کاری را که موافق آن باشد، انجام می‌دهد، هر چند که آن کار روحش را به گناه آلوده کند.	۸
۱۳۹	در هو کدام از آیات زیر، راه‌ستیابی به «عزت» را بیان نماید: ۱) «مَنْ كَانَ يَرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا: هر کس عزت می‌خواهد، [پداند] که هر چه عزت است، از آن خداست.» پاسخ: «وصل کردن خود به سرچشمۀ عزت، یعنی [خداوند].» ۲) «لَلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى وَزِيادةً وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهُهُمْ قَتْرٌ وَلَا ذَلَّةٌ؛ برای گسانی که نیکوکاری بیشه کردن، پاداشی نیک و جیزی فزون‌تر است و بر جهود آنان غبار خواری و ذلت نمی‌نشیند.» پاسخ: «نیکوکاری بیشه کردن». ۳) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءٌ سَيِّئَةٌ بِمِثْلِهَا وَتَرْهِقُهُمْ ذَلَّةٌ؛ آنان که بدی بیشه کردن، جزای بد به اندازه عمل خود می‌بینند و بر جهود آنان غبار ذلت می‌نشینند.» پاسخ: «دوری کردن از انجام بدی‌ها».	۹

۱۰	<p>راههای تقویت عزّت را فقط نام ببرید. [قرآن کریم و سیره مخصوصین (علیهم السلام)، چه راههایی را برای تقویت عزّت بیان می‌کنند؟]</p> <p>پاسخ: ۱) شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک ۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او</p>
۱۱	<p>یکی از راههای تقویت عزّت «شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک است» آن را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: اگر کالای گران قیمتی مانند، طلا داشته باشیم، اما ارزش و قیمت آن را ندانیم، به آسانی فریب می‌خوریم و آن را به بهای اندک می‌فروشیم. اما اگر ارزشش را بدانیم، آن را «عزیز» می‌شماریم و به قیمت واقعی می‌فروشیم و بهایی برابر با ارزش آن به دست می‌آوریم.</p>
۱۲	<p>خداوند جایگاه ما انسان‌ها را در خلقت بیان می‌کند و می‌فرماید: «مه فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.» این فرمایش خدا، با کدام یک از راههای تقویت عزّت «ارتباط» دارد؟</p> <p>۱) شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک ۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او</p>
۱۳	<p>فرمایش خداوند در خطاب به انسان: «ای فرزند آدم! این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم.» به کدام یک از راههای تقویت عزّت اشاره دارد؟ توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: «شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک»؛ خداوند به انسان وعده دیدار داده و بهشتی به وسعت همه انسان‌ها و زمین برایش آماده کرده است. بهشتی که در آن انسان به هر آرزویی که تمثیل می‌کند، می‌رسد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست‌می‌یابد.</p>
۱۴	<p>این فرمایش امیر المؤمنین علی(ع): «إِنَّهُ لَيْسَ لِأَنفُسِكُمْ ثُمَّ إِلَّا الْجِنَّةُ فَلَا تَبِعُوهَا إِلَّا بِهَا؛ هَمَّا نَبَاهِي بِرَأْيِ جَانِ شَمَا جَزْ بَهْشَتْ فَيُسْتَ، پس [خود را] به کمتر از آن نفوشید.» با کدام یک از راههای تقویت عزّت «ارتباط» دارد؟</p> <p>پاسخ: «شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک»</p>
۱۵	<p>کدام‌بک از موارد زیر، با «شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک» که یکی از راههای تقویت عزّت است، ارتباط ندارد؟ ۱) همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست، پس [خود را] به کمتر از آن نفوشید ۲) ای فرزند آدم! این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم ۳) بنده کسی مثل خودت نباش؛ زیرا خداوند، تو را آزاد آفریده است ۴) ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم</p>
۱۶	<p>یکی از راههای تقویت عزّت، «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی اوست» آن را توضیح دهد.</p> <p>پاسخ: خدایی که خالق تمام هستی است، سرچشمه و منبع همه قدرت‌ها و عزّت‌هاست. او وجود «شکستذلذلی» است که هیچ کس توانایی ایستادن در برابر قدرت او را ندارد. بنابراین، هر کس به دنبال عزّت است، باید خود را به این سرچشمه وصل کند. امام علی(ع) در وصف انسان‌هایی که عزّت خود را در «بندگی خدا»، یافته‌اند می‌فرماید: «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. در نتیجه، غیرخدا در نظر آنان کوچک است.»</p>
۱۷	<p>با توجه به فرمایش امیر المؤمنین حضرت علی(ع): «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. در نتیجه، غیرخدا در نظر آنان کوچک است.» بنویسید؛ وقتی که انسان به چنین شناخت و ایمانی رسید چه نتایجی برای وی دارد؟ پاسخ: به طور طبیعی؛ ۱) تسليم خدا می‌شود. ۲) بندگی او را می‌پذیرد. ۳) در مقابل غیرخدا، عزیز و تسليمه ناپذیر باقی می‌ماند.</p>

۱۴۱	<p>جمله امیر المؤمنین علی(ع) که در آن می فرماید: «بندۀ کسی مثل خودت نباش؛ زیرا خداوند، تو را آزاد آفریده است.» با کدامیک از راههای تقویت عزّت «ارتباط» دارد؟</p> <p>☐ ۱) شناخت ارزش خود و نفوختن خویش به بهای اندک</p> <p>☒ ۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او</p>	۱۸												
۱۴۱	<p>پیشوایان ما چگونه توانستند در سختترین شرایط، عزّت مندانه زندگی کنند و هیچ گاه تن به ذلت و خواری <u>ندهند</u>؟ و این مطلب با کدام یک از آیات درس، ارتباط پیشتری دارد؟</p> <p>پاسخ: «با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او» - «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلَلَّهُ الْعِزَّةُ جَمِيعًا».</p>	۱۹												
۱۴۱	<p>جدول زیر که معرف «اسوههای عزّت در برابر ستمگران» است را کامل کنید:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">کار عزّت مندانه ایشان</th> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">شرح واقعه</th> <th style="text-align: center; background-color: #cccccc;">اسوه عزّت</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">فرمود: اگر اینان [بزرگان شهر] مکه که به ایشان، وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر می دادند، خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چشم بگذارند، از راه حق دست بر نمی دارم و تسليم نمی شوم.</td> <td style="padding: 5px;">وعده ثروت و قدرت و ریاست بر مکه به پیامبر اکرم(ص) از سوی بزرگان این شهر در حالی که ایشان در آن هنگام در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب(ع) و حضرت خدیجه(س) و یارانی اندک و فقیر، پشتواههای نداشتند.</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">پیامبر اکرم(ص)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">فرمود: «مرگ با عزّت از زندگی با ذلت، بهتر است.»</td> <td style="padding: 5px;">زمانی که یزیدیان با پیش از سی هزار جنگجو، ایشان را محاصره کردند و از او خواستند که زیر بار بیعت با یزید بروند؛</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">امام حسین(ع)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">حضرت زینب(س) [با قدرت فرمود: «در این واقعه، جز زیبایی ندیدم.»]</td> <td style="padding: 5px;">در حالی که انبوہ مصائب و سختی را تحمل کرده بود، در پاسخ به جمله تحقیر آمیز عبیدا... بن زیاد، حاکم کوفه که گفت: دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">حضرت زینب(س)</td> </tr> </tbody> </table>	کار عزّت مندانه ایشان	شرح واقعه	اسوه عزّت	فرمود: اگر اینان [بزرگان شهر] مکه که به ایشان، وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر می دادند، خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چشم بگذارند، از راه حق دست بر نمی دارم و تسليم نمی شوم.	وعده ثروت و قدرت و ریاست بر مکه به پیامبر اکرم(ص) از سوی بزرگان این شهر در حالی که ایشان در آن هنگام در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب(ع) و حضرت خدیجه(س) و یارانی اندک و فقیر، پشتواههای نداشتند.	پیامبر اکرم(ص)	فرمود: «مرگ با عزّت از زندگی با ذلت، بهتر است.»	زمانی که یزیدیان با پیش از سی هزار جنگجو، ایشان را محاصره کردند و از او خواستند که زیر بار بیعت با یزید بروند؛	امام حسین(ع)	حضرت زینب(س) [با قدرت فرمود: «در این واقعه، جز زیبایی ندیدم.»]	در حالی که انبوہ مصائب و سختی را تحمل کرده بود، در پاسخ به جمله تحقیر آمیز عبیدا... بن زیاد، حاکم کوفه که گفت: دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟	حضرت زینب(س)	۲۰
کار عزّت مندانه ایشان	شرح واقعه	اسوه عزّت												
فرمود: اگر اینان [بزرگان شهر] مکه که به ایشان، وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر می دادند، خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چشم بگذارند، از راه حق دست بر نمی دارم و تسليم نمی شوم.	وعده ثروت و قدرت و ریاست بر مکه به پیامبر اکرم(ص) از سوی بزرگان این شهر در حالی که ایشان در آن هنگام در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب(ع) و حضرت خدیجه(س) و یارانی اندک و فقیر، پشتواههای نداشتند.	پیامبر اکرم(ص)												
فرمود: «مرگ با عزّت از زندگی با ذلت، بهتر است.»	زمانی که یزیدیان با پیش از سی هزار جنگجو، ایشان را محاصره کردند و از او خواستند که زیر بار بیعت با یزید بروند؛	امام حسین(ع)												
حضرت زینب(س) [با قدرت فرمود: «در این واقعه، جز زیبایی ندیدم.»]	در حالی که انبوہ مصائب و سختی را تحمل کرده بود، در پاسخ به جمله تحقیر آمیز عبیدا... بن زیاد، حاکم کوفه که گفت: دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟	حضرت زینب(س)												
۱۴۱	<p>انسان در برابر تمایلات چگونه می تواند ایستادگی کند؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: با «تموین»؛ هر انسانی در درون خود، گاه و بی گاه با تمایلات و خواسته هایی روبرو می شود که پاسخ مثبت دادن به آنها، عزّت نفس را «ضعیف» می کند و انسان را به سوی خواری و ذلت سوق می دهد. حال اگر این پاسخگویی ادامه یابد، خواری و ذلت، انسان را احاطه می کند به طوری که در برابر هر خواست نامشروع درونی و بیرونی مقاومت نمی کند و به سرعت تسليم می شود.</p>	۲۱												
۱۴۲	<p>بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات گاه و بی گاه انسان، کدام است؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: «نوجوانی» و «جوانی»؛ انسانی که در این دوره سینی به سر می برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته های نامشروع در وجود او ریشه دار نشده است و به تعییر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به اسمان نزدیک تر است. یعنی، «گرایش به خوبی ها در وی قوی تر است.» بنابراین؛ «نوجوان» و «جوان»، بهتر از هر آدمی می تواند ایستادگی در برابر تمایلات منفی را تمرین کند و عزّت نفس خود را تقویت کند.</p>	۲۲												

۱۴۲	پاسخ به کدام سؤال، می‌تواند راهکشای مناسب ما برای رسیدن به عزت و دوری از ذلت باشد؟ پاسخ: «ریشه تمایلات [گاه و بی‌گاه] در وجود انسان چیست؟»	۲۳ ☐
۱۴۲	انسان دارای چند دسته تمایلات است؟ بنویسید. پاسخ: دو دسته؛ ۱) عالی ۲) دانی	۲۴
۱۴۲	تمایلات عالی «انسان را توضیح دهید». پاسخ: تمایلات عالی و برتر مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار و حسن خلق، که مربوط به بعد «الهی و معنوی» انسان هستند. ما با رسیدن به این تمایلات، احساس موفقیت و کمال می‌کنیم و از آن‌ها لذت می‌بریم.	۲۵
۱۴۲	تمایلات دانی «انسان را توضیح دهید». پاسخ: تمایلات دانی، مانند تمایل به ثروت، غذاهای لذیذ، زیورآلات و رفاه مادی، که مربوط به بعد «حیوانی و دنیابی» انسان است و وقتی به این تمایلات دست می‌باییم، از آن‌ها لذت می‌بریم و خوشحال می‌شویم. انسان‌ها به طور طبیعی، به این قبیل امور میل دارند و علاقه نشان می‌دهند؛ زیرا این‌ها لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آن‌ها یا نمی‌توان زندگی کرد یا زندگی، سخت و مشکل می‌شود.	۲۶
۱۴۲	آیا تمایلات بعد «حیوانی و دنیابی» در ذات خود «بد» هستند؟ پاسخ: <u>خیر</u> ، اما نسبت به تمایلات بعد «الهی و معنوی»، پسیار ناجیز و پایین‌ترند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند.	۲۷ ☐
۱۴۲	تمایلات بعد «حیوانی و دنیابی» چه زمانی «بد» می‌شوند؟ پاسخ: زمانی که انسان، این تمایلات را «اصل و اساس زندگی خود فرار دهد»، « فقط در فکر رسیدن به آن‌ها باشد» و «از تمایلات الهی و معنوی، غافل بماند».	۲۸
۱۴۲	حد و مرز توجه به تمایلات بعد «حیوانی و دنیابی» را چه کسی می‌داند؟ توضیح دهید. پاسخ: <u>خداآوند</u> ؛ و اوست که با احکام خود، چگونگی بهره‌مندی از این تمایلات را مشخص کرده تا انسان بتواند در عین بهره‌مندی از آن‌ها، به «رشد و کمال واقعی خود» برسد.	۲۹
۱۴۳	هر انسانی در درون خود با چند دعوت روبرو است؟ بنویسید. پاسخ: «دو دعووت»؛	۳۰
۱۴۳	از ما می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم تا تمایلات الهی و معنوی در ما پسروش پیدا کند و آن زیبایی‌ها، وجودمان را فرا بگیرند.	۱
	از ما می‌خواهد فقط به تمایلات بعد‌حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم.	۲
۱۴۳	انسانی که به هوی و هوس «پاسخ مثبت می‌دهد و تسلیم آن می‌شود»، چه نتایجی برای وی دارد؟ توضیح دهید. پاسخ: قدم در «وادی ذلت» گذاشته و از مسیر رشد باز می‌ماند. پس از این مرحله است که، وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، زیر بار ذلت می‌رود و تسلیم خواسته‌های آن‌ها هم می‌شود. بنابراین، کسی که در مقابل دیگران تن به ذلت می‌دهد، ابتدا در «درون خود» شکست خورده و تسلیم شده و سپس مغلوب «зорگویان» و «قدرتمندان» گردیده و تابع خواسته‌های آنان شده است.	۳۱

۳۲

تحقیقات نشان می دهد که اکثر « مجرمان و گناهکاران » و « انسان های مفید و نیکوکار جامعه »؛ چه کسانی هستند؟ پاسخ: اکثر مجرمان و گناهکاران افرادی « فاقد عزت نفس » هستند یا « عزت نفس بسیار پایینی » دارند، در حالی که اکثر انسان های مفید و نیکوکار جامعه، « دارای عزت نفس بالایی » می باشند و « گمتر مرتكب گناه » می شوند.

۱۴۳

ردیف	دوس دوازدهم: تکوندم	
۱۴۸	طبق فرمایش نبی مکرم اسلام حضرت محمد(ص)، «هیچ بنایی نزد خدا، محبوبتر از ..... نیست» پاسخ: «ازدواج».	۱
۱۴۸	مقدس‌ترین نهاد و بنای اجتماعی نزد خدا، کدام است؟ توضیح دهید. پاسخ: «خانواده»؛ این نهاد، با ازدواج زن و مرد به وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود. با تولد فرزندان، زن و مرد، مادر و پدر بودن را تجربه می‌کنند و فرزندان را در دامان خود پرورش می‌دهند.	۲
۱۴۹	آیا کلمات «إنسان»، «أنسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم؛ اختصاص به جنس خاص [زن یا مرد] دارد؟ پاسخ: خیر، [هر آیه‌ای که با این کلمات همراه باشد، به زن و مرد، هو مربوط می‌شود]. نزیراً حقیقت انسان را «روح» او تشکیل می‌دهد و روح انسان، نه مذکور است و نه مؤنث.	۳
۱۴۹	زنان و مردان، چگونه می‌توانند به «قرب الهی» و «بهشت جاوید» برسند؟ پاسخ: آن‌ها به عنوان افراد «نوع بشر»، استعدادها و ویژگی‌های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره‌گیری از آن ویژگی‌ها می‌توانند به هدف مشترک، یعنی «قرب الهی» و «بهشت جاوید» برسند.	۴
۱۵۰	خداآوند، زن و مرد را به گونه‌ای آفریده که «زوج» یکدیگر باشند؟ یعنی چه؟ پاسخ: «یعنی در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند».	۵
۱۵۰	«خصوصیت مشترک» و «خصوصیت متفاوت» زن و مرد را بنویسید. پاسخ: در «ویژگی‌های انسانی» با هم مشترک هستند و خداوند برای هر دو هدف واحدی معین کرده است، اما از جهت «خصوصیات جسمی» با هم متفاوتند. البته، این تفاوت‌ها به گونه‌ای است که هر دو را به هم نیازمند کرده است.	۶
۱۵۰	آیا تفاوت میان زن و مرد، به معنی برتری یکی بر دیگری است؟ چرا؟ پاسخ: خیر؛ زیرا برتری هر کس نزد خدا، به «تفواست» و هر انسانی می‌تواند آن را در وجود خود «پیورش» دهد.	۷
۱۵۱	چرا خداوند حکیم، میان زن و شوهر و ظایف مختلفی قرار داده است؟ توضیح دهید. پاسخ: تا هر کدام از آن‌ها بتوانند در زندگی مشترک و خانوادگی نقش‌های خاصی را بر عهده بگیرند و یک «خانواده متعادل» را پدید آورند.	۸
۱۵۱	خداآوند، «قوانينی عاطفی بالای زنان» و «قدرت جسمی بیشتر مردان» را برای چه چیزی در آن‌ها قرار داده است؟ پاسخ: تا؛ «زن با محبت مادری، فرزندان را رشد دهد» و «مرد با کارکردن، نان اور خانواده باشد».	۹
۱۵۱	انسان، چه زمانی وارد مرحله «مسئولیت‌پذیری» می‌شود؟ توضیح دهید. پاسخ: زمانی که به سن بلوغ و دوره جوانی برسد؛ وی در این دوره، این شایستگی را به دست می‌آورد که مخاطب خداوند قرار بگیرد و از هم اکنون برای سعادت خود و خانواده‌ای که در آینده تزدیک تشکیل خواهد داد، برنامه‌ریزی نماید.	۱۰

۱۵۱	<p>مهمترین برنامه‌هایی که در مورد «تشکیل خانواده» وجود دارند را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ ۲) مشخص کردن هدف‌های خود از تشکیل خانواده ۳) شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب ۴) شناخت ویژگی‌های روحی زن و مرد</p>	۱۱ ☐
۱۵۱	<p>از میان مهمترین برنامه‌های تشکیل خانواده، «تقویت عفاف و پاکدامنی» را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: دوره بلوغ تا ازدواج، یکی از حساس‌ترین و ارزشمندترین دوره‌های عمر انسان است و دوره گذر از کودکی و ورود به بزرگسالی و پذیرش مسئولیت‌های زندگی است. اگر نوجوان و جوان، این دوره را با پاکی و پاکدامنی بگذارند و در حالی به زندگی مشترک با همسرش وارد شود که آلوده به فحشا و گناه <u>نشده</u> باشد، راه رسیدن به «بهمشت» را برای خود و فرزندانش بسیار هموار کرده است.</p>	۱۲ ☐
۱۵۱	<p>چرا قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد قبل از ازدواج، حتماً «عفاف» پیشه گنند؟</p> <p>پاسخ: «تا خداوند به بهترین صورت، زندگی آنان را سامان [نظم] دهد.»</p>	۱۳ ☐
۱۵۱	<p>چرا قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که به هیچ وجه در پی رابطه غیرشرعی [چه پنهان، چه آشکار] با جنس مخالف <u>نشاید</u>؟ پاسخ: زیرا که؛ ۱) ضرر و زیان آن تا قیامت، دامن گیر آنان خواهد شد. ۲) در نسل‌های آنان تأثیر بدمی خواهد گذاشت.</p>	۱۴ ☐
۱۵۲	<p>هر جوان به طور فطری خواستار ازدواج با چه کسی است؟</p> <p>پاسخ: کسی که؛ ۱) قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده باشد. ۲) رابطه غیر شرعی با جنس مخالف نداشته است.</p>	۱۵ ☐
۱۵۲	<p>چرا هر کس خواستار آن است تا دیگران به اعضای خانواده او نظر سوء <u>نداشته باشند</u>، خودش هم باید چنین باشد؟</p> <p>پاسخ: زیرا نظام هستی بر «عدالت» استوار است. عمل هر کس، عکس العملی دارد که «قسمتی» از آن در این جهان، ظاهر می‌شود و «قمام آن» در جهان آخرت.</p>	۱۶ ☐
۱۵۲	<p>شایسته است که به تدریج درباره هدف خود از ازدواج فکر کنیم و هوشمندانه وارد این مرحله از زندگی شویم.</p> <p>درست ☒ نادرست ☐</p>	۱۷ ☐
۱۵۲	<p>چهار مورد از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده است را بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) پاسخ به نیاز جنسی ۲) انس با همسر ۳) رشد و پرورش فرزندان ۴) رشد اخلاقی و معنوی</p>	۱۸ ☐
۱۵۲	<p>از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده «پاسخ به نیاز جنسی است»، آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: «ابتدا بی‌قرین» زمینه ازدواج، نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر است. این نیاز که احساس آن از دوران بلوغ آغاز می‌شود، اولین کشش و جاذبه را میان مرد و زن ایجاد می‌کند و آنان را به سوی تشکیل خانواده سوق می‌دهد. بر اثر ازدواج و پاسخ صحیح به این نیاز، هر کدام از مرد و زن، به یک «آرامش روانی» می‌رسند.</p>	۱۹ ☐
۱۵۳	<p>از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده «انس با همسر است» آن را توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: هر یک از زن و مرد، علاوه بر نیاز جنسی، نیازمند به زندگی با دیگری هستند و این نیاز نیز، پس از بلوغ آشکار می‌شود. این نیاز، به گونه‌ای است که اگر فردی از راه‌های نامشروع آن را برطرف کند اما بدون همسر زندگی کند، باز هم یک بی‌قراری و ناارامی او را آزار می‌دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می‌شود.</p>	۲۰ ☐

۱۵۳	<p>از اهداف ازدواج و تشکیل خانواده «رشد و پرورش فرزندان» را شرح دهید. پاسخ: خانواده، بستر رشد و بالندگی فرزندان است و هیچ نهادی نمی‌تواند جایگزین آن شود. فرزند، ثمرة پیوند مرد و زن و تحکیم بخش وحدت روحی آن‌هاست. آنان دوام وجود خود را در فرزند می‌بینند و از رشد و بالندگی او لذت می‌برند. کدام افتخار بالاتر از آنکه خداوند، تربیت و پرورش چند تن از بندگان خود را به پدر و مادر سپرده است و احترام و اطاعت از والدین را هم ردیف «طاعت و عبودیت خود» قرار داده است.</p>	۲۱
۱۵۳	<p>از اهداف ازدواج و تشکیل خانواده «رشد اخلاقی و معنوی» را شرح دهید. پاسخ: پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده، از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند، با گذشت و مدارا و تحمل سختی‌ها و ناگواری‌های زندگی، به درجات معنوی بالاتری نایل می‌شوند.</p>	۲۲
۱۵۳	<p>اولین کشش و جاذبه میان مرد و زن، که آنان را به سوی تشکیل خانواده سوق می‌دهد؛ کدام است؟ (۱) پاسخ به نیاز جنسی ☒ (۲) انس با همسر ☐ (۳) رشد و پرورش فرزندان ☐ (۴) رشد اخلاقی و معنوی</p>	۲۳
۱۵۳	<p>پس از تعیین هدف ازدواج، چه چیزی مطرح می‌شود؟ پاسخ: «انتخاب همسر مناسب».</p>	۲۴
۱۵۳	<p>طبق مقررات اسلامی، رضایت‌کامل چه کسانی برای ازدواج «ضروری» است و اگر عقدی بهزور، انجام بگیرد چه حکمی دارد؟ پاسخ: «پسر و دختر» - «باطل» است و «مشروعت» ندارد.</p>	۲۵
۱۵۳	<p>رابطه «انتخاب همسر» و «مسئولیت‌آینده» را توضیح دهد. پاسخ: داشتن قدرت انتخاب، «ارزشمند» و در عین حال، «مسئولیت‌آور» است. برای موفق شدن در این مسئولیت، باید بر شور و احساس جوانی تسلط کامل داشت و با چشم باز عمل کرد. همواره دیده‌ایم که علاقه و محبت به یک شخص چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. این سُخن امام علی (ع) مربوط به مواردی از همین قبیل است: «حب الشَّعْيْمِ و يَصِمْ: علّة [شديد] به چیزی، آدم را گور و گر می‌کند».</p>	۲۶
۱۵۳	<p>چرا پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد انتخاب همسر آینده، با پدر و مادر خود «مشورت» کنیم؟ پاسخ: «تا به انتخابی درست برسیم»؛ پدر و مادر به علت محبت به فرزند، معمولاً مصلحت و خوشبختی او را در نظر می‌گیرند و به علت تجربه و پختگی‌شان، بهتر می‌توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش‌بینی کنند.</p>	۲۷
۱۵۴	<p>پدران و مادران، <u>نایاب</u> نظر خود را بر فرزندانشان تحمیل کنند و آن‌ها را به ازدواجی ناخواسته بکشانند. ☒ درست ☐</p>	۲۸
۱۵۴	<p>شایسته است خانواده چگونه محیطی باشد؟ پاسخ: «محیط همدلی، اعتماد به بزرگترها و شنیدن نظرات یکدیگر» - «تا بهترین تصمیم‌ها گرفته شود و کمتر به حسرت و پیشمانی منجر شود».</p>	۲۹
۱۵۴	<p>از نظر قرآن‌کریم، مهمترین معیار همسر شایسته چیست؟ پاسخ: «با ایمان بودن اوست».</p>	۳۰
۱۵۴	<p>هر قدر «ایمان» یک فرد، «قوی قر» باشد، شایستگی وی برای همسری ..... خواهد بود. پاسخ: «بیش قر».</p>	۳۱

۱۵۴	<p>علاوه بر «با ایمان بودن همسر»، چهار معیار دیگر مؤثر در انتخاب وی را به عنوان «زوج» بنویسید.</p> <p>پاسخ: ۱) احالت خانوادگی ۲) عدم ارتباط قبلی با جنس مخالف ۳) انجام عبادات، به خصوص نماز ۴) پوشش مناسب اسلامی و ...</p>	۳۲	☐
۱۵۴	<p>تحقیق درباره همسر آینده را <u>نایابد</u> با کدام معاشرت‌ها، اشتباه گرفت؟</p> <p>پاسخ: معاشرت‌هایی که منشأ آن، تنها «hos‌های زودگذر» است.</p>	۳۳	☐
۱۵۵	<p>چرا خداوند به ما اجازه معاشرت‌هایی که منشأ آن تنها hos‌های زودگذر است، نداده است؟</p> <p>پاسخ: زیرا تجربه نشان داده است که، این گونه معاشرت‌ها هر چند با عنوان‌هایی مانند شناخت روحیه همسر و یا پی بردن به نقاط تفاهم یکدیگر باشد، نتیجه بخش نیست و آثار زیان بار دیگری دارد که به خاطر همان آثار، خداوند، اجازه این گونه معاشرت‌ها را به ما نداده است. در این نوع معاشرت‌ها، معمولاً احساسات بر هر دونفر حاکم می‌شود و پسر و دختر شخصیت واقعی خود را پنهان می‌کنند و هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آن چه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود. معمولاً، <u>بیشتر</u> این معاشرت‌ها به «سستی رابطه» و «جدایی» می‌انجامد.</p>	۳۴	☐
۱۵۵	<p>آمادگی برای ازدواج، نیازمند چند بلوغ است؟ بنویسید. پاسخ: «دو بلوغ»؛ ۱) جنسی ۲) عقلی و فکری</p>	۳۵	☐
۱۵۵	<p>بلوغ جنسی، مدلی پس از بلوغ عقلی و فکری فرموده شود. درست ☒ نادرست ☐</p>	۳۶	☐
۱۵۵	<p>با رسیدن جوان به کدام نوع بلوغ، در می‌باید که باید زندگی خود را بسیار جذب بگیرد و برای آینده‌اش برقلمه ریزی کند؟</p> <p>پاسخ: «بلوغ عقلی و فکری».</p>	۳۷	☐
۱۵۵	<p>چهار مورد از نشانه‌های بلوغ عقلی و فکری در انسان را نام ببرید.</p> <p>پاسخ: ۱) توجه به داشتن شغل و پیدا کردن کار ۲) فکر کردن درباره ویژگی‌های همسر ۳) تنظیم خرج و هزینه خود ۴) دوری از بی برنامه بودن</p>	۳۸	☐
۱۵۵	<p>نایابد فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی [فکری] با زمان ازدواج، زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد.</p> <p>درست ☐ نادرست ☒</p>	۳۹	☐
۱۵۵	<p>پیشوايان مله از بدران و مادران خواسته‌اند که چگونه شرایط لازم را برای ازدواج فرزندان خود فراهم کنند؟ توضیح دهید.</p> <p>پاسخ: «<u>با کنار گذاشتن رسوم غلط</u>؛ همچنین، از آنها خواسته، به خاطر پندارهای باطل همچون فراهم شدن همه امکانات زندگی، فرزندان خود را به «گناه» نکشانند و جامعه را گرفتار آسیب نسازند.</p>	۴۰	☐
۱۵۶	<p>پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است؛ پس باید برای حفظ نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»؛ این جمله کوتاه اهمیت چه چیزی را به خوبی می‌رساند؟</p> <p>پاسخ: «اهمیت ازدواج»؛ نشان می‌دهد که چگونه نیمی از دینداری انسان با ازدواج، حفظ و نگهداری می‌شود.</p>	۴۱	☐
۱۵۶	<p>چرا پیامبر اکرم (ص) خطاب به والدین می‌فرماید: برای دختران و پسران خود، امکان ازدواج فراهم کنید؟</p> <p>پاسخ: تا خداوند؛ ۱) اخلاقشان را نیکو کند. ۲) در رزق و روزی آن‌ها توسعه دهد. ۳) عفاف و غیرت آن‌ها را زیاد گرداند.</p>	۴۲	☐

۱۵۶	طبق فرمایش امام صادق(ع): «..... و گفت شخص متهم، برتر از «.....» رکعت نمازی است که شخص مجرد می‌خواند. پاسخ: «دو» – «هفتاد».	۴۳
۱۵۶	ازدواج، برای چه چیزی انجام می‌شود؟ پاسخ: «برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ‌گویی به قانون خافت است.»	۴۴
۱۵۶	شایسته است در پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی ازدواج، به کدام ویزگی‌ها دقت کنیم؟ پاسخ: (۱) زمان مناسب (۲) شیوه صحیح	۴۵
۱۵۶	فوايد ازدواج در زمان مناسب را بنويسيد. پاسخ: (۱) شادابي (۲) سلامت جسمی و روحی (۳) رشد طبیعی (۴) احسان رضايت درونی (۵) کاهش فشار جنسی (۶) سلامت اخلاقی جامعه	۴۶ ☐
۱۵۶	تأخير در ازدواج سبب چه نتایجی می‌شود؟ پاسخ: ۱- افزایش فشارهای روحی و روانی ۲- روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی	۴۷
۱۵۶	اگر فردی بخواهد به شیوه‌ای غیر از ازدواج به عبارت دیگر، به شیوه ناصحیح، به نیاز جنسی خود پاسخ دهد چه نتایجی دارد؟ پاسخ: در آن صورت لذت امنی [زودگذر] برخاسته از گناه، پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می‌کند و شخصیت او را می‌شکند. این گونه اشخاص، به جای بازگشت به مسیر درست، برای فرار از این پژمرده‌گی به افراط در گناه کشیده می‌شوند؛ اما نمی‌دانند که روحشان مانند تشنگه‌ای است که هر چه بیشتر از آب شور دریا می‌نوشند؛ بر تشنگی اش افزوده می‌شود و بی‌قراری اش شدت می‌یابد.	۴۸ ☐